

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת אמור תש"פ

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

אין זה משום עמידת בלות. וקונו עליון שלקל תצא בן מחרון ואילך משום עזר. במס' סוטה (דף טו.ו.) ושמואל אומר. כבוד דמותי כבלא דעבדא. ופליג אורי אבהו: חותם שבצנאורו. הוא כבלא דעבדא. והו עשין אותו משל טיט. דעבד ליה רביה. אית ליה אומקא. ולא שקיל ליה מעגראו. והלחיבו ביה: מיפקס החותם ונשקב. ומירתת מרבו. שלק אימר שזאנ טקלא. לתראת שיקוש שזאנ בן חורין: ומקפל ליה. השתיל על כתפיו. כדי שלא יראה מקום החותם ולא יבנה ששקל. דקמ השתיל על כתפו במשוי: חייב חטאת. דאינו חקשטי אלא בנותן שלובשו חדיי כלובשו: בולחו רבנן לא ליעקו כפרקלי חתימי. הו עשין חוקמות

אין זה משום עמרות בלות. ושמואל אומר: כבלא דעבדא תנן. וזמי אמר שמואל הכי? והאמר שמואל: ויצא העבד בחותם שבצנאורו אבל לא בחותם שבבסותו! לא קשיא, הא – דעבד ליה רביה, הא – דעבד איהו לנפשיה. במאי אוקמינא להא דשמואל – דעבד ליה רביה, בחותם שבבסותו אמאי לא? דילמא מיפקס, ומירתת ליה ומקפל ליה. ומחית ליה אפתריה. דירב יצחק בר יוסף, דא"ר יצחק בר יוסף א"ר יוחנן: הויצא בטלית מקפלת וממתת לו על כתפיו בשבת – חייב חטאת. וכי הא דא"ל שמואל לרב חיננא בר שילאי: פולחו רבנן דבי רבי גלותא – לא ליעקו כפרקלי חתימי, לבר מןך, דלא קפדי עלוי דבי ריש גלותא. נגפא, אמר שמואל: ויצא העבד בחותם שבצנאורו, אבל לא בחותם שבבסותו. מניא נמי הכי: ויצא העבד בחותם שבצנאורו, אבל לא בחותם שבבסותו. ורמיניה: לא יצא העבד בחותם שבצנאורו, ולא בחותם שבבסותו, והו זהו אין מקבלין מומאיה. ולא בוגו שבצנאורו, אבל ויצא הוא בוגו שבבסותו, והו זהו מקבלין מומאיה. ולא תצא בהמה לא בחותם שבצנאורה ולא בחותם שבבסותיה, ולא בוגו שבבסותיה ולא בוגו שבצנאורה, והו זהו אין מקבלין מומאיה. לימא: הא – דעבד ליה רביה, הא – דעבד איהו לנפשיה! לא, אורי ואורי – דעבד ליה רביה, וכאן – בשל מתבת, וכאן – בשל טיט. וכרדב רמון אמר רבה בר אבהו: דרב המקפיד עלוי רבו – אין ויצאין בו, דרב שאין מקפיד עלוי – ויצאין בו. ה"ג מסתברא, מתקנייה ית' זהו אין מקבלין מומאיה, אי אמרת בשלמא של מתבת – הני הוא דלא מקבלי מומאיה, אבל פלים דידהו – מקבלי מומאיה. אלא אי אמרת בשל טיט תנן, הני הוא דלא מקבלי מומאיה, הא כלים דידהו מקבלי מומאיה? והא מניא: כלי אבנים כלי גללים וכלי אדמה אין מקבלין מומאיה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים! אלא ש"מ: של מתבת, ש"מ. אמר מר: ולא בוגו שבצנאורו, אבל ויצא הוא בוגו שבבסותו. וזו שבצנאורו אמאי לא – דילמא מיפקס ואתא לאיתויה, וזו שבבסותו נמי, לויחש דילמא מיפקס ואתא לאיתויה! הא במאי עסקינן – דמיקא ביה מומחא, וכרדב הניא בריה דרב הושעיה. דאמר רב הונא בריה דרב הושעיה: כל שהוא ארוב – לא גזרו. אמר מר: "לא תצא בהמה לא בחותם שבצנאורו ולא בחותם שבבסותו, וזו זהו אין מקבלין מומאיה", וזו ובהמה אין מקבלין מומאיה? ורמיניה: וזו של פהמה – מומאיה,

והאמר שמואל יוצא העבד בחותם. כי לא בעי לאוקמי מתניתין בחותם שבבסותו – דניחא לה לאוקמה בדעבד איהו לנפשיה, ואיירי מנתי בכל חתמות: הא דעבד איהו לנפשיה. קשה לרשב"א אמאי שריא מנתי דעבד איהו לנפשיה בחזר, כיון דליכא קפיא דרבו ירל: דאיכא קנת קפיא, אבל לא כל כר כנו בעבד ליה רביה: כמא"ל אוקמינא לה דשמואל דעבד ליה רביה. כי. אלא אי מירי דעבד איהו לנפשיה – רביה, דבצואר ליכא למיחש דלמא עביד איהו פירי כדי שלא יבנה דרזאנ שזאנ עבד. אבל בבסותו איכא למיחש, דלמא מקפל טליתו לכסות חתומה. ויל ידע ריש ביה חוב חטאת. אבל בדעבד ליה רביה, משום איתמא דרביה ידא לקפל. והשתא נמי ידע עשה לרדב יצחק, אלא דלא ידע שיש חלוש דנחא מיפקס. ובתי דמשני, מייתי דרב יצחק, ונחא לפרושי שיש חוב חטאת קפילול: דילמא מיפקס ומירתת ומקפל ליה. דניחא ליה ספי שיהיה מקפול. ששקפס ורבי ששקפס לגמרי, ויסבור שבמודי ספק למרבו: לא תצא בהמה בר. דמחוי במאן דאויול לחונגא. ברפי כפי. דלא מציק למישרי משום דילמא מיפקס ואתי לאתי, דהא לעיל (דף גו.) דמשי. דוון אסור משום ממוח במאן דאויול לחונגא. ולא קאמר דלמא מיפקס דומאי דרוחום: מא"ל שזאנ זוג שבצנאורו דלמא מיפקס ואתי לאתי. והו דתאן לקנן (דף סו.) בני מלכיס ויצאין בוונן, ולא אים אלא שרבו בזמני כהונה, אמר ר"ה רמירי בונן יקרימ, שירצאין בתו בני מלכיס, כנו של ספק שית' זבוב. דליכא למיחש ברו דילמא מיפקסו, דמסתמא חוקקין ק"י פה בשלשאלות של ספק. והבא מיירי בונן דעלמא, דזמאי דוון של בחמה. ולמא דמוקי לה בגמרא בארצי בבסותו – אתי נמי בפירי: חב"ע דמחוי. וא"ת: כי הכי דוון איתא במחוי: וכי נמי חייב איתמא שבבסותו במוח, אמר כן אמאי אסור? ירל: דוון מותר, לפי שדרך לארצו בבגד, שאין שום בגד שלא ידע לניו כותש בו, ולא מתיירדו לפרסוקי מכל בגדים ולבעות הבגד. אבל רוחם – אין חרן דלעשותו בכל הבגדים. שאני פה הבגד – ולכך גזרו בחכמים אפילו בארצו בבסותו. שיהא צריך לפרסוק, אטו דבא שאין ארוב. וא"ת: אדמפליג בין זוג שבצנאורו לזוג שבבסותו, לפיכך בוגו שבבסותו גופיה. כל מוח ללא מוח ויר לומר. דניחא לה למיפקסין דוון שבצנאורו, וזו שבבסותו בחתיבת הבגד שכיבין צוארו. ואינה יודעת ליפול אלא ע"י חתימה: כרדב דומא בר. ואנ"י דמילתא דרב הונא אייתי לעיל (דף גו.) בני חציעה מקאמר לה שהוא ארוב. משמע דה"ק: בין לענין חציעה בין לענין דלמא מיפקס בירלת אוקמינא: בארבי: אע"פ שחברו בירלת וקבעו שבבסותיה. טמא. והו דאמר ב"הוקבע רבי (מתוח דף כד.) סדין שעשאו וילן – טחור מן פירי. וזו לא משום קביעות גרידא טחור, אלא מיפקסיה. שעשה שום שיעי מעשה. והו דאמר ביבנר דירין (סנהדרין דף מ"ח) פפה שנתנו לספר – טחור מן המדרס. אף על פי שלא שתהו שום שיעי מעשה – כיון דנאמר כהנא ע"י כן, חשוב כשיור מעשה:

איתמר. דאשמעין דלא היישין חו דלדלא מיפקס: איתמר. דאשמעין דלא היישין חו דלדלא מיפקס: איתמר. דאשמעין דלא היישין חו דלדלא מיפקס:

1 א"ן כדר שמואל כו. דחשיב היה כלי תשמשו אדם משום דבעי ליה דלמי דהוונ
2 שמועו יודע היכן בתורתו עומדת ומרנא ע"י כר והוי במקל של במהה של מחבת
3 דעמא האויל ואדם ורדה הכי. וב"מ לבקן גבי "בירת טהרה" - דמשמע (קול) בבלי
4 מחבת ואין טמא אלא היבא דבעי ליה כלי. והא משני לה דאית ביה עינבל דלית
5 ביה עינבל אלא מחלק באית ביה עינבל ביה בלי.

6 היה קשה לן קול לא בעי, אומר ר"י דלא שכת
7 לשעש עינבל אלא אם כן ביה ליה לקלא:
8 **בל** רבר אשת רבא. ואפי' ר' הווא קידא לא לבני
9 טומאה כתיב אלא לבני העגלה - מסתברא
10 דהתם אין דבור מעלה ומודיא, ואי אמי ענין
11 לדברא - תנוד לענין ומודיא.
12 **מתניב** רבא הוון והועינבל חבורה. פי
13 בקנטוס. מרקיה ליה חיבור - פי שר דבי
14 תפרודו היה כלי שניטל מקנתו. ואפי' ר' הווא
15 יכול לחיות - כל במה דלא אחרירי לאו שלם
16 הוא. וקשה לר"י דהא מעיקרא נמי הוי ידענא
17 דהוי חיל שניטל מקנתו, ולדבר ויכול למאי חונו
18 ומטען דאפי' כתיב נפשה לא חונו ולא וילא
19 עינבל, אלא משום הדיוט יכול לחיותו. ומה
20 שפרש נמי התניא כן גבי הויא ספורת של
21 פרקים - לא ע"י, דהווא דוונ ועינבל משנה ליה
22 במסכת פרה (פי' במשה ח). והווא ספורת -
23 בתוספתא דבבל. ומנשר דרב פרח' בש"ס ר'
24 שמואל: הוואל הדיוט יכול לחיותו, ואפי'
25 דהשתא חיל עינבל לא חיו מידי - כיון דהדיט
26 יוכל בקל לחיותה - כמאן דמחבריה דמי, ואם
27 נשנא ועינבל טמא אם הוון באילו קל מחבריה.
28 נפק מניה, דלכתחבריה טמא הוון תא דוונג
29 בו, ומיהו, דלא כדבור - לא יטמא כי לא העינבל
30 לבדו שנעט טומאה. והכי משמע לישנא דקאמר
31 וכו' תימא דק אפי' דלא מיחבריה כמאן מחבריה
32 דמי. משמע דהא הוי כבודא ליה, דמתנלי
33 טעמא בחורת הדיוט - משמע דסבר דלא חו
34 השתא למיהו, ואי לאו כמחבריה חיבור -
35 הויא קיל טומאה. מאחר דלא חיו מידי ליה
36 חודה: **מתניב** רבא הוון והועינבל חיבור. שאם
37 נטמא זה ונטמא זה - הוי - כמחבריהם, אבל
38 לא בשעת חיבור - אם נטמא זה ולא נטמא זה
39 ולא שישנא לדיוט יכול לחיותו. ודעם מיהו
40 לאו מחבריה ניהו. ומשנעט זה אין ליה לחיבה
41 דמיהו כשעת חיבור. כדקאמר: וכו' תימא כו'.
42 אבל מאכ בחירתא מוכיח דבשעת חיבור מיהו.
43 ומכריחא גירדתא דהו מיני רבא לאומוהי
44 לאביי, אלא דתניא ליה לאקשוי מר דמיהו
45 בוונ ועינבל חבורא, לאביי דאמר גמיו בוונ
46 ועינבל: (**כ**) תימא ר' והתיניא ספורת של
47 פריקא ואוימל של דריוטני. שויה ברייתא - דן במסכת כלים. כל אחד בפני עצמו. ורביא

1 ושל דלת קולת. דלת מחורב לבית הוא. שהוא חבור לרקיקו. ואינו בלי לקבל טומאה.
2 וזו העשו לו בטיל לבניה. כדאמרי ברש פירקין דלעיל: כל המחורב לו דרי הוא
3 במורה: של דלת ועשאו לבתיה כפאה. כמאן והקא, ואפי' דלא עבר ביה משעשה
4 אלא שדחשו עליו ותלאו. ותלייה לאו תולא. והשני לה דאית ביה עינבל דלית
5 טומאה מבחשה שילו. **ב** בחמה וישאו

6 **וְשֵׁל דֶּלֶת** - מהורה. של דלת ועשאו לבתיה - במאה,
7 של בתיה ועשאו לדלת, אף על פי שחבורה לדלת וקבעו
8 במסמכים - טמאה, שכל הבתים יודוין ליהו טומאה ו
9 במחשבה, ואין עליון מיהו טומאה ואלא בשניו מעשאו
10 לא קשיא, הא - דאית ליה עינבל, הא - דלת ליה
11 עינבל. מה נפקדי: אי טמא הוא - אפי' דלת ליה
12 עינבל, אי לאו נחיה הוא - עינבל משו ליה טמא? אי
13 כדר שמואל בר נחמני א"ר יונהו דאמר ר' שמואל בר
14 נחמני אמר ר' יונהו: מנין למשמיע קול בבלי מתכות
15 שהוא טמא - שאמר "כל דבר אשר יבא באש תעבירו
16 באש" אפי' דבור יבא באש. כמאן אוקימא - ברלית
17 ליה עינבל, אימא מצינתא: "ולא בוג שבצינאו אכל
18 יוצא הוא בוג שבכסותו וזה וזה מקבלין טומאה", אי
19 דלת ליה עינבל - מי מקבלי טומאה? וימיהו: העושה
20 גינן למכתשת ולעריסה ולמטפחות ספרים ולמטפחות
21 תינוקות, ויש להם עינבל - טמאן, אין להם עינבל -
22 מחורין, נישלו עינבליהו - עדין טומאה וליהו: ה"מ -
23 בתונוק דלקלא עבדי ליה, אבל דולו תבשתי הוא ליה,
24 אפי' דלת ליה עינבל. אמר מר: נישלו עינבלתין עדין
25 טומאה וליהו: למאי חונו? אמר אביי: הוואל שההדיוט
26 יכול להחיותו. מכות רבא: הוון והועינבל חבור! וכו'
27 **תימא:** הכי קאמר, אפי' דלא מחבר - כמאן דמחבר
28 דמי, והתיניא: מספורת של פרקים ואוימל של הרמיני -
29 חבור לטומאה, ואין חבור להווא. ואמרנו: מה נפקדי,
30 אי חבור הוא - אפלו להווא, ואי לא חבור הוא
31 - אפילו לטומאה נמי לא! ואמר רבה: דבר תורה,
32 בשעת מלאכה - חבור רב לטומאה בין להווא, שלא
33 בשעת מלאכה - אינו חבור לא לטומאה ולא. להווא
34 גורו על טומאה שלא בשעת מלאכה, משום טומאה
35 שהיא בשעת מלאכה. ועל הווא שהיא בשעת מלאכה,
36 משום הווא שלא בשעת מלאכה! אלא אמר רבא:
37 הוואל

47 אומנים. תריסים. שנותנים האוימל לתוך פיו בניו עינים העשויין להך, ולתאר מלאכתו
48 נטלו ומצינו: חיבור לטומאה, ואם נטמא זה ונטמא זה: שלא בשעת מלאכה. הוואל
49 ואן ציבין ליתו מחורבין הוול זהו בשני בלום. ואן חיבור ואלו על פי שמחורבין
50 דעיב שלא בשעת מלאכה ודמא דשעת מלאכה קאמר, ובשעת מלאכה מחורבין הו.
51 אלקא: מחורבין סקיקו, וגורו לתורמיר על הטומאה דליהו חיבור, ועל הווא קיל
52 ליהו חיבור. ומטעם הכי קאמי חיבור לטומאה וליהו, ואן חיבור וליהו: עולם:
53 **אלא אמר רבא**, למה תימא הוואל הדיוט יכול לחיות - דודאי(א) חו מן הווא
54 כדקאמי ברייתא הוון והועינבל חיבור. וכי מפרדי - הוי כלי שניטל מקנתו ואינו
55 מקבל טומאה, והעגבל לעצמו. אבל הוון טמא לעצמו, דלא גטל ליה מתורת כלי:
הוואל

57 חונו. דהווא רבשלא היה להם עינבל טומאה ואלא מקבלי טומאה אף על פי
58 חונו. דהווא רבשלא היה להם עינבל טומאה ואלא מקבלי טומאה אף על פי
59 חונו. דהווא רבשלא היה להם עינבל טומאה ואלא מקבלי טומאה אף על פי

שבת. פרק שישי – במה אשה דף נט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שינוינולין" רש"י

1 הוּאֵי לְרֵאשִׁי לְקָשְׁנוּ עַל תְּרֵם וּמְשֻׁמֵע כֹּתֵל בַּחֲתֻלְהָ. וְלֹא נָטַל לִיהַ מִמֶּלֶאכֶה
2 רְאוּתָהּ. וְהָיָה לִיהַ כֻּפְלָי שֵׁנִיקָה בַּפּוּחֹת מִמּוֹצֵאי רִמּוֹן, דְּקִייל דְּלֵא טִירוֹ מְטוּמְאָהּ,
3 מְשֻׁם דְּרִימָה לְקֻלְתָּהּ. וְהָשְׂתָּא אִתְרִירוּ מוּלְתָהּ: דְּבִתְקוּהָ אִתְרִירוּ בֵּלָא עֵינְיָל – בְּדַקְשָׁתָּ
4 מִנָּהּ. וּמִפְּרָאָה אֵין מָנָא הוּא. וְהַעֲבִילָה שְׂמָא כְּדֹאקְסָמִינִן בַּחֲתָרְיָא, וְעֵינְיָל מִשִׁי
5 לְהַ בְּעָלָה וְהוּא גְּזוּל אַף בֵּלָא עֵינְיָל טָמָא –

6 וְהִלְחֵשׁתָּ אִתָּהּ, וְלֹא בְּעֵי עֵינְיָל. וְהִיוּנָה קֹתְנֵי
7 בַּקְּפִיחָא דְּמִקְבָּלֵי וּמִטְּוֹאֵהּ. וְהֻקְּטַנְהוּ וְהֻקְּטַנְהוּ וְהֻקְּטַנְהוּ
8 עֵבֶד – קְבִילֵי הוּא וְלֵא קְבִיל בֵּלָא עֵינְיָל
9 בְּקֹתְנֵי "אֵין לְקָה עֵינְיָל – טוּרוּרִים" – בְּשֵׁלָא
10 הָיָה לוֹ עֵינְיָל מְעַלְמַה, דְּלֵא נְמוּקָה מִלִּמְלַאכְתָּהּ.
11 וְנִגְלוּ עֵינְיָל בִּין לְנַפְלִי טְמוּמָא בִּין לְאִתָּר
12 מִטְּוֹאֵה – מִטְּוֹאִים, דְּלֵא שִׁתְּבָרֵי בְּשִׁיעוּרֵי: וְהוּד
13 לְהַ בְּתַב": וְכָל הַכֵּל, אִשְׁרֵי יִשָׁב עָלָיו, וְרִישָׁא
14 דְּרָקָא וְכָל הַמִּשְׁבֵּב וְכוּ'. וְיָוֵל כֹּל כֵּל
15 מִבְּשֻׁמַּם, אִשְׁפִּילוּ אֵין עֵשֶׂב לְיִשְׁבַּחֵיהּ. תֵּרֶבֶת.
16 וְהָיָה טָמָא. פִּירוּשׁ תְּרִי וְקָב: תְּרִי אִשְׁרֵי יִשָׁב
17 מִלְּקָב כְּתִיב גַּבִּי מִשְׁבַּב "אִשְׁרֵי שָׁבֵב" וְגַבִּי
18 מוֹשֵׁב "אִשְׁרֵי רָשַׁב" וְכֹתֻבִי "וְיִשָׁב" יִשָׁב –
19 מִשְׁמַע שֵׁשֶׁבַע עָלָיו הַמִּיד, וְיִשָׁב עָלָיו הַמִּיד
20 – בְּמִיחָד לִשְׂכִיבֵיהּ לְיִשְׁבַּחֵיהּ. וְגַבִּי מִשְׁבַּב גַּבִּי
21 וְרִישׁ לִיהַ תְּרִי הַחַם הַכֵּי. וְגַבִּל הַסְּפָרִים כְּתִיב
22 וְיִזְרָעֵשׁ עַל הַכֵּל אִשְׁרֵי שָׁבֵב עָלָיו, וְקָרָא
23 אֵתָר הוּא. וְנִמְשָׁרִים אוֹתוֹ הַתְּלַמִּידִים
24 מְדַבְּרִים "יִזְרָעֵשׁ עַל הַכֵּל אִשְׁרֵי יִשָׁב עָלָיו",
25 שֵׁשֶׁת יִשְׁבָּתֵי רִיבָה הַרְהוּבֵה, לְלִמְדָּה בְּמִיחָד
26 לְיִשְׁבָּה קְאָמֵר. וְלֹא הוּא, דְּשִׁתֵּי יִשְׁבָּתֵי
27 קְאָמֵר – טוּבָא עִירֵבִי, כְּדִמְרַשְׁתֵּי הַחֵם: יִשָׁב
28 – אַעֲפֵי שֵׁלָא נִנְנָה, אֲלֵא יִשָׁב אוֹ תִּנְקָה לוֹ
29 נִנְנָה מָמָא. אִשְׁמִירוּהָ לְמִיחַבַּת גַּבִּי בִּשְׁמִימָה
30 כְּלִי בִּישְׁבָּתוֹ, וְאַעֲפֵי שֵׁלָא נִנְנָה. וְאַשְׁמִירוּהָ גַּבִּי
31 טוּרִי מַה, שֶׁנִּמְסָא עַם הוּא יוֹשִׁיב עָלָיו אַעֲפֵי
32 שֵׁלָא נִנְנָה. וְהוּא תְּרִיב כִּי תָרָא אֲתוּרָא קְרָא קִטְנֵי

33 לַה. וְ"אֲלֵנוּ אִמְרִי מְפְרָדִים הֵן, בֵּין בַּחֲתָלַת טוּמְאָה לְעָנְיָן שְׁאֲמִירוּ דְּאַעֲפֵי טְמוּמָא
34 מִדְּרָשׁ לְמִיחָד אֶת הַטוּמְאָה. בֵּין כְּפֹסֶט טוּמְאָה – כָּסוּן ג' ע'ל ג' וְנִשְׁמַע מִדְּרָשׁ לְמִיחָד
35 אֶב טוּמְאָה, וְתוּקְלֵךְ – טוּרִין מן מוֹדָרִים. צְאָרְיָנִין בּוֹ, עֲמוּד וּנְעָשָׂה מִלְּאֲבַתְּ
36 הָרְאוּשֹׁנָה. שְׂקִיָּה רְאוּי לְיִשְׁבָּה, וְהָרִי עַתָּה אֵינוֹ רְאוּי לַכֶּךְ – הַלְכָךְ טוּרִין מן מוֹדָרִים.
37 וְאַעֲפֵי דְּרִיתָ בָּהּ כֵּל שֶׁשׁ עַל שֵׁלָשׁ, וְהָיָה כְּלִי לְקַבֵּל טוּמְאָה – מִיחָד מְתוּרַת אֶב
38 הַטוּמְאָה שִׁתְּרָה לוֹ וְאֵין אִמְרִים. לְעָנְיָן אֶת הַטוּמְאָה שֶׁל טוּמְאָת מִת "עֲמוּד וּנְעָשָׂה
39 מִלְּמִתָּה". בְּלוּמֵר: אֵם נִטְמָא וְנִשְׁבַר וְעוֹרֵדוּ רְאוּי לְמִלְּאָכָה בְּעֵלְמָא, שְׂאֵן מְעִין
40 מִלְּאָכָה רְאוּשֹׁנָה – טְמָא, וְלֹא אִמְרִי "עֲמוּד וּנְעָשָׂה מִלְּאֲבַתְּהּ רְאוּשֹׁנָה", וְכֹחַן לְקָא
41 חֵץ לְהָכֵי יָתָא טוּרִין. וְכִשׁ בַּחֲתָלַת טוּמְאָה אֵין אִמְרִים "עֲמוּד וּנְעָשָׂה מִלְּאֲבַתְּהּ
42 רְאוּשֹׁנָה", וְיִנְטָא אֵם אֵינוֹ מִיחָד לְמִתְּ לֵא וְקַבֵּל טוּמְאָת מִת. דְּתֵא "כְּלֵי מְשַׁשׁ" כְּתִיב:
43 אִמְרִי בִי. דְּרֵא לֹא עֵבֶד מְעִין מִלְּאָכָה רְאוּשֹׁנָה – טוּרִין. וְעַל בְּרִדְדָךְ לֹא אִיתָמֵר דְּרִי
44 יוּחְקָן אֲלֵי עֵבֶד שֶׁנִּשְׁבַּר, וְלִטְהוּרָה כְּדִפְרִינְיָהּ. דְּלִיכָא לְפְרוּשָׁא בְּהַדְרַת אִתָּהּ מִדְּרֹסְתָא,
45 וְלִמְקִרָא דְּבִלֵּי שְׂאֵנִי עֵשֶׂב לְמִת – אֵין שִׁטְמָא בְּמִת. דְּתֵא כְּתִיב (בַּמִּדְבָר טו') "וְהִזְקֵן לָךְ
46 אֲתוֹל וְגַל כֵּל הַכְּלִים": אִפְּרוּ כְּפִיחָא. דְּרֵי יוֹסִי בְּרִי תַנְיָאן לִרֵי יוּחְקָן: מִשְׁלָל בַּחֲתָי.
47 שֵׁלָא לְיוּחֵק פְּרוּסְתִינֵיהּ קֶאֱבָנִים: לֵמָּא חָזִי. אֵין מְשֻׁם בְּהֶמָה – אֵין כְּחִישִׁי לְבַתְּקָה:
48 מִעִינֵהוּ דְּבִלֵּי. הוּא בְּעַמּוּזָא. אֲלֵמָא: הוּאֵיל וְלֵשׁ נָקֵל עָשׂוּ, אֵין אֵינוֹ דְּרָאוּי לְנַעֲרֵיהּ
49 – וְלֵא הוּא מְטוּמָא לִיהַ רֵי יוּחְקָן: אִיבָּת מִעִינֵיהּ דְּמַטִּים. לָרֵב לֹא טְמוּמָא – דְּרָאן רְאוּי
50 לְשִׁתוֹת. וְרַב סִיבָה לִית לִיהַ לְקָבֵר. אֵין מוּלְחִינֵין שְׂקֵן לְמִלְּמָה לְסוּק. וְהָיָה בִּין רֵב (בִּין)
51 לִרֵי יוּחְקָן גַּמִּי, אִיבָּת מִעִינֵיהּ דְּמַטִּים: כִּינֵר רֵי מְעִינָא וְהַ אִיבָּת מִעִינֵיהּ וְיִרְעִיר. כְּבֵד, אֵין
52 רְאוּי בִּלְבָחוּת:

בניעבד

אֵינוֹ מְטוּמָא. וְרֵי: דְּחֲתָלְתוּ נְעִי שֶׁשֶׁ לִּשְׁתוֹת בּוֹ מִלְּמַחֲסָה, אֵין לְסוּק – אֵלָא עֵימְקֵיר עוֹמֵר לְבַחְמַה, וְאוֹמֵר לוֹ עֲמוּד טוּמְאָה וְלֵמָּא עֲמוּד מְעִין מִלְּאֲבַתְּהּ רְאוּשֹׁנָה: בְּשַׁעְרָה
שְׂבוֹרֵךְ מן הַקָּרֵב מִנְדוּר בְּעֵילֵי. תִּימָה אֵין יִטְמַא מְרַס, וְחַמִּי הִתְפַּסָּת דְּכִלְיָם פֶּרָח "כִּיפֵה" ג' גֶּרְסִילָה בִּין אֶרֶם – טַעַם מִרְדָּס, שֶׁל מְתָח עַל בְּהֵמָה – נִטְמָא טוּמְאָה מִת. שְׂמַעַנַי
אֶבֶל מן מוֹדָרִים טוּרִין: וְלֹא בֵּילֵי. וְרֵי: וְלֹא יִזְרָעֵשׁ חֲשָׁק בְּרַפֵּי מְכֻסָּן דְּרֵא אֲמִיר "בִּפְרֵי תְּרָאָה דְּסוּטָה (דְּף מְטָא). אֵינוֹ מְסוּרָה לִּילֹת – עֵינֵי שֶׁל וְהֵב. שְׂמַעַנַי טוּמְאָה הוּא כְּתִיב
עוֹרֵה. וְאַעֲפֵי דְּאֲמִיר הַחֵם בְּפִלְמוּס עַל שִׁטוּס גוֹרֵל עַל מַעֲרֹת חֲתֻמֵּי וּכְלוּת, וְהָבֵא לֹא אִסוּר אֵלָא שְׂבָת – אִמְרִיהּ: דְּדוּקָא לְחַתְּנֵים וְכְלוּת גוֹרֵל, וְלֹא לְשִׁאָר בֵּין אֲדָם:

קסג

"שינוינולין" – אבן ישראל – תוספות

1 פרוּת מִמוּצֵאי רִמּוֹן טַעַם מְקַבֵּל טוּמְאָה. וְעוּד קְשֵׁה לִפְרֵי: לֹא קֻנְטָרִים דְּלִטְמוּמָה שְׂהִיתָה עֲלֵיהֶן
2 שְׂלָא תִּפְרֵה – מַהֲנֵי שְׂפִיר טְמוּמָא הִדְיוּס יוּבֵל לְחַחְדוֹר, כְּלֵא טְמוּמָא דְּרִאוּי לְהִקְשׂוֹ.
3 בְּרִאשׁוֹן בְּפִי "שֶׁלֶשָׁה שָׁבָלֵךְ" (בְּרִכּוֹת ג) גַּבִּי מִטָּה, דְּאֵפֵי מְפּוֹרֶשֶׁת – לֹא דִּרְחַה טוּמְאָה
4 מִנָּהּ. אֲמַאי נִגְבַּה אוֹ אֲבַרְהָה חַזִּיתָ, אוֹ שִׁחְלוּקָה אֲדָם אוֹ שׁוּחַפִּים אֵין סַחְפָּה רְחוּקָה
5 וְלֹא אִימְרֵיכָא לְעַל לִשְׁמַע לְפִי הַעֲשֵׂה הַקֵּשָׁה אֵלָא לְעַנְיָן
6 לְקַבֵּל טוּמְאָה מְבָאן לְהִלְבֵּא. וְהָיָה טְמוּמָא הוּאֵיל
7 הִדְיוּס יוּבֵל לְחַחְדוֹר – אֵין מְבָלָה לְקַבֵּל בַּהּ
8 חִיטוּס. בְּרַכְוַתָּהּ הַחֵם הַחַחְדוּדִי – חַחְדוּדִי מִלְּמִתָּה טוּמְאָה
9 מְבָאן לְהִלְבֵּא. וְלֵאבִי מִהּ הוּא בְּעִי לְמִימְרָה
10 דְּמִשּׁוּם הִדְיוּס יוּבֵל לְחַחְדוֹר מְקַבְּלֵין שֵׁחָן, וְגַבִּי
11 הַדְּעַנְבֵּל, טוּמָא מְבָאן לְהִלְבֵּא. וְרִיבְצֵאי אֲתָיָא
12 רְאוּי לִפְרֵי הַקֵּשָׁת, וְחַמִּי תְּרַבְּשָׁתָא וְחַמִּי
13 כְּלוּם בְּפִי "יִשְׁבָּתֵי" הָעִישָׂה זֶה לְמַבְתָּשׁ
14 לְיֹסֵרִיָהּ לְמַטְפּוֹת הַטְּוֹקֵת, נִיטְלוּ עֵינְיָלֵיכֶן –
15 טוּרִינִין. מְשַׁמְעַם דְּנִינָן טוּרִינִין. וּלְפְרוּשֵׁי הַקֵּשָׁת
16 נִחָא – דְּסַחְפָּה דְּלֵא מְקַבְּלֵי טוּמָא מְבָאן
17 לְהִלְבֵּא. אֲבָל לְפִרְיָהּ שְׂקֵדָה אֲמַאי טוּרִינִין וְרִי
18 הַשֵּׁב דְּכִמָּה בְּרִיחוּתָא שֶׁל בַּתְּפַסָּתָא דְּפִלְמֵי
19 אֲשֵׁירֵי שְׁלַח:

20 וְרֵי: יוּחְקָן אֲמַר הוּאֵיל רְאוּי לְעֵינֵי בּוֹ מִים
21 לְחִנּוּקָה. קְשֵׁה לְרִישְׁבֵּי: דְּלֵמָּע בְּלֹא יִיחַד
22 מִיִּידֵי, מְדַקְּסָתָא "וְהוּאֵיל רְאוּי" – שְׂמַעַנַי בְּרִיא
23 בְּעֵלְמָא. אֲפִי בֵּלָא יִיחַד. וְעוּד: בְּדִיחוּדֵי לָכֶךְ לֹא
24 הוּא פְּלוּגֵי רֵי יוֹסִי בְּרִי נַעֲזֵא. וְעוּד: בְּדִיחוּדֵי, אֲפִי
25 לֹא הָיָה לוֹ עֵינְיָל מְעַלְמַם – מִנִּי מְפּוֹרֶשֶׁת הַקֵּשָׁת
26 וְעוּד: אֵין בִּיחּוּד מִיִּידֵי – מָאי מְפִיךְ דְּרִי יוּחְקָן אוּדֵר
27 יוּחְקָן וְהוּא תְּרֵם עַיִב אִימֵר בֵּלָא יִיחַד, בְּדִיחוּדֵי –
28 יוּחְקָן מְבַרְרֹת מֵאֵין אֲמִירִים "עֲמוּד וּנְעָשָׂה
29 מִלְּאֲבַתְּהּ", וְלִקְטָן סָפֵי הַקֵּשָׁת (דְּף עֵד וְשֵׁם)
30 גַּבִּי כְּבֵד מְבַרְרֵי חֵי – סוּרֵה מִמְּקַבֵּל בּוֹ חַזִּים
31 וְעַרְבִין כִּי הוּא לְקַבֵּל בּוֹ מִיְּטוּמֵם. וְפִי כְּקוּנְטָרִים
32 אֵין יוּחַד לְרִמְנוֹסִים, וְאֵין לֹא אֵין הַקֵּשָׁת דְּחַתְּמָ –

33 חָדָה יוּחַד. וְרֵי: דְּאֵפֵי לְפִירוּשׁ הַקוּנְטָרִים חָדָה אֵין טַעַם עִי גִימְעוּ, מְשֻׁם הוּאֵיל דְּמַעֲקֵי
34 חָדָה כִּי גִמְעוּ עוֹד עַתָּה הִדְיוּס יוּבֵל לְחַחְדוֹר – אֵין לוֹ לְמִימְרָה דְּרֵי רָבֵר מוּעַס, שְׂעִיבָא מִי
35 לְנַמּוּזֵי בּוֹ מִים – שְׂחִיבֵי כְּלֵי, אֲפִי בְּלֹא יוּחַד. וְלַמּוּד יִמְנָא הוּאֵיל רְאוּי לְחַחְדוֹר שֶׁן מְעִין
36 מִלְּאֲבַתְּהּ רְאוּשֹׁנָה – אֲפִי שָׂחֵי בְּכַל עֵינָן, דְּאֵפֵי לֹא בְּעִינָן בְּעֵלְמָא יוּחַד – הֵבֵא אִתֵּי שְׂפִיר,
37 דְּלֵא מַחְזִי מַעֲמוּד מִשׁ מְשֻׁם שְׂעוֹמֵר עֲדִינִין מִלְּאֲבַתְּהּ רְאוּשֹׁנָה לְחַחְדוֹר בְּהַעֲבֵיל, וְאוֹמֵר לוֹ
38 "עֲמוּד וּנְעָשָׂה מִלְּאֲבַתְּהּ", וְכִשׁ אֵין בְּעִינָן בְּעֵלְמָא יוּחַד – דְּאֵפֵי טַעַם שְׂפִיר: וְאֵין אֲמִירִים
39 טְבַמְתָּא מִת עוּמֵד וּנְעָשָׂה מִלְּאֲבַתְּהּ. לְפִירוּשׁ הַקֵּשָׁת לִרְיָה: לְמַח לִיהַ לֵאמִרֵי בְּרִיחַת
40 דְּחֵרֶקָה. כִּיִן וְלֹא שִׁיבָא מְלִילָה דְּרֵי אֲלֵעוּר "וְחַתָּף אֲלֵאָ טְרָה לֵי" יַחְזֵק בִּפְרִישׁ
41 בְּרִיא: אֲמִירִים מְבַרְרֹת עוּמֵד מַעַל תְּרַכְּסוּ וְנִעֲשָׂה מִלְּאֲבַתְּהּ, שְׂאֵנִי יוּבֵל לְחַחְדוֹר טָמָא
42 מוֹרִים עִי שְׂאֵתָה יִזְשָׁב עָלָיו, הוּאֵיל אֵינוֹ מִיחָד לָכֶךְ, בְּרַכְוַתָּהּ בְּרִיחִיתָא, וְאֵין אֲמִירִים טְבַמְתָּא
43 מִן עוּמֵד מְנַמְנֵת מִים בּוֹה הוּזוּ. אֵין בּוֹה הִסְתַּר לוֹ בְּהַמָּה וּנְעָשָׂה מִלְּאֲבַתְּהּ, לִיתוֹ בְּהַעֲבֵיל
44 כִּי לְרִישׁוֹ הַקֵּשֶׁל לֵיתוֹן סֹרֵל בְּרִיגֵיל בַּחְמַתָּה, וְלֹא טְמָא טוּמְאָת מִת עַל יְדֵי הַגִּימְעוּת
45 אַעֲפֵי שְׂאֵנִי מִיחָד לָכֶךְ דְּרֵי חֲדָה בְּרִיגֵיל בַּחְמַתָּה, חֲדָשִׁיב כְּלֵי עִי גִימְעוּ מִים. וְרֵי חַתָּף אֲמַר
46 אֵין אֲמַר בּוֹ – דְּבִעִינָן שִׂיאָה יוֹרָא מִלְּאֲבַתְּהּ רְאוּשֹׁנָה, וְלֹא מַחְזִי לֵיהַ מִיִּידֵי לְקַבְּלֵי טוּמָא
47 מַה שְׂרִיאָה מִלְּאֲבַתְּהּ אֲחִירָה. אֲבָל הַקֵּשֶׁת זֶה עִי הָרִיס, וְחַתָּף סֹרֵל בְּהַמָּה בְּרִיגֵיל
48 כְּשִׁבוֹר מן הַקָּרֵב – הֵי מְעִין מִלְּאָכָה רְאוּשֹׁנָה, וְלַחֲזִי בְּרִיגֵיל טוּמָא, וְלֹא שִׁיךְ
49 לְמַעֲרֵב בֵּית עוּמֵד וּנְעָשָׂה מִלְּאֲבַתְּהּ – הִדְיוּס נִמְי מִלְּאֲבַתְּהּ מְסִילֵי שֶׁל בְּהַמָּה שֶׁל מַחְמַת
50 וְעַל עֵינֵי רְאוּי אֵלָּה חֲבִי רָבִירִים, דְּמִפְרֵשׁ כְּסַמּוּךְ דֹּרְחַה בְּהַמָּה לְקַלְקַלֵי. וְרַבִּישׁ שְׂמוּאֵל
51 גִּירָס: סֹרֵל שֶׁל בְּהַמָּה שֶׁל מַחְמַת, יַמְעִיר סֹרֵל שֶׁל סִידוּן לְקַנְקַן (סוּא). וְהוּאֵיל
52 לְשִׁתוֹת בּוֹ מִלְּמַחֲסָה, אֵין יוּחַד אֲבָל אֵינוֹ שִׁבוֹל בְּעֵינְיָל מְעַלְמַם לֹא טְמוּמִינֵין מְשֻׁם

דְּחַזִּי לְנַמּוּזֵי. וְהָבֵא חֲשׁוּב כּוּזוּ מִן שְׂלֵא יָדִיחַ בּוֹ עֵינְיָל מְעַלְמַם רִיכּוֹן נְעָשָׂה לְעוֹרֵךְ בְּהַמָּה
אֵינוֹ מְבַרְרֵן מִן הַקָּרֵב מִנְדוּר בְּעֵילֵי. תִּימָה אֵין יִטְמַא מְרַס, וְחַמִּי הִתְפַּסָּת דְּכִלְיָם פֶּרָח "כִּיפֵה" ג' גֶּרְסִילָה בִּין אֶרֶם – טַעַם מִרְדָּס, שֶׁל מְתָח עַל בְּהֵמָה – נִטְמָא טוּמְאָה מִת. שְׂמַעַנַי
אֶבֶל מן מוֹדָרִים טוּרִין: וְלֹא בֵּילֵי. וְרֵי: וְלֹא יִזְרָעֵשׁ חֲשָׁק בְּרַפֵּי מְכֻסָּן דְּרֵא אֲמִיר "בִּפְרֵי תְּרָאָה דְּסוּטָה (דְּף מְטָא). אֵינוֹ מְסוּרָה לִּילֹת – עֵינֵי שֶׁל וְהֵב. שְׂמַעַנַי טוּמְאָה הוּא כְּתִיב
עוֹרֵה. וְאַעֲפֵי דְּאֲמִיר הַחֵם בְּפִלְמוּס עַל שִׁטוּס גוֹרֵל עַל מַעֲרֹת חֲתֻמֵּי וּכְלוּת, וְהָבֵא לֹא אִסוּר אֵלָא שְׂבָת – אִמְרִיהּ: דְּדוּקָא לְחַתְּנֵים וְכְלוּת גוֹרֵל, וְלֹא לְשִׁאָר בֵּין אֲדָם:
מָאן

שבת. פרק שישי – במה אשה דף נט עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שמיניולין)"
רשימי

1 **מאן** דרבה לויפס בבליאלא אשה חשובה. אומר ר' דרואק בבליאלא שרי שנואל בא. וכן רבי אליעזר דרואק בעיר של זהב שאין כל תשום גיולות בהן, אלא אשה חשובה. אבל שאר תבשיתי נשים – אסירא אפי' לאשה חשובה. דאין לחלק בין גזשום. תביא ראיא מספ' כירידה' (לעיל דף דנו) דקאמר עובא מה טעם – האילא ואיכא חרות כלי עליוהן. ומה דרזק עובא (דף דנו) דרזק לנשיש חשבותא. דאפי' לרבנן דאסירי בעיר של זהב לאשה חשובה. מרדו בשאר תבשיתי אילבא דשמואל; דשרי בבליאלא

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36

אאבנטי של מלכים. שמלובושם הוא. ואין להם אבנט אחר. ח"ד שרי האי קמרא לאיתרא דמלכותא. ולא משלפא מתחיא: **תרי** המיני קאמרת. לשון אחר פי' בקונטרס לאיסור. דאע"ג דחשיב פ"י "כל בחי" לקמן דף קכ) ביה כליש פורתא חתור. ופי' התם קבנטי דפתורי הוא אזור – והינן כולן כוש שני דהו מפסיק ביתום. אבל תרי המיני הו' על גב זה – אסור. ולא אמר לבמה מלבושם אסורם לוש בשביל הקור. ולא אמר תרי המיני – מה הנאה יש ואין דרך לחתור. ומשוי הוא:

מנקמא פארי. פירור הפת. ותבשתי הוא: **נומי** האק. ונומי האקן שרי כרפי' בקונטרס ואע"ג דרמז לקמן: הבהת ויזאת בתושין שכאודקו. ואמר בנמי דשרי מניי בעינטיס אסירי. ודלמא משלפי. ודואל ותבשתי גיחו – התם יזתר קל לטעמם נמני האקן:

הא יש עליה חותם חיבת חטאת. אסיפא סמך. דקמני בהריא דרזיית טערה. **רבי** בתריה מנבטא. נראה לר"י דברישא מותר. ולא בעי למימר הלך אף אחר וחתמה אלא דרזק אחר וחתמה שהוא עיקר. וכן משמע בהריא בתרפסא ומסכת כלימ: דחניא טבעת של מכתב וחתמה של אלמנו. רבי נחמיה משרי. שדיה רבי נחמיה אומר. טבעת הלך אחר חותמה:

רבי
25 **תנינא** בר' קמא יתיב בראש. וכתבי בהו בצדיקים "ותגור אמר ויגס לך וגו'" דרש לוי בנהרדעא: **בלילא** שרי. נפיק עשרין וארבע בלילי מבוהה בהרדעא. דרש רבה בר אבהו במחוזא בלילא שרי. ונפקו קמני כרי בלילי מחדא מבוהא. אמר בר יהודה אמר רב שמואל: קמרא שרי. אויכא **דאמרי**: דארקא. ואמר רב ספרא – מידי דתנה אמילת מוהקת. ואיפא דאמרי: דאיניכא. ואמר רב ספרא: מידי דתנה אאבנטי של מלכים. א"ל רבינא לרב אשי: קמרא עילו המיניו מאי? א"ל: תרי המיני קאמרת! אמר רב אשי: האו רסוקא. או אית ליה מפרחיתא – שרי. ואו לא – אסיר. "ולא בקמלא". מאו קמלא? מנקמא פארי. "נמיס" – נומי האף. "ולא כמבעת שאין עליה חותם" הא יש עליה חותם – תיבתא. אלמא: לאו תבשתי הוא. ורמינהו: תבשיתו נשים כמאמי. ואלו הן תבשיתי נשים: קטלאות. נמיס. ונבעות. ונבעת בין איש עליה חותם בין שאין עליה חותם. ונומי האף. ואמר רבי יודא: לא קשיא; הא – ר' נחמיה, הא – רבנן. ודתניא: הא של מכתב וחתמה של אלמנו – מנאיה, הוא של אלמנו וחתמה של מתכת – מחרהר, ורבי נחמיה מנאיה. שדיה ר' נחמיה אומר: כמבעת – הלך אחר חותמה. בעול – הלך אחר סמליו. בקולב

1 **בדקב** ליה ר' עקיבא לדיבתהו. במסכת גרמים (דף ג.) בלילא. על פדחקה היא קושרתה. מאן לאון. יש שבולו טס וקב שקורין לימרא. ויש שעושין ממש טוד עם התקב שקורין פירישי: דניכמא. טס העשוי כולו מניכמא. ודתינו וקב או כקף. דבר התיקור: דאסיר. מגו דחשיב. תורה דילמא שלפא מתחיא: דאיניכא. רצועה מעורבת בןהב ואבנטי טובות: דאית בהו עיקר. ומחויא ליה. ומו קברי ארוקתא הוא עיקר דיריה. ולא חשיב ליה. ולא מחויא ליה: **בולי** פלטי לא רשי. דארקאמ קריה: **בפריש** אפרת' לן משמיה דרבי. לפני חליק. קודם ששחתה תלמודך. בלילא שרי. אלמא קרב אש עיקר. דמוק פלוגתא ברניכמא. אכל בארוקתא מודה רב. ואיכא ארוקאמ קריה: בארוקתא: **בגריא** רבה אריכא ומגלע. לוי איטילע. דאחוי קידה קמיה דרבי: **נח** נפשית **אבטי**. במסכת כותובות ב' דבנשא' (קכ) אפרוקי: דכו שכבי רבי. אמר רבי חנינא בר קמוי שבי בראשו ולא קיבל עליו ר' אנטא. שדיה רבי אפס גדול מענו שמי שניסב. ותיב רבי אפס ברישא. ומתוך שהיה רבי חנינא חשבו. לא נבנס לבית מדרשו. והיה יושב בחוץ. ומשום כבודו ישב לו לוי אצלו: **וקאמי** הקבא. **ודרי** יהוה רבי חנינא גדול הימנו לא בתורה ולא בשנים. ולא יפה לוי חלו. וכא לכאן: לוי **אפס** מיפך יהוה ביהו ליה. שדיה וכו' **למיני** חתום. אבנט חתום. יש שעושין אותו **הב** ואבנטי כמעות בו: שרי דתנה אפסית **מוהקת** דתרי תבשיתי. ושריא. ולמישלף ואחיינו למא חשישו. שאין דרך לחתור אלא בשתוק ופולו ביהו: **אאבנטי** של מלכים. שעשוי כולו דניכמא. וכל ישראל בני מלכים אריים **לוי** תרי המיני קאמרת. הא ודאי משאוי הוא ואסור – לשון תלמודי רבעי (יבקה) ג' ינע. ודברתלמודי רבינו הלוי קמתיא מתיור. ורמידוק פסיר. וליכא למיחש דילמא משתיר מעיני לוי יוסי שמנה עשר כליש. והתם חד חמוד הוא וקמנין ב'כ' כתיבי הקשרי' (למקד דף קכ). ואי שני גזרות שרי לבתדוריה. נימני התם תרי: רבוקן. חריבת מעיל הקדה: **אי** אית ליה מפרחיתא. רצועת קצוות תלויה בה לקושרתה דהם ולתקוה סביבותיה: שרי. ורמידוק פסיר. וליכא למיחש דילמא משתיר קטרי ונפל ואתי לאיתויה: **מפרחיתא** פתיריא בלעז: **מנקמא** פארי (ד). מושטנביצ'א. הואג בגד שיש לו שנועם עיני מנמיס. ומנכסת בו רצועת הקנה וקושרת סביב קוצרה התבגד תלוי על לבנה. והוא חשוב ומצוייר בנהב. וימ' כמין חגי עגול עשוי כמין כלבסי' (טו) אוחות בו ספוחי חלוקה והפנס בולע פוצרה. ודיא של וקב – ליהיה: **נומי האף** אכל נומי האקון מתורין לבתדוריה. ושריא הל' מילקא ומישלף ואחיינו. מפני שאינוני מלכותא

בקשורין: **ולא כמבעת** שאין עליה חותם. קמני ומתניין דאם נזאת פטורה – דתבשתי הוא לה. ומשום דילמא משלפא ומחויא הוא ומיתסר: **הא** יש עליה חותם חיבת חטאת ולא תבשתי הוא. וקמי משאוי: **נמיס**. נומי האקון: **נבעת** בין שיש בו. כלומר: וטבעת שאמרוג. בין שיש עליה בו: **הא** ר' נחמיה. דאמר: עיקר טבעת ארעקא דרובתם הוא חיבת חטאת. דרובתם לאשה לאו תבשתי הוא. דאין דרך לאשה לחתום ולשלוח שליחם. שאין חותם עשוי אלא לאדם גדול ומתקנה. והא דקמני תבשתי הוא – רבנן. דאמר גופה של טבעת עיקר. וארעקא וטבעת נקבא ביה. וטבעת דאי תבשתי הוא: **בטאיה**. דטבעת עיקר. וקנה ליה פשוט כלי מתכות: **הא** של אפסית **וחותמה** של מתכות. ורבי דרנה ליה פשוט כלי עצי: **הלך** אחר סמליו. ואם של מתכות כלי עטמ: **סמליו**. העול שלמה לא קנה פנס בשלגו. אלא חלקו. וקובים בו שני נקבים וביניהם כעובי עורף השור. ותחובין בןן שתי תדלות. והם סמילוני:

1 רב נתמן בר יצחק אמר טומאה אשבת קא רמיח. דאפילו בלא טעמא דחי תבשית
 2 לאיח היא טמאה מירכ כל מיעשה. והשאה. בין לרבא בין לרב נתמן בר יצחק מוקמי
 3 ורריוהי כרבי נחמיה. ולא מנמא מטעם תבשית דאשה. אלא מטעם תבשית דאיש. או
 4 מטעם דרוב כלי מיעשה. ולרצודין קמנין. בין לרבא בין לרב נתמן בר יצחק:
 5 **למאי** חזיא. כפי בקמטורס למאי חזיא? והוא

6 משוי האור וקשה לריב דאם כן, נמא
 7 משני "הואיל ואשה חולקת בה שעררה", אטו
 8 ממש הכי לא חיי תבשית וזאת אמר לא לבלבט
 9 ולא תבשיתו אלא נראה לפרשי: למאי חזיא -
 10 למה הוא רוצה לציטא בה בחול. אמר רב יוסף
 11 כו. וברר הכי פריך. ובעבת למאי חזיא? נהו
 12 שריגלה לנשאה בשביל שרעיבה לחלק בה
 13 שרה בשבת תידיח משיח בין דאמי לא לבלבט
 14 והוא לבלבט. ובקנטורס פי' בסוקו. בשבת האשה
 15 חזיא - חזיא שבת אנה חולקת שיהי. וקשה
 16 לריב. חזיא. דהא נמא ליה דאסור לחלק בה
 17 שיער בשבת? ועוד. דאמאי פריך "והא יסור"
 18 אפילו את מותרת חקשה את משיח והוא
 19 **הואיל** ואשה אורגת בה שעררה. נראה לריב:
 20 שתורתה מחמת בתוך הסבכה, ודוחקת
 21 את הסבכה כדי שלא יפלו שערותיה חוץ
 22 לקשריה. והשאה אתי שיער דרייתא בענין קשה
 23 שאחוזת בתי שוקה לא יפלו. ולא כפירוש
 24 הקנטורס:

25 **ותיהו** כבירות טהורה ותשרתי. פירוש
 26 בקנטורס: דכי היכי דההם לא חיישי
 27 לדילמא מפני טומאה. הואיל דלביעתא
 28 עבדא - ולא ריחש למשקל אחותי ובחאי
 29 טעמא. וקשה לריב: דהא בבלים אין דינאן בתוך
 30 תבשית. ודישיטין דילמא משפלא ליה ממש דרוב
 31 בשבת. כמו שאפרש אע"ז דלביעתא עבדא.
 32 כמו ברית דהכל ענין אחר. כאל שברית אבות.
 33 וכלכלים בשותם. בדמיונין לקמן (דף סג). ועוד.
 34 לפי זה לחובין באן בדרית נראה היה הלי
 35 לממון. ודיחויי כבירותי ושומריי ונראה לריב: דהיינו
 36 ותחיי כבירות שיוצאן בן. כפי שהיא טהורה.
 37 מטעם שאינה תבשית דאשה וכו'. מוכן דאנה
 38 כלי. באחת. והיא מטבעת הכלים. דאנה כלי
 39 לצורך בתי שוקים. ד"ו. היא חתום שהיא טהורה
 40 לפי שאינה אלא כומבעת הכלים - חשורוי. דאנה
 41 תבשית. ואי אמאי לא מטעם שהיא כחן סין של
 42 זהב של לה בראשה. כומעתי לאיך שיהיא
 43 בדמיונין וי"ל: דאם היתה אורגת בה שעה - לא
 44 היתה מנחיתה כנגד פרחיה. ואינה חשבה
 45 כבית אלא טס. וקשה לרשב"א פירוש: דהרבין
 46 רמזת שאורגת בה שעררה דאורגה חייב קאמר

47 לעל (דף נב) אבל לענין טומאה - דא דאת חזיא: יחיי' של חילוק אפילו בלשמייה, דאיתה
 48 שאינה אורגת בה. ממאה. ואתה שאורגת בה - טהורה וצריך לומר: דאמאטמא נמי פריך.
 49 ותחורר טהורה כבירות שדא טהורה. וכו' ושטרר לציטא בה:
 50 **ומניוחתה** כנגד פרחיה. השאה לא אה עריך לומר שחולקת בה שעה כלל, אלא
 51 **האמת** מפרשי: **ששמעון** קול מעלי בני המדבר. של קול של סדול הסופר.
 52 **קול** (שיך לע"ז): **קול** כסדרל המוסמך לומר כבנבעל שאינו תפור. חתמה לריב: דהא חתם סופר:
 53 "זה הכלל כל שניאוחין בו - משלוחין אותו ביטוי". ומפרש בנמו: דכל שניאוחין בו בחול
 54 קאמר. וסדול המוסמך ינאוחין בו בחול. דאמאי אין משלוחין אותו ביטוי? ולי: דהחמירו בו
 55 לפי שבא הקלה על ידו. כי היכי דאסור לי בשמעתין ר' אלעזר בו שנתון לטעולא לכסות
 56 בו את הכלי, או לסמוך בו כרעי המטה. אינסי ששאר כלים משלוחין לא יאסור - שם
 57 לטעולא לצורך נפשו ומקומו. וזה הכלל דקמנין הוהם - לא קאי אלא אצנעל שאינו תפור.
 58 ונראה לריב: דאפי' לרבנן ר' אלעזר טעם לטעולא לצורך גופו ומקומו - אסור לשלוח ביטוי.
 59 אע"ז דהשלוח משום שנתון ישי חשיב כמו לצורך נפשו. מדרשיי לשלוח ודרבי שמלאכתן
 60 לא יאסור. כיון שבאת הקלה על ידו - ליכא שמחת יטו.

1 בקולב. הוא קעמז עמוד רבב בלמקוה דמן זקמלעקל. ומישלל. ותחננין מעמדין לפני
 2 חלוז הנהו. ומסמקינן תחובין בו, ותולצין בואן אבנטיס ורוצעות למבור: בערקה.
 3 ואשתריא: בלע"ז. וכן מנאניס גדולתו לשלול צמור ושעה והחשה. וכן של עין: לחך
 4 **אחר** שלשלויה. שפלו חתן ואם של מתכת הן - טמאות: הנפשידי. וכן השבעת מעמדי
 5 הוחזקו. והעול מעמדין את סמלוניו. והתולב

6 את מסמקותיו. והפסוק את שלמותה. שחיי
 7 בהם קמטיס. והערה הוא קעמז אריוך.
 8 שוקנה שקורין ישיא ותלשין תחוב בו
 9 והשלשלות קבועה בקנה. ובזמן הענין אריוך
 10 מעמדין. שהוא פלילי. ששתי כפות המנאניס
 11 תלויה בני ראשי: **רבא אמר**: ברחיקא דקמני
 12 'וטבעת חיי תבשית בין שיש עליה חותם בין
 13 שאין עליה חותם' - לא ארישא דאירוי
 14 בתבשית נשים קמימי תריוהי. אלא חד תבשית
 15 דאיש וחד תבשית דאשה. ולרצודין קמני:
 16 **מומאה אשבת רמייה**. הא דקמני 'טבעת בין
 17 שיש עליה כו' - לא ארישא קאי. דקרי ליה
 18 תבשית נשים. אלא דבי קאמרו וטבעת שאמרו
 19 שנמטא. בין שיש עליה חותם דלאו תבשית
 20 הוא - מיהו כלי מיעשה הוא. בין שאין עליה
 21 חותם דרוב תבשית. וכי קמני רישא תבשית
 22 נשים - שאין עליה חותם: **למאי חזיא**
 23 לתבשית. דקמני אינה חייבת טמאה: **אמית**
 24 בה שעררה. הייאן חוץ לקשריה בורכתי סביב
 25 המוח. ותחובת המוח שבבקה מותרת. שלא
 26 יראה שעררה: **ותחיי** כבירות. דהנא מנתנין
 27 לקמן (דף סג). אע"ז טהורה מלטמא ורצאן
 28 בה. דהא כמין אבירות שיערה לשוקיה ומן
 29 בתי שוקיה. דהן קו של יפלו על גולה:
 30 מותרת. דלאו תבשית היא. אלא תשמיש לבתי
 31 שוקיה. ותיב) טבעת הכלים דאמרו
 32 טהורה. ותיב דלעיל. ויוצאן בה - שצריך
 33 לה עם בתי שוקיה. וזה קאי ומשאו. ויוצאן
 34 דכין דלביעתא היא - לא קאי מותר.
 35 והיא חתום נמי לצמיעות דיעבי בשלפה ערקה
 36 ולא מותרת. ואמאי לא מצא בתחולתה:
 37 חולקת. לכאן ולכאן באמצע דאשה שוקין
 38 גרורא בלע"ז: **וטבעת** למאי חזיא. דהי בשבת
 39 אינה חולקת. ושבתה עם כל זה של על
 40 **אשה**. דאיה. והענין עוקף היה. בחול חולקת
 41 שעררה. בעוקף. ושבתה. תחובת העוקף
 42 שבבקה. כפי שבראשית השני מנח על
 43 פרחיה: **מתני'** **קידל** המסומר. שיש עליו הוא.
 44 ותחבין מעמדין (ה) מעלה לחזק המסומן עם
 45 העליון. יתקעו על העור שלמעלה הקטנה ויש
 46 לו שתי מפות ותחוב רגלו בו). ובקמרא תפריש

47 מני טעמא דרוב: כהו. **לא קידר**. ואלו בקידל חיי: **בזמן** שאין ברגלו סבך. בתלמוד
 48 ירדשמי מפרשי: דלא ליחשדיה דעקען ליה לכתריה חותין כנפיה. ולשון רבותי: דילקא
 49 מותרת עליה. שלקען ליה ומטיל ליה בידו בשבתות שלום. ומיהו. בזמן שיש
 50 ברגלו מכה שיש. ובקמרא כפי בני מנייהו יהיב ליה: **ולא תתפילין**. בדקמפש טעמא
 51 בקמרא לקמן (דף סא). **ולא כפגיע**. שבתובין וטוענין לרפואה: שאינו נמי הפוחתה.
 52 אבל כפגיע מומחה - פריך. ותבשית הוא לחילה אצור מבלבשו: שייחן **קמרא**
 53 **ומנפיס**. מפרש בקמרא: אינו חייב **הסאת**. דכולהו מין מבלבשין ניתור בחול לחמולתה:
 54 **גמלי** **שליפי** **מקריה** חיי. מין אדם התשקטס מן הגזרין. וכן: **הנכנס** לביטס.
 55 **וכנס** שנתבסך דראה חולתה שאין אדם רואה: **ותוציא** **אין**. שקאי נמי אויביס במחור;
 56 ודוח לא דייס. וקרואו רובע שינא באן: **נהפך** **מגדלו**. שיש לו שתי מפות. ויכול לנעולו
 57 מני עדיין. אבל נכר מן הוא לנפסו ומן הוא לאחור. וכשנעולו על המפר. נראה הנכנס
 58 כאילו הוא יוצא. ויכיר מקומו בקרקע: **ותחיי** **זה את זה**. בהדיקתו. שהיו סמלין
 59 מסומרין עמו אותם פשוטין ארבעה חסידים וישעו עינים: **אל יצא**. ראיש שבקת.
 60 בדקמפש לקמיה דבשבת היה מיעשה. וענין המוארע אסור: **אלקמה** **תמן**. במשקת ביצה:
 61 משלוחין

קכב

הבת פרק ששה – במה אשה דף ס עמוד ב – מתוך מהדרות "אבן ישראל" (שטיינזלץ)
הוספת

אין בין ויש לכתוב ב' ואפי' רבפ' משילך' (ביצה דף לו. ושם) ולקמן בפ' כ"ל הכלים' (דף קד). ושם) מקמינן לך כ"ש, ואי כ"ה – דא אמרי מתוך שזוהר הבעיה לעורך הורה נמו שלא למרח. מ"מ, דמי ספי ויש לכתוב. והואיל לא שריא שאר דברים אלא משמע שזוהרה לעורך אוכל נפש.

משלחין בליים ב"מ' בין המפורין בין שאינן המפורין אגל לא מגיל המסופר. אלקא: לא בר מנגע' ביר' הוא, דאן קניי והם' כל' ש'אבותו בו ביר' משלחין אותו: מעשה בינופאי. שאן עשין לאלקא, ונקבצו לבתי כסויות ולבתי מדרשות. בי הריא בפקר' ד'אומר בקישר' ג'בי נשאר אמר מ'תקאת ואפי' תקאת בירדן ובספינה, שמנקא בזית מן המת רתובט בעיקריתה של ספינה, והטאתא קפארי רוןן קודרו שלא גיעבר אדם מ'תקאת בספינה, ולא על הגשר, ולא ישיטם על פני המים אדך ירדן וארז ש'אר נדרות. ופולגר' לו' תקניא, ואמר' לא אקרר אלא בירדן, ובספינה, ולא גשר ושאר נדרות. ונדורה קשורו בר'אש לא ר'אזבצותי ל'חם לנוור אלא מעין המאורע: ר'שאנן מ'ש'א' מ'גרות. ברתוב או בעיקום: אלא א'חוק, שממרחתי נעשיל' לתוך קסופי שקורו שול'א. עם הפנתא שקורין אינפיניא. אגל לנו – מוקה, דלא גזרו אלא מעין המאורע, והגזרו לחוק יהי בקסום מסקרים דערל: ש'תיים כפאון, לצד חיזון, ולא בר'אש לו' ר'אזבצותי ואדך לצד עקבו, ושמיים מ'כאן – לצד קנימי, לצבר בני הרגלים: ה'קיסרותי. ר'צונותי: כגל' תאשם. שמתחתן שלו אינו ש'ה, ש'עב מצד זה ודך מצד זה, ובשדרוס נוטה לצד שדך: וקריין להגברו ש'תאו ש'וד לצד שדך: דמ'קרא א'שי' ש'ם חכם, ובני של ר'הקב' דמפומבדיתא קוד'י: ה'קיר' כ'מפניים. ש'תן מנגעל של עור לפניים מן הסתגל. חפרו – ש'עמתי מ'לעז: מוקה. שקעמתי מ'ן ו'תקן, ושעמתי מ'ן ד'קאנ: מוקה. שקעמתי בו ממקרים מבחור: ק'שאו. למסקמ' כמין כלבים, בלעז' טינפיליון – ש'ני ראשין חריין מ'מסויין. ונעין עש'אמשה בעין כ'מור'י בסוסה (ט"ו): כלבוס של ברול מטילין לה לוח' פתי: מוקה. הואיל ושתנה משאר ממקרים, דלא גזרו אלא מעין המאורע: חיזוהי. מלמטה: אגל מטלכ'טין אורו. דחרותו של עליו: אוקה. דילקא אתי ל'נעלו: ש'דיר רוב סממ'ותיו ב'. לקמן מפרש לה: מוקה. הואיל ושתנה כממו סממ' רחב כמין סס – או עש'אס' חד כמין ח'ד: אלא ד'איש'תא' טובא, וכלבד ש'הדו מ'מט: ש'נקמ'מט. מלמעהלה, ורשמוני נוקר בתוך העין אפילו טובא, דאן מיינדך שאינו כבד'רית: ש'עיקרי. לגמרי, אינו נוקר ש'הק' בו יותר. ד' א'ה ואין, ספי לא. ל'רעה. ולשון מבד' אופיכא: נוטח שאני. שב'לן ערשין לו להשוות, ואן אדור מוקן לחוק: הש'תא' ד'תיית' ל'קבי. לחלק בין נוטה לשאן נוטה. ל'י' ו'תקן נ'י. ד'קפ'רבת לעיל מ'תיא אמת' דאמר מבוא, אינא נמקא למ'רדצי – לעולם כרבי נקן, ונוטה שאני – ד'ריתם מתיר ע'י שב'ע אגל אין נוטה – ד' חזו לא מסתב'רא ש'ר' אפילו, ד'ל'טלטל, שמ' יעל'טל: מ'כ'ב'ר ש'ר' אפ'ר. ד'ר' ח'זיא מבבל ח'ה' כ'דאמינן בסופה': עלו ר'בי ח'זיא ובני יסודיה: ע'י ד'אית' א'י' ח'זיא. כ'שעלה מבבל לארץ ישראל ובא דרך טורקא ממפומבדיתא: חס'ר מ'רתי: נפלו ש'תים ממסמ'ותיהו בירדן: ל'מירא ח'סה (תרחס) דוקה אגל דומה:

השתא חמש עשרין כו'. בפרק קמא ארבעין (ר' בורש) גבי וי' יורה מכשר עד ארבעים חמשה אמד' לא ח'רת ארבעת עשרים כו'. וכן ביר' א'ע'פ' (כתובת פ' דף ש) גבי י'בל חמשים ואמורים משה אדם עם אשתו אפילו שתיים וששל ענים בלא תבוה'. ורורא ל'ר'י דכל היבא דפשיטא לא דיבע ל'מימר אפי' טובא – לא פריך. אלא ח'כא ל'כא ל'פרוש' ר' ד'י אפילו טובא – ד'א'כ' ה'חרתה ט'ול המסומר. וכן בפרק י'מות ר'ב'ים' (נדה דף לו. ושם) פריך ובני ז'כמה ד'א' קש'תרי' ר' מאיר אומר. אפילו מ' ב' י'וי' ד'ליכא ל'מימר אפילו טובא – דאין סברא ש'חשב'ס ע'י ק'ש'י מ'ות ח'ולת' ע'ב'רה. ומש'מע ל'יה בכל ח'די ש'יער'דא ב'תרא דוקא. ולחבי פריך – ד'למ'תא ש'יער'דא ב'תרא. ול'ל א'מנא ש'יער'דא ק'מא. ולקמן בפרק י'מינ'ן ד'ה' קו'ת ד'ר' ק'ט' א'ר'י פריך ג'מ' השתא חמש שרי. ד' בו. ומשמע ל'יה ד'פי לא ש'ע'ר' מ'תוס טורח שבת. וב'לב' חס'דא ד' מאור' ק'טן. חמס מאור' גורל. וש'מאל ג'ס'בי. ד' ה'י אפילו טובא. כ'מור'י א'ניש. ד'לקא אפילו טובא מצו לפנות. וכל'ט'ב שלא יגמור א'ת האורע. פ'י: ק'קעית הארע' מ'תוס א'שווי' נ'נות. וב'דאמ'ן ר'תם. א'ר'י' בדפרק י'ע'פ' (כתובת דף ס. ושם) אמרין: ע'תע ע'תק ח'ולקן אפילו ד' ה'י ע'נים. ול'א פריך. אף על ג' בד'ודי דוקא. מ'דפריך ה'תם מ'בחילתו על כ'תפו. מ'גש'ב אידי ואדי ח'ד' ש'יער'דא. וי'ר'ל ח'א – כ'כ'ות. ח'א – כ'ב'ר'תא. וד'א א'ר'מ'ן בפרק י'חורע' (חולין דף ק'כ"א) כ'תן ש'תים ו'ג' כ'מתות מ'סר' מן ד'ה'תוס'ת' ואילך – ח'י'ב' כ'מתות. א'תן מן ד'ה'תוס'ת' ל'כ'בי. ד'אית ל'יה ב'ב'א על א'ב'ר'ת' (ב'מת דף סד) ד'ברתי ו'מני' ה'איא ח'וקה ג' ל'ר'ש'ט'.

מהו? א"ל: מותר. איחמר נמי, אומר רבי יוסי ב'ר' תניא: עשאו כמין כלבוס – מותר. א"ר ששתי: חיפהו כולו במסמרות, כדי שלא תהא קרקע אוכלתו – מותר. תניא פ'ויתיה דרב ששתי: "לא יצא האי'ש בסנגל המסופר, ולא יט'יל מכות לבית, אפלו ממופה למפה. אגל מטלמלין אותו לכפות בו את הכלי ולקמ'ו ב'רעי המטה, ו'ר' אלעזר ב'ר' שמעון אוסר. ג'שרו רב מ'מסמ'ותיו, ו'ג'שית' בו ד' א' ח' – מוקה, ורבי מתיר עד שב'ע. חיפהו ג'עור מ'למטה וקבע לו מסמרות מלמעלה – מותר. עשאו (ב) כמין כלבוס, או כמין טם, או כמין יחד, או ש'ח'פיהו כולו ב'מסמרות כדי שלא תהא קרקע אוכלתו – מותר". ה'א גופת קש'יא; א'מ'ת' ג'שרו רב מ'מסמ'ותיו" – אע"ג ד'ג'שית'רו ב'יה טובא. ו'חדר תני: "ארבע או חמש" – אין, סופי – לא! א"ר ששתי: לא קש'יא! כ'פ'ן – ש'נגמ'ו, כ'פ'ן – ש'עקרו. "ארבע או חמש" מותר. השתא חמש שרי, ארבע מ'כ'ע'יא? א"ר ח'ש'תא: ארבע מסנגל קמן, וחמש מסנגל גדול. ורבי מתיר עד שב'ע. וה'תניא: רבי מתיר עד של'ש ש'ע'רו! נוטה שאני, הש'תא ד'ח'ת ר'ב'י – ל'רבי ו'תקן נ'מי לא קש'יא, נוטה שאני. אמר רב מתנה, ו'אמי' לו אמר רב מתנה אמר רב מתנה: "לרבי ו'תקן נ'מי לא קש'יא, נוטה שאני. אמר שמעון פשיטא, יחד ורבים הלכה כרביים! מ'זו ד'ח'ימא: מסתברא טעמא דרבי אלעזר רבי שמעון ק'מ'א – ק'מ'א. א'מר רבי ח'יאי: א' לאו ק'רו ל'י 'ב'ללאי ש'רי איסורי" ש'ריניא ב'יה טובא. ו'כ'מה? כ'מ'מ'ב'ד'תא א'מ'רין: ע'שרין וארבע, כ'סורא א'מ'רין: ע'שרין ו'ר'ת'ין. אמר רב נ'חמן כ'ר י'תקן: ו'סימניך – ע'ד ד'ת'א'תא כ'מ'מ'ב'ד'תא ל'סוראי, ח'ס'ר מ'רתי. "ולא ב'יחד ב'ומן שאן בר'גלו מ'כה".

1 **הא יש ברנלו מכה** ארבעה דניקס ביהודי, והשתא בעי תלמודא ביה מרגליו
2 נפיק: **קטל לישם צעדי עבד** שלא יגוף ביתרות הורגים ויגטער. הילךך כשרואין
3 אותו צולע וידועין געשיש ברנלו מכה - אין וישרון אותו שמוען את חרשני ביה,
4 אלא מכירין בו לפי מעשי שפרטותיו קשות, ואינו מצטער ביתרות הורגים, ולא
5 גועלו כל משי מטה. ור"ז קוד לבדו.
6 ולשעון רבוחי אי נמי מחבו גלה דלא חזו
7 למכה - לא שילף לה, ודמטער רבית.
8 הורגים מתמה מותרה לישום תענוג ביה.
9 אדם איקטנס ורן, ומכירין מתוך מעשיש
10 שעל געלו אתה שהוא איקטנס, וזו מכהה
11 מוכחת, גלה ומכנין השמקה מונעתו
12 מלגעלו, ואלו חרשני ליה. והלענן אחיבי - בני
13 לא מריחי עליה: עשיתו מכה. ור' יוחנן
14 סבירא דהיינו דהועל נקלים נועל של שמאל
15 תחילה, ואח"כ של ימין. וקסד דהכי קאמר
16 ליה איב שאגעלו לה, שוב לא אגעול של
17 שמאל אחרי, והני יוצא תיבד, ונשקת את
18 זו של ימין וכוונתה גלה בה מכה. אלא
19 קסבר: באותה שיש בה מכה נועל: ודילמא
20 ב"י תיא כבדרא ליה. דאמר באותה שאין
21 בה מכה נועל, והכי קאמר ליה: אי ריני
22 יוצא תיבד, בוז של ימין, ונשקת את רגלי של
23 שמאל אצלו יש בה מכה. דאצא תיבד
24 באותה שאין בה מכה: ואדא ר' יוחנן דאמר
25 עשית מכה, ולשמעון מנה יאזי הנה געיל
26 דמין ברישא, וזו לא הנה געיל דשמאל
27 תיבד, לטעמיה: דאמר: דשמאל חשיבא:
28 תפילין בשמאל, כדילקטן מנגחות אר"ה.
29 מעל דקדו, מלאך די, בנה. ודייני שמאל
30 שהיא כהה לענן תשמיש: הנה הדר ביה.
31 ולא עבדין בר יוחנן: אין הלכה ובר יוחנן
32 בעין לעמרי: ויצא ד"י שנישם. עבד
33 בתרווייהו: ופי' דשמאלה וקבר. נמאן
34 נעילה ימן קודמת לשמאל - כי מתניא,
35 וקשרת שמאל לישום - כ"י יוחנן: חולין
36 של שמאל: הנה כבודו של ימין, כבודו
37 גריסין של ימן ברישא. חין מחולין: אל
38 תימא כ"י, כפרך בתרא דעירובין אר"ה (צה)
39 מיתנין פולגותיהו בגמרא: ודילמא שקול לה
40 מתישא אם בא לפניה, ומטיס לה ד' אמה:
41 דמוקה גבא ומסחה קמיע. שעשה אדם
42 זה קמיע על ז' אגשים, ודנשה אר"ה
43 מומחה שריפא ג' אגשים, והקמיע מומחה -
44 ושריפא בתב על ז' אגשים. איב שכתב אדם
45 זה ין מיע קמיעים, של ין מיע חלאים, לנ
46 אגשים - ויהי איתמוהו גבא בכל קמיעים
47 שקעשה לעולם, ומומחה קמיעי - שעשית
48 וקמיע על ז' אגשים מחולי זה, בין שכתבה
49 רופא זה, בין שכתבה רופא אתר - שעשה
50 קמיעי מומחה: אלא כיון דאיתמוה גבא
51 ולא מני קמיעי על יני בני אדם, אלא קמיע
52 איתמוה קמיעי, שלא רופא מיע על אדם
53 מעולם: מן המומחה משמע מאדם מומחה:
54 ולא קמיעי במון שאיני מומחה. דליהו
55 משמע דקפיד אמומה קמיע עצמו. קמיע
56 אינו אלא קמיע קשר, דעיקרון של שריש
57 סומקין נמי קרוין קמיע: ולא שנישם.
58 כלומר: לא תימא דלא יצא אלא מי שבא
59 עליו חולין כבר פעם אחת: נכפה. והני חולי

1 **הא יש ברנלו מכה** - נפיק. **בהי מניניהו נפיק? אמר רב**
2 **הנא: באותה שיש בה מכה, אלא מכה קסבר: מנה לישום**
3 **צעד עבד. ותניא בר רב אמר: באותה שאין בה מכה,**
4 **אלא מכה קסבר: לישום תענוג עבד, וזו שיש בה מכה -**
5 **מכהה מוכחת עליה. ואף רבי יוחנן סבר לה לא דרב**
6 **הנא, דאמר ליה ר' יוחנן לרב שמן בר אבא: דהי למכאני!**
7 **ודב ליה דמין. אמר ליה: עשיתו מכה! ודילמא כתיבי**
8 **בר רב ס"ל, והכי קאמר: עשיתו של שמאל מכה. ואדא**
9 **רבי יוחנן לטעמיה, דאמר ר' יוחנן: תפילין פד מניעין.**
10 **מה תפילין בשמאל, אף מניעין בשמאל. מתיבי: "כשהוא**
11 **נועל - נועל של ימין ואחר פד נועל של שמאל!" אמר**
12 **רב יוסף: השתא דתניא הכי, ואמר רבי יוחנן הכי, דעבר**
13 **הכי - עבר, ודעבר הכי - עבר. אמר ליה אביו: דילמא**
14 **רבי יוחנן הא מתיב לא הנה שמיע ליה? ואי הנה שמיע**
15 **ליה - הנה הדר ביה. ואי נמי שמיע ליה, וקסבר: אין**
16 **הלכה באותה משנה, אמר רב רבן בר יצחק: ירא שמעם**
17 **יוצא ד"י שתייהו. ומנו - מר ברה דקבא. ויהי עבד?**
18 **סיים דימניה ולא קבר, וסיים דשמאלה וקבר. והדר קבר**
19 **דימניה. אמר רב אשי, חוניה לרב בהנא דלא קפיד. בנה**
20 **רבנן כשהוא נועל - נועל של ימין ואחר פד נועל של**
21 **שמאל, כשהוא חולין - חולין של שמאל ואח"כ חולין**
22 **של ימין, כשהוא רוחין - רוחין של ימין ואח"כ רוחין**
23 **של שמאל, כשהוא קד - קד של ימין ואח"כ של שמאל**
24 **והרצה לכוף כל גופו - קד ראשו תחילה, מפני שהוא**
25 **תימא אליבא דמ"ד" שבת לאו זמן תפילין הוא, אלא**
26 **אפילו למ"ד" שבת זמן תפילין הוא" - לא יצא, דילמא**
27 **אתי לאיתויי ברה"ר, ואיבא דמתני לה אפיאי: ואם יצא**
28 **אינו תיב תפילין, אמר רב קפרא: לא תימא אליבא**
29 **דמ"ד" שבת זמן תפילין הוא" - אלא אפילו למ"ד" שבת**
30 **לאו זמן תפילין הוא" - אינו תיב תפילין, כ"ט - דרדך**
31 **מלבש עבדא. ואלא בקמיעי במון שאינו מן התפילה.**
32 **אמר רב פפא: לא תימא עד דמוקה גבא ומסחה קמיע,**
33 **אלא: כיון דמוקה גבא, אף על גב דלא מומחה קמיע,**
34 **דקא נמי, דקתני: ואלא בקמיעי במון שאינו מן התפילה.**
35 **ולא קתני "למן שאינו מומחה" - ש"מ: תרי: אוהו**
36 **קמיע מומחה? כל שריפא, ושנה, ושלא. אמר קמיע של**
37 **קבה, ואחר קמיע של עקרון, אחר חולה שיש בו סכה**
38 **ואחר חולה שאין בו סכה, לא שכתבה - אלא שלא**
39 **יכפה. וקושר ומחיר אפילו ברה"ר, ובלבד שלא יקשרנו**
40 **בשר**

1 **יכפה. שבא ממשפת נבין, ודואג שלא יכפה:**
2 **בשר**

1 והתניא ר' אשעיא אומר ובלבד ד' תימה לרי"ה דלמא משום מראית העין דוקא
 2 הוא אסור מדרבנן, כמו קשר בשר ובטבעה, והשתא ליכא למיגור, דאפילו
 3 מייתי לה - ליכא איסורא מדאורייתא, ואמר ר"ה שדלא יאמורו כדו - משמע אפילו
 4 בקומצו, וליכא מראית העין, אלא איסורא דאורייתא איכא, ואפילו למד כל דבר שאסור
 5 בתבטח משום מראית העין אפילו בחודי חורבם
 6 אסור - הכא לא שייך למיגור, דאפילו עמוד
 7 בשוק וטשאן בקומצו - אין כאן מראית העין;
 8 של תפילין, ול"ג ליתת חו"ד של תפילין
 9 בו, כדמוכח בפ' בימה מרליקין (לעיל
 10 כח) גבי דתני רב יוסף לא תחברש למלאכת
 11 שמים בו ומוקד לה לרצועותיה, ולא פריך
 12 דלית של תפילין הלבנה למשה מסתי חורבם
 13 גבי שייך;
 14 וחילופיהן באפילו אורית - אדחוב חטאת
 15 קאי: **ובב** מצות עשה שהטמן
 16 גרמא נשים פטורות. פירוש דהוי משו,
 17 וליתסר. ואית' וזה הוצאה בלאחר יד היא,
 18 וישראל משום ביוון תפילין יר"ל כיון דמשוי הוא,
 19 ויכול לכא ליה חיוב חטאת היבא דמוציא בלא
 20 שיני - משום ביוון לא שריק ליה.
 אץ

1 שלא יאמרו. וזהו תבטח שלו אלא דרך מלבוש: כפופיה עור דליבא נהווא אי
 2 מגיל לביה הכסא, ואל בעי למשקליה: חולין תפילין, ואע"ג דמבוסה שור, שהאריבע
 3 ארות שהפרישות בחובותן קרן חובותו ברוסין של עור: תהם משום ש"י, שעשויה
 4 מעור החיצון עצמו, קומט בו ג' קמטין בעין שייך מידו. והדלית היידיד עשויין בקשר
 5 שקושר ודריגעה(ט) ארת לצפון וצפון למרחק
 6 קמיו ד', ודיגעה קשה מאד תליה בה דאן בה
 7 אלא כפייה קמיו ד'ו, וכופאה בעוד העור חל
 8 ודיא כפופה לזלום: ודא. כדור"א: כפופיה חתבת המטה.
 9 כובע עור תחת כובע המהכת: פופין.
 10 אנפליאות של ברקל במלמחה: מתני'
 11 בפוליא. מפרש בגמרא, וכן בובלת: פליטון.
 12 בלסמ"א. משתא דאפריסקא: תיבת המטה.
 13 קסבר, לאו תבטח נהוה: **גמ'** אבר עולא
 14 וחילופיהן באיש. אטבעת קאי, טבעת שיש
 15 עליו חותם - אם יצא פטור, ואם אין עליו חותם
 16 ודא - חייב חטאת: בשקין, שמתכסין בהן מפני
 17 השמשות. שקין - מלבוש שק; אלא כל אדם
 18 אלקא אע"ג דלא רגילי ביה, מנו דלביה ואי
 19 תבטח - לבני האי נמי תבטח הוא: **מוציא**
 20 תפילין, בשבת, בשוק או בדרך: מניקין; לעיז
 21 דרך מלבוש; וזו וזו, בדרך שהוא לובש בחול,
 22 אחר מלבוש ואחר בורגו, וחילוף, וחורו ומניח
 23 וזו אחר ומניקין, וכן כולן: ואחר האשה, ואע"ג
 24 דלאו תבטח אדעת נהוה, מנו הוהו תבטח
 25 לאיש - שרי אף לאשה: לילה זמן תפילין הוא
 26 וכן שבת, הלכה: לעולם זמנא הוא, וזו אף ליום
 27 זמן קבוע שתתא מצותן מצות עשה שהטמן
 28 גרמא תבטח נשים מוק. הלכה נקט לילה
 29 ושבת, משום דפלוטא בתריוויה, ואי הוה
 30 סבידא ליה ל"ה מאיר בחד מנייהו דלאו זמן
 31 תפילין הוא - נמיצא זמן קבוע לתפילין, והוה
 32 ליה נשים פטורות: נשים תיבת הלכה
 33 תבטחין קו לה: והא הוצאה בלאחר יד הוא.
 34 אמתינ קאי, והוצאת טבעת שמוציאתה דרך
 35 מלבוש באצבע, וזה שאינו תבטח כל - אמאי
 36 תיבת חטאת? הרי לא הוציאתה בדרך כל
 37 המוציאתן של המוציא דבר שאינו תבטח
 38 לו - מוציאת אותו בידים ולא דרך מלבוש;
 39 נגזרית, ששולחת חומות המיד לממוזין
 40 תחתייה, לאמר: תנו דן וכן מעות לפלוני, וברי
 41 חותמה בידה, הלכה רגילה היא להניחה
 42 באצבעה, ומיחו תבטח כל הוי ליהודה. דאן
 43 דרך נשים ככה. מידה, הוי הוצאתה ש'ו
 44 ככה: איש **איש** איכא למישר. דקאמר עולא:
 45 וחילופיהן באיש, דמחייב אטבעת שאין עליה
 46 חותם - וזה הוצאתה בלאחר יד הוא. שאן
 47 דרכו להוציא בן דרך מלבוש: לקופסא.
 48 אישיריוויה בליעז, כדי להצדיעה עש, ורימ
 49 שדקופסא תורקבו בו, וכשפותח חורו וחוקתו בה, ולא נהירא, דאם בן מן מנחתה באצבעה עד שמוחיתה לבעלה" מביה ליה: אצל אופן לתקנה ומניחה באצבעו. אלמא:
 50 דרך הוצאה היא: סבגמא, נושאיה, ע"ש שמכבת וקושרת ומפתיה לחלוק, חוקרתא דפילין, קשר שקשור בו סס ששמו פילון, וריחו ערב, ובלעז בלסמ"א, ואשה שריקה
 51 רע טועמה עליה: ונגזן **כבר** תבטח אשה. הלכה: אם יצאת פטורה, ומיחו לכתחלה לא תצא - דילקא שלפא ומתקא: לפרושה, לתניח בצוארה, כמו שקול רומי. ה"ג: ואשה
 52 שריקה רע - לא שלפא ומתקא, שגת הוא לה: והתניא ר' אליעזר פושר, והבא שרי לכתחלה, הא דקמני פושר: כ' פאי **א"י** פושר, בהדיא מתני לא אירו דנגן, אלא ר"מ
 53 חורביו, גבי וילקא שריק למיטני' ר' אליעזר פושר, ואע"פ שהוא מותר לכתחלה, הא כ' פאי ארבעין, מבתי' דלעיל דאירו רבן דהו, ואמרו פטור - פריש ר' אליעזר
 54 בכדיא למיטתיה לאפילוהי עליה. ואמר ויזאה לכתחלה:

שבת. פרק שישי - במה אשה דף סב עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - רשינוזליץ" רש"י

1 ופאי ר' מאיר. היכא אשכחן דאירי בה ר' מאיר בבל רבנן, ופלגי ר' אליעזר עליה: כד"א דר' אליעזר פטר. והאי פוסר - היינו מותר לבתולה. כדאוקמינא: כשיש בה
2 בושם. פליטון שי בהווא חומרתא העשויה כקמיע. דכון דיש בה בושם - תכשיש היא לון שריחה רע. ולמשלף ויתונו נמי לא תשיש. כדאמרן נוגח הוא ליה: אבל אין זה
3 בושם. חומרתא לחיבא לאו תכשיש הוא. ותיבה: אתא אומרת. ואד דקתני אין בה בושם חיבתא אלקא דקסבר ר' אליעזר המוציא אולקין בשבת ככלי - פחות מבשיעור.
4 מלך מחייב על הוצאת אולקין פחות מנורגרת כדלקמן (דף עג) - חיב מיהא על הכלי, ולא אמרין הכלי ספלי לון ולא מחייב עליה. ולפי שכן תרין לחיבא אלא משום אולקין.
5 ושלאת היא על סתם משלף השנהג בפרק
6 'המנעני' (לקמן דף צג) דקתני: פטר אף על
7 הכלי: דהא אין בו בושם פחות מבשיעור
8 דמי. ויחייב קלט את הרה. שיעור הוצאת
9 בשמים בכל שהוא. וכון שאינו כל שהוא -
10 יחייב ויהא פחות מבשיעור (הוא) וקתני
11 'היה' ולא אמרין נעשה כל ספל לריח
12 שנתבוהו. ואירכא אל מחייב - ופחות
13 מבשיעור הוא: ושאיני הכא. ליכא למימר
14 נעשה כל ספל לריח - שאין בו שום משום.
15 ואפילו פחות מבשיעור לא מקרי. אבל פחות
16 מבשיעור, דבדר שיש בו מושם - נעשה כלי
17 ספל לו ופסור: ראשית ששמים. מוכר
18 בששקמים: גיד. משום צער חרוקו. ואי אקרי.
19 זה פליטון. והאי קריא בתננו בשמי, שלא
20 היו נתונים לב לרברי דבאיסא תיבאיס על
21 הפרענות. ועסקים בתננו: וישעמך הא
22 דבתיב. בהאי ענינא 'השוחים ממורקין יין'.
23 ור' אמי ורבי אסי פירשו: וזה קנישקין. כלי
24 וכיכתי ארוך ורו שפיית ויין נורק מזה לזה.
25 ששוקקין. על ידי אונסות. כדאמנתא בליל
26 (סוכה ג:) מטיל בתמיני כסי: הכי נמי
27 דאבדור. למשויה השתא בקנישקין? פשיטין.
28 דפסיק מירוחים: לדי עניות. דאמרין בעיה
29 (מסכת סוטה) שאר דענינותא אכלי שמים
30 ונביל קרי ליה. ואודב מקום מיאוס. ומשחק
31 מים לפני מטוה - היינו מיאוס: עירוב. אורחא
32 דמילכותא נקט. מתוך שהוא עירוב - אינו אורחא
33 לחוץ להשתוק. דטורח הוא לו ללבוש
34 ולצאת: אבל לבראי לית לן תי שתיקול
35 ארוח ויניח למרחוק: משא ולא משא. שאינו
36 רוחן ומשפטא יפה אלא מעט מים. כגון
37 רביעית מעומקם: על עסקי תבישוקי. שאינו
38 רוצה לקנות ליה: נהוה. היינו קומה וקופה.
39 ותלכנה נשיות גיזו. ושדוה הולכות בעב צבד
40 גודל למעט בחילוקם. שדוה מסתכלין בה.
41 ונחת שהתא פשיעוטיה. ודרך נטין גרון לילך
42 בנחת. שיש שאינו רואה לרגליה. ומשקלת
43 עינים ודילין ביהולא. לשון סקריה. ודפסון.
44 את הבורחים: סקרו. לשון הנקה: הלך
45 ונשף שדוה מהלכות אירוב צבד קצרה.
46 שמתראת צפה על ראש חברתה. והוא נזיל
47 ונשאות היה. לפיכך מספר בננותן: ונשפה.
48 כמו 'על דאספת אספון' (אבות פ"ב מ"ז):
49 תבשבת. כמו 'ובכנס אל סוחר איל' משל
50 א' והוא ארס של נחש. וקרי לה עכס - על
51 שם שאינו מטילו אלא על ידי כנס. כענין:
52 נחש עשוי: נקיים. כמו 'המק בשר' (וכריה
53 ביה). לצילול. כדכתיב: נא: נקיים. חברות
54 לשון המנקה רגלו. וניקט סכבי היעיר
55 (ישעיהו ט): שדוקות ומפרכסות: מתקששות. דומה למקשה. כעין שדוקות: פתנילו. שדוקות: פתח וילה. אותו מקום: כי תחת יופי. כי לא אלה יבא
56 לך תחת יופי: כ"כא. קיטורא. ליקח. כמו 'שחנא וכיב' וקדושין דפלימו (דף פא): פתון. כמו פתות: שפכות דם וזהו: יורה. כמו 'ותער ברה' (בראשית
57 כד): כיעיר. נתמלאו שער, ונאספות לתשמיש: אנשי שחין. מדברים בלשון גאון ולעג שפה: עקרת. תשמיש: פת שמלה. בעלה: שאננה עמלה. בתולה: פת שמלה. בריאיה
58 בלע: גורדלי. לכו ירה:

תוספת

ואילו אצטעה טמאה היא. פיה דכתיב במעשה מרין 'אצטעה וצמיד וכו' וכתיב 'תחתטאו אתם וטביכם'. ולא נודיא: דע'כ תחתטאו לא אבל השבי קאי, דהא בהמות נמי דחו השבי, ולא ידו בו קבילו טמאה ניהו. לכן נ'ל: משום דכתיב 'אצטעה וצמיד' וכתב בריהו 'תריק (מטב) כל כלי מעשה' דקאי אבל הכלים שנלקחו, ולפעני קמין כלי כלי מעשרים:

בבירות תחת טמאה אצטעה עמדת. פיה ב' בתקנת ס'טא: אבוקה, להחיות ביה שוקיה שלא יפלו - ויראו שוקיה, וקשה לפי דה' אדב' בכללים אמאי אין ויזאנן למאי דסיד השתא דאין חילוק בין בירות בכללים, אלא שזו באחת וזו בשתיים. לכן נ'ל: דאפשר לשלן כל אלא גילו שוקים. ומשה' בכלים אין ויזאנן בהן - דילמא שלפא אחת - אלא תלפסא נמי לה. אבל בירות שזיא אחת - לא שלפסא ומחיא דאן הו' בהשט, ודכין שאין לה אלא אחת - נגיא היא לה. ומשה' דתא דבירות טהרות, דלא תהשט נמי הוא. וכלי תשמיש נמי לא הוי אלא כלי המשמש כלי. וממאי ומבעת הכלי, דאמר לעיל דטהור, וכן פירש הקורטנר. וטעמא דכבליים טמאים - משום תשמיש הם על מלפיה: **וכתוב** - עליו כשינו טמאה יוד א' למעשה' וקדש למיר דלמטה. נראה לר'ת שזיה כתוב יוד א' היא סיפה שוקיה הראשונה, ורקש ל'י' בתחלת סיפה שניה. והשתא נקרא יפה, ואין לפשר במשעש - דאב' אינו נקרא תלכמה: מניין לאריג כל שהוא טהור טמא ח'ל א' נבד. ואי'ת הוא לעיל פפרק 'במה מרדליק' דף כ"ח. וב' ושב' - לא מפרין אלא ג' על ג' וז' דהתם מיירי בבא מנגד גדול, אבל אבא מיירי באריג כל שהוא דמתחלה ל' אה דתע' להספיק עליו. ותרתייהו שמועט מ'א בנד דשקלים הם חדש כל שיהא אריג מתחלה ג' על ג' מנגד גדול. ואי'ת ואבתי בנד כל שהוא למה ח'ל טמא? ודא בעינן שטטלס מלא וריקן וריקא ו' ושקו י'ו' דראו וזאת לתוף ולקפל ולחייב מרגילת או מתו. ואם האמר אי'כ פשטי כלי עד אמאי טהורין דרי אריגין הם לקפל בו שום דבר כמו דאבא וי'ל ודמירי עבר טמא, שהו קשה: **מניין** לתכשית כל שהוא טמא, ואם האמר תיפוק ליה דתכשית כל שהוא טמא, מדכתיב בכלי מרין טבעתו ויש לומר: דאפשר שטעמא דהיי' עשה וזכירה מלא ודא הוי כל שהוא **אריג** ותכשית. פיה: חצוי אריג חצוי תכשית טמא. מכאן משמע דמי' בעינן שיעור קנה. דאל'כ - חצוי ודבש מאי הוי? **הוא** במרין כתיב. פיה: ובמרין הוא טומאת מת. וש'רן ממת לא יתע' לתומר, דמה למת שכן טומאת חמורה. ומשנה גמר כל כלי מעשרין. פירשה: מה כלי האמור בש'רן טמא בש'רן? כל האמור כאן טמא בש'רן. וקשה: דאי' היה ליה למפרך הואו טומאת מת כתיב וכו'. ובי' משני: 'גמר כלי כלי' היה ליה לשלש נגה תרי וער לג'ש' לכן נ'ל: דההוא במרין כתיב, בשלל מרין, לאו מיירי דף פירשה בטומאת מלא ודחיי ליקף דרתיא ותכשית כל שהוא טמא 'מכל כלי מעשה', ומשנה גמר כלי כלי. פיה: כי דחיי דכלי דכתיב בגי' שריים מיירי לענין טומאה. הכי נמי כלי דכתיב בגי' מרין - לענין טומאה.

מנעוהו חסד' שכן בלש'ו וינית קורין לכל' ל'מס', רב נחמן בר ר' זכחא אמר: אף פורק ממנו יראת שמים, שגאמר 'ויראתו שמי' ועיוב'. והוא איתתא דעילא ליהויה ביתא למיפא, נבח בה בלפא, איתעקר וקד'ת. אמר לה מרי דביתא, איה תידחלי, ושקילי נביה ושקילין מופריה, אמרה ליה: שקלא מכותיך וש'ראי חצורו, ככר נ' וד'ל. אמר רב הונא: מאי דכתיב 'ש'מח חצורו ב'גדלותיו' ויטב'ך לבך מימי בחורותיך' ותלך ב'רבי ל'ך ובמראה עיניך ודע' כי על כל אלה וביאך האלהים במשפט' - עד כאן דברי יצ'ר הער, מכאן ואיקך דברי יצ'ר טוב. ריש לקיש אמר: עד כאן - ל'דברי תורה, מכאן ואיקך - ל'מעשים טובים. 'בירות מהורה' - אמר רב הונא: בירות זו אצטעה, מתיב רב יוסף: בירות - מהורה, ויזאן בה בשבת. ואילו אצטעה טמאה היא! ה"ק: בירות תחת אצטעה עומדת. ותיב רבין ורב הונא קמיה דרב ריבה, ויחייב רב ריבה וקא מנאמנא. ויחייב רבין וקאמ'ר: בירות - פאחת, ככלים - ב'שתיים. א"ל רב הונא: אלו ואלו ב'שתיים, ובמילין ב'שלת ביניהן, ונגעשו ככלים. ושלשלת שבו משניא ליה מנא? ויכ'ת דרבי שמואל בר נחמני, דאמר רבי שמואל בר נחמני א"י ויזנן: מניין למשמע קול בכלי מתכות שהוא טמא - שגאמר 'כל דבר אשר יבא כאש' אפילו דיבור במשמעו בשלמא התם - קא בעו לה לקלא וקעביד מעשה. ה'כא מאי מעשה קעביד? ה'כא נמי קא עביד מעשה דאמר רב הו' בר נהא א"י ויזנן: משפחה אחת היתה בירושלים ש'ריו פסיעותיהן פסות, והיו בתולותיהן נושרות. עשו להן ככלים, והמילו שלשלת ביניהן, שלא יהו פסיעותיהן פסות ולא ינשרות. ויחייב רבין ויחייב ר' ריבה, אמר להו' ישר, וכן א"י ויזנן. כי אתא רב דימי א"י ויזנן: מניין לאריג כל שהוא טמא - מציין. א"ל אביי: וציין אריג הוא? והתנאי: ציין כמין טס של דוב, ורובח שתי אצבעות, ומוקף מאוין לאוין, וכתוב עליו ב'ל' לה' - בש'טת אחת! כי סליק רב דימי לנהרדעא, שלח להו': דריים שאמרוני ל'מין מעות הם פ'די, ברם קף ארורי משום רבי יוחנן: מניין לתכשית כ"ש שהוא טמא - מציין. ומניין לאריג כ"ש שהוא טמא - מ'א' בגי' תנו רבנן: אריג כ"ש טמא, ותכשית כ"ש טמא, אריג ותכשית כ"ש - טמא, מוקף שק על הבגד שטמא משום אריג. אמר רבא: אריג כל שהוא טמא - מ'א' בגי', תכשית כל שהוא טמא - מציין, אריג ותכשית כל שהוא טמא מ'כל כלי מעשה. א"ל הוא מר'נן לרבא: אריג בגמרין פתיבו! א"ל: גמר

מנעוהו חסד. ומוע' חסד, ומוע' דלא כתיב מוע - ממילא מנעוהו שכל תיבה שראשה מים משמשת נטילה היא. כמו 'זיקח מקי'ם' (שמות לב) 'אבדו גוים מארצו' (תהלים ו); **למיפא** לאפות עיסה. שהשילי בעה'כ תנורו: שקילי גיבת. נטולות ד' שקיעו שהוא נשקף בהן. אוקון שישנים קרי נביכי. כד'אקרון 'אלו מ'טרפות' נטילין וגו'. נקל גיב' בל' ליה: שקילי מופריה. נטולות עפרין מלסרסו: שקילא. נטולה טובתה. ומנטילת על הקצבים: שיביתיה. טובת דקא'ת נחמקה, כמו מחזיק טוב - ה'הירא' בלעז: עד כאן. עד יודע' כי על כל אלה' וגו': עד כאן לתורה. שמח בתלמודיך. למוד משמחה ומנוח לכו. והלך בדרכי לבך' - להקבין מה בלבך לפי ראות עיניך: מכאן ואיקך למעשים טובים' יודע' כי על כל מה לעלה', על כל מה למעלה. סופר ליתן לא דריק אים לא תקיים. אצטעה. ש'ריו: ואילו אצטעה טמאה היא. דכתיב (במדבר לא) במעשה מדון 'אצטעה וצמיד' וגו', וכתיב 'תחתטאו אתם וטביכם': תחת אצטעה ש'רודע עומדת בשוק. לתקוני כתי שוקיה שלא יפלו ויראו שוקיה. הלך טהרה, לזאן לני הוא. וכלי תשמיש נמי לא הוי, הלכא גלי המשמש כלי. דומיא דטבעת והכלים. דאמרין בפרקין דלעיל וטהורין ויזאנן בהם. דנורף לבישת היא. ומישלף ואחיי' נמי ליבא למיחש - דלא מגילא' לטוקה: בירות במתא מושקת: ושלשלת מ'שו' לחו' קנא. בתמיה דקתני בכלים טמאים: וכי תיבא בדר' שמואל ב'י משעי' קנאום בכלי מתכות. ברש פרקין: ועשו להן שלשלת ב'ו'. הלך' שלשלת תשמיש אדם הוא ולא תשמיש כלי. דלא תשלב טמאה ואין ויזאנן בהן דילמא שלפא לשלשלת שזיא על זקב ומחיא. וכי שקלת לשלשלת - לא מגילא' שוקה - ש'רור בירות במקושה מיעדת: וכן אמר ר' יוחנן. ויהי אהר' וכן בשתי מור' יוחנן: מציין. שוקה דכר' מוקנא, ומקנא עם תכשית כתיב: וי"ד ה"א למילקח קדש ל'פ'ד לקדש. כלומר: השם שלם במשעה עליונות, ויחייב ל'מרי' בישקה תחתונה. שלא להקדים שאר אוניות למעלה מן השם. מאחר ששני שטיין היו. ורבינו הלך שונה: 'קודש לה' מלמטה, והיא היא: אני ראתיו ב'רמי'. ונכנס לאוצר המלך לטול מה שירצה. מכס מעילה (דף טו) במעשה כן תלמידי: כי סליק רב דימי לנהרדעא. וזר בו ממה שאמר ציין אריג הוא: מאי בגי' דכתיב גבי 'שרצי'ם או בגר או עור', או - רביה הוא: אריג ותכשית כל שהוא. חצוי אריג חצוי תכשית שאינו אריג. וכזו' עליו כל שהוא - כלומר: דבר קטן: מוסף שק על הבגד דכר' זה, שחשק טמא מתיב אריג. ולקמיה פפרש ליה: הואו פמרין כתיב. גבי שומאת מת. וש'רן ממת לא ילקף לתומר, דמה למת שכן טומאהו תמורה:

שבת. פרק שישי - במה אשה דף סד עמוד א - מתוך מהדורות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

מניין לרבות את הקולקלי והחבק, ואם הואה ואלא מיטלטל מלא וירקו ואי משום דאפשר לקפלה. אם אינו עשוי לכך - לא כלום הוא. כדאמר לקמן גבי קב קטוע. דאע"ג ויש לו בית קבול לראש שוק, אם אינו עשוי לקבל - סתור. וי"ל דהני נמי לשם כל זכרון כן עשויין מתחלה. אך קשה דרעליץ פ' "במה מדיקין" (דף כו, ושם) מביא דבר דבא מן הניזם ודמטמט מרובים מניא דבר וקולקלי וזבא כאן מן העיסם. ומסקי לזו הבא מניא ש"ק וי"ע דהתם מרבה לנעה לש עיס לג' על ג' ואולו שק שיעורו כד'. ואומר ר"י דהתי גונו נצה לש עיס הווי דהתם מיירי וברקה) שעששים מנחה בנדים חשבים הלכך איתרבו לישלשה על שלשה כמו שאר בנדים אורבא מיירי מנחה נסה שמנחה עשוי קולקלי וזבא חבבים ושיחות ושק; שמע מניה לאפנויה. הקשה הדי אליעזר ממי"ק כיון דאיתקש שרץ ומת לשכבת זרע, איכ"ש דבני ועור לילד דכל מה שיהיה במת ניתן בשכבת זרע, וכל מה שיהיה בשכבת זרע ניתן בשערין. וכן להפך, דהא קריל דבר ובא מן החיקש חזור ומלמד בחקש וכן מן החקשים:

מירי' תרהור מ' יבאנו. ואית' והא אפילו(א) יפת תואר והתורה לדתו וי"ל. דמכל מקום שייך בה אסור, כדאמרינן (קדושין דף כב) 'וחשקת בה' - ולא בתרבה; ובמזך

בלי כלי. בשרשיה כתיב 'כל בלי אשר יעשה מלאכה' וגו'. ומגופיה דקרא דשרשיה לא מצי ליקח דאשר יעשה מלאכה' - לאו כלי תבשית משמעו שק; הוא עשוי מנוצה לש עיס, שאף על פי שאינו אורג אלא קלע קטן יעשה מנוצה לש עיס לתלות בו ג' נפש לעזאר בתו - טמא. ותקשי בכך, וי"ע ש"ס א' אריג; ואע"פ שאינו אריג; קלע ג' שטרין כ"ה

ג' חסין לש מנחה לש מנחה לש עיס במנחה: ותולה בצינאר בתו. וקולקליה זו היא אריגתו; מנחה שזארה ויורו. בדאמרון בני תיבא חילקתא ברית פירקין, דקרי לזו אריג. והא דקאמרו אע"פ שאינו אריג - כלומר: לאו אריג ממש; אין לו אלא שק. היעשה ללבשה רועים; קולקלי. וקלע לש סוס ששורין פיסטאלי: חקש. צינגלא שר קנא וזבא, וששין אותה מנחה לש עיס סווי ואריג; יבול שאני מרבה תהלים' המשוחות לצינאר, שעששין למדור, וקולעין מן הנוצה כמו שנתלשה ואינו סווי. וקלע דמי קלוע לש עיס נימון דלעיל, דהקשה חזור והא, וזו היא אריגתו; יבול שאני מרבה כ"ה. הואיל וכתביב 'כל' ורין הוא שלא נתיבא. ולא צריך קרא למעט: קו. תמיה הוא; וכן דברים כגונים הם; אם היקל במשוחות שרין שויה קלוד. כלומר: אם היקל מלמטא תהלים ומשוחות. היקל לך בשרץ ששוחותו קלוד - טומאת ערב; גם. אם אנטו בבנין א"ה בבת. ששוחותו מנחה טומאת ז' השתא דאתי גזירה שיה. וזה היכי דרזיק' מת משרץ. למעט תהלים ומשוחות - ליק' מת שרץ ממת ל'בל מעשה עיס' - לרבות קולקלי חבק; אין לו אלא בשרין. ד'או שק' הקם תביב; אם ריבא. למטא דבר הבא מניב הסוס בטומאת ערב וזה דריקה; שויה מירבה. שקל ומפונת טומאת ערב. כן דשרין ונגילה ושבכת זרע. מגע הזב ומגע סוס מת; גיבה אינו מביאית' לו בשבועה היא שאינה ככל המפונת אלא כגון מביאית' בלכה; מפונה. צריך שתהא גזירה שיה זו מבי' חיבות, ובגד ועור מופנין למדרש זה. שלא יורה צריכין לגופן. ומאחר שמופנין ללמוד גזירה שיה - ה"ל כמאן דכתיב דרשא אלא בחדא. ואין משיכין עליה; דאי לאו מפונה אמרין לגופן כאן ולא ילפינן וזה מילתא מניחיה; דאיכא למיפדה ביה. ויהא קמי' למימר הכי אגזירה שיה קמייחא. ומיהו אסקי כלולה ברישאה ברישא. ופרקי ותיבא דסליק מיה. וחיובתא דמשמעון בהא מתרבה בשבת קמייחא: לאי. באמת: ובתיב ביה בשכבת זרע. ובגד ועור טמאים הם; גם. מצד אהי. החתיבין בשרין מופנים. כדאמרן. אבל המתניב ממת - אין מופנין; התיבא למ"ב כ"ו. פלוגתא דרבי ישמעאל ורבנן היא ממסכת נדה דהייספולת (דף כב): אלא למאן אית' למידין. אם אין תשובה; ומשיכין. אם יש להשיב: מאי איכא למיטר. הרי יש להשיב: שכן מטמא בכשריה; ותנועע בכל טמא נפש או איש אשר תצא ממנו שכבת זרע. דפוס של רדיון. נמונו - זה דפוס של בית הרחם. אמר רב יוסף: א' חכי, תנינו דשמתרגמינן "מחודך" - דבר המביא לדי' גיחוד. אמר ליה רבה: מנופיה דקרא ש"מ, "במחו" - כאן מקום יומה. ו'תנועה משה על פקדיו החילי', אמר רב נתנן אמר רבה בר אבוחה: אמר להן משה לישראל שמא חרותם לקולקליכם הראשון? אמרו לו "לא נפקד ממנו איש". אמר להן: אם נה, פפרה למה? אמרו לו: אם מדי עבדתי וצאנו - מדי דרהור לא יצאנו. מיך - ו'תקרב את קרבן ה'". תנא דבי רבי ישמעאל, מפני מה הוצרכו ישראל שבאותו היור פפרה - מפני שנו

ג' חסין לש מנחה לש מנחה לש עיס במנחה: ותולה בצינאר בתו. וקולקליה זו היא אריגתו; מנחה שזארה ויורו. בדאמרון בני תיבא חילקתא ברית פירקין, דקרי לזו אריג. והא דקאמרו אע"פ שאינו אריג - כלומר: לאו אריג ממש; אין לו אלא שק. היעשה ללבשה רועים; קולקלי. וקלע לש סוס ששורין פיסטאלי: חקש. צינגלא שר קנא וזבא, וששין אותה מנחה לש עיס סווי ואריג; יבול שאני מרבה תהלים' המשוחות לצינאר, שעששין למדור, וקולעין מן הנוצה כמו שנתלשה ואינו סווי. וקלע דמי קלוע לש עיס נימון דלעיל, דהקשה חזור והא, וזו היא אריגתו; יבול שאני מרבה כ"ה. הואיל וכתביב 'כל' ורין הוא שלא נתיבא. ולא צריך קרא למעט: קו. תמיה הוא; וכן דברים כגונים הם; אם היקל במשוחות שרין שויה קלוד. כלומר: אם היקל מלמטא תהלים ומשוחות. היקל לך בשרץ ששוחותו קלוד - טומאת ערב; גם. אם אנטו בבנין א"ה בבת. ששוחותו מנחה טומאת ז' השתא דאתי גזירה שיה. וזה היכי דרזיק' מת משרץ. למעט תהלים ומשוחות - ליק' מת שרץ ממת ל'בל מעשה עיס' - לרבות קולקלי חבק; אין לו אלא בשרין. ד'או שק' הקם תביב; אם ריבא. למטא דבר הבא מניב הסוס בטומאת ערב וזה דריקה; שויה מירבה. שקל ומפונת טומאת ערב. כן דשרין ונגילה ושבכת זרע. מגע הזב ומגע סוס מת; גיבה אינו מביאית' לו בשבועה היא שאינה ככל המפונת אלא כגון מביאית' בלכה; מפונה. צריך שתהא גזירה שיה זו מבי' חיבות, ובגד ועור מופנין למדרש זה. שלא יורה צריכין לגופן. ומאחר שמופנין ללמוד גזירה שיה - ה"ל כמאן דכתיב דרשא אלא בחדא. ואין משיכין עליה; דאי לאו מפונה אמרין לגופן כאן ולא ילפינן וזה מילתא מניחיה; דאיכא למיפדה ביה. ויהא קמי' למימר הכי אגזירה שיה קמייחא. ומיהו אסקי כלולה ברישאה ברישא. ופרקי ותיבא דסליק מיה. וחיובתא דמשמעון בהא מתרבה בשבת קמייחא: לאי. באמת: ובתיב ביה בשכבת זרע. ובגד ועור טמאים הם; גם. מצד אהי. החתיבין בשרין מופנים. כדאמרן. אבל המתניב ממת - אין מופנין; התיבא למ"ב כ"ו. פלוגתא דרבי ישמעאל ורבנן היא ממסכת נדה דהייספולת (דף כב): אלא למאן אית' למידין. אם אין תשובה; ומשיכין. אם יש להשיב: מאי איכא למיטר. הרי יש להשיב: שכן מטמא בכשריה; ותנועע בכל טמא נפש או איש אשר תצא ממנו שכבת זרע. דפוס של רדיון. נמונו - זה דפוס של בית הרחם. אמר רב יוסף: א' חכי, תנינו דשמתרגמינן "מחודך" - דבר המביא לדי' גיחוד. אמר ליה רבה: מנופיה דקרא ש"מ, "במחו" - כאן מקום יומה. ו'תנועה משה על פקדיו החילי', אמר רב נתנן אמר רבה בר אבוחה: אמר להן משה לישראל שמא חרותם לקולקליכם הראשון? אמרו לו "לא נפקד ממנו איש". אמר להן: אם נה, פפרה למה? אמרו לו: אם מדי עבדתי וצאנו - מדי דרהור לא יצאנו. מיך - ו'תקרב את קרבן ה'". תנא דבי רבי ישמעאל, מפני מה הוצרכו ישראל שבאותו היור פפרה - מפני שנו

ובכור שהתקנה לנדחה. פיה באותו מקום, שיכלו בו הודם ולא ימנפו בגדיה. ולי' דאי' אצולי טיפה הוא ומשוי הוא כדאמר ברק' (דף יא) דכל אצולי טיפה לא חשיב משה ואזי. לכן כל של יפול על בשרה ותישב עליה ונמצא מעורה:

ובלבד שלא תרן לכתלה בשבת. פירש הר"ר פורת. גזירה משום שזדקת סממנים, כיון דאזרחא הוא. ולי' דאם בן אם

6 נפל אמאי לא תחזירי האמר ברפ"ק בתרא
7 דרעובין דף קב' ורש"י מחזירין רטיה במקדש
8 אבל לא במדונה. וע"כ לא אסתיין לתחזיר
9 הרטיה אלא משום שמא מירד. והבא לא שייך
10 מירות. דאין שייך מירוח אבל ברב ליה. כן
11 רטיה. אבל במפלגין בגולגולא - לא שייך מירות
12 לכן ג"ל: ובלבד שלא תרן לכתלה - מניפ
13 שראה במערתה לדעיאה. ולפירושו. זה. כל תרן
14 לדעיל מוך שבאונה ושכסנרלה - אסורין לות
15 לכתלה. וא"א. ותיב שרן וקמנן פרפת על
16 האבן או על האגוד. והא נראה במערתו יר"ל
17 דהתם ביה דהר"ר. והב"י וידען דלכך צריכה
18 ולביא שום חששא. אבל ברב ריחה ונתנה
19 בתוך פיה - אינם יודעין למה היא נתנה:
ובלבד שלא תצא וקנה בשל ילדה ליהודה
20 בשל זקנה. כי היא עיקר הילדה
21 והשאת פריה שפיה בשלמא וקנה בשל ילדה -
22 שכח הוא לה. פירושו: ומשום דהי איתרעך
23 לאשמעינן שלא תצא. דאפילו הכי מחבו עלה.
24 אלא ליהדה. ותיב קנה אמאי? גאי ליהדה
25 פירושו: אמאי איתרעך לאשמעינן דלא תצא
26 פירושו: ודין קנאי הוא לא דאי מחבו עלה
27 ושקלה פיה. ויכין רתנא וקנה בשל ילדה אסור -
28 כל שכן ליהדה שלא זקנה. ורוחח הוא לומר: ו'
29 וצ"ל לומר: ו' קנאי. ותיב דנרסי איתכא: ובלבד
30 שלא תצא וקנה ליהדה בשל ילדה -
31 ואני מושב. דאי' כיב אמאי פריך ליהדה בשל ילדה
32 אמאי? שדרין כי הוא דרך חשי' לשעת הפשט
33 תחלה. ודבר פורת מיישב גירסא. ו': ודפי' אלא
34 ליהדה בשל זקנה אמאי איתרעך? גאי הוא לה
35 דלעולם לא תצא ביה אפילו בחול.
36 **רבי** ענני רבי ששון אמר הכל כבבול.
37 ונראה הדלכה כרבי ענני. ומאמר מילתיה
38 משמיה רבי ישמעאל בר יוסי, ר' יו' וישעיה
39 גנא הוא ופולני. וע"ד בדשל סופרים הלך ארד
40 המיקל. ור' ענני דמתירי בחצר - היינו אפילו
41 בחצר שאינה מעורבת. ודבחר מעורבת - ליכא
42 שום חרזים. אם כן, נשים מותרות להתקטש בבית
43 ובחצר כדבעי. ובתבשילתן. ונאו שאין על הרד
44 גנור. דכל טבטבטותיה כדברמלתיה. שהיי' אין
45 מנאותה שלנו רבנות י"ו אמר לו ס' ריבוא
46 בקובעס ב - ור' דאי חצר שאינה מעורבת.
47 ומותרות נשים על להתקטש בטבעת
48 ובתבשילתם כפר"ח. וחקשה ר"ה: דאפילו אין הרד
49 חצר? והאמר לקמן פ"כ כל תבין" (דף קכ). גבי דליקה ומותר להציל בחצר שאינה
50 מעורבת. אבל ברמלתיה ואומר רבינו יוחנן ב"ר זלדוריהו הו' לרד גנור - לא מנמו
51 כרמלת ליהר שאינה מעורבת. ואסורין בשבתא מנייה דר"ה. אבל נא שאין על הרד
52 כלל - אין לחזמירי ברמלתיה כ"כ. הר"ד משמשן מצא כחוב בשם רבינו שלום דבר
53 שהוא גרלות ליהרות או לז' - אסור, וכשאני גרלות - מותרות. ונשי רידן אינן מראות
54 כהשכישין ומבעותיהן. ומשה מותרות לצאת בתן. וס' דבר אמרו הקדמונים ומותרות
55 לצאת בתן. דמועבד דזו שונגת ואל זיד מודית:
56

1 ענני. לשון מון. שנקנה במראית העין: תבשיין שבחיון. טבעת: תבשיין שבפנים.
2 במוה: לומר לך המסתכל באצבע. שהיא מקום טבעת. כהמסתכל במקום בוקה. שהרי
3 כפרה זו על שנסתכלו בה: **מתני'** בחושי עיני. שקולעת בקוץ ענני בין משלה.
4 תלושין: בין משל בפקה. כגון של סוס: שחן תפורין. ללבקנה דתו לא שקלא להו
5 ליתאוינו. **הצ"ח**. אפילו רבא אמר קאי.
6 דאסרו לעיל לתיסק בה לדריה. ואיתרעך
7 לאשמעינן דלחצר מותר. וקבול דיסקא
8 דמתני' לא אפילו בה אמוראי. דלכילי
9 עלמא כיפה של צמר: פאה גבירת. קליעת
10 שער תלושה. ונזכרתה. על שערך עם
11 קליעתה. שתראא בעלת שער: כמון
12 שבאבות. שנתנה לבלוע ליהוד על צואת
13 האתן: שבפנתלה. לתענוב: לגבית. באותו
14 מקום. שיכלו בו הרקם, ולא יטען בגדיה:
15 **פ"ב**. פלפול ארור ונתנת אשה בניה.
16 שריקה רע: גלגל פלה. ביה גנור מלת
17 לפימא חזלי שנים: שתתה לחוך פיה.
18 מנעודתיה: שן תותבת. ונתנת בלתיקני
19 ממקום אחר. והיא של זקב: רבי מתייר
20 לצאת בה: ותבשים אסורין. דכיון דמשנה
21 משרא השנים, דילקא מתייבי עלה וישקלה
22 מלא מחסום וממשי לה ביה. ובמקרא אפילו
23 דשל זקב נקט דווקא. ל"א שן תותבת - שן
24 של אדם יהיה. ואיתרעך דלעיל קאי. ולא
25 אפילוהא דרבי רבנן. והכי קאמר במלפול
26 ובגלגל מלח שן תותבת שן של זקב. רבי
27 מתייר בו: **גמ'** דלא מאיס. וליכא למימר
28 דהשקלא ליה משום דמנעודת עלה וממשי ליה
29 בדייה: דבת פיה הוא. ולא מתייר. ולא
30 מתייבי עלה: **ובלבי** שלא תצא וקנה. בחושי
31 שער של ילדה. וילדה בשל זקנה - דלגנות
32 על שחורות. וא שחורות לא נאסרו אלא ליהר:
33 ואני למשקלי. כל שאסורי הבשים. ברש
34 פרקן: חזי צמר ופשתן סופת ושאר
35 החושים במנשה. שאסור ללכת בהן ליהר:
36 אסור לצאת **הצ"ח**. ואף על גב דשרי
37 לטלעולניהו. והותרת לילי עליתן כדאמרן
38 דרי' הן ככל הכלים הנקלים כהצ"ח. מיהו
39 דרך מלבש אסור. ומרגלית ליה נפקא ביה
40 כבבול. חזין כבבול וציאה. שמוחר לחצר.
41 כדנתן במתניתין. ושעמא מפרש לקמייהו. הכל
42 כבבול. כל הנאסרים לא נאסרו אלא ליהר.
43 אבך לחצר מותרים כבבול. בשלמא לרב
44 גיחא. מדנקט הני ושקבניהו לאיתר דמתני'
45 כדבדחה לאיסורא ברישא דמתניתין. בכלל
46 דבדחה לא לחצר באיסוריהו קמייהו. כ"י
47 שלא התנה. דהתיר לה קצת קישושים
48 תנאים: כדנתיבא. דחשוו רבנן להכי: כדנתיבא.
49 דיו דורשין כראשונים במשמעו. כדבך המנודה. ומרחיקה מבעמיהו: שלא תבדול
50 עניה: ולא תפקום. ש"עק על פניה טעמאגלי בלעיה. והוא ארום: תמא כדנתיבא.
51 בטומאתה: עד שתבא בפנים. לטבול. ואיני שחורו' ליה זקא ופסק קמייהו: כל
52 שאסורי תבשים משום פריאת תנין. ולא תשדודו באיסור. כגון שרין ונקידי
53 ומפיים. או לא יקשור גמלים על בנה דמיתין כאילו לחינא: כל בואו איני' שהוא
54 פקוק. ואינו מוליד קול - לא תצא בהקוה בו. וטעמא פרישאן פ"י "מבזה בהקוה"
55 (לעיל דף רד) משום דמיתין כאילו לחינא: ותנאי. כדבדחה לחצר דליכא מראית
56 העין - מותר:

אתא עובדא קומי רבי אימי, וסבר מימר רבי יודה ורבי שמעון הלכה כרבי יודה, אייתי רב הושעיה מתניתא דבר קפרה מדרומא, ותנא, והכמים אומרים: כל שמומו נפר מבגרב יום טוב, ולא התירו מקחה אלא ביום טוב – אין זה מן המוכן, וקבלה, ותור ביה.

אותו ואת בנו שנפלו לבור; רבי ליעזר אומר: יעלה את הראשון על מנת לשחוט, וישחט, והשני עושין לו פרנסה במקומו שלא ימות. רבי יהושע אומר: יעלה את הראשון על מנת לשחוט ולא ישחט, ויערים ויעלה את השני, אף על פי שלא חשב לשחוט אחד מהן – מתר.

רבי בון בר חיה בעי, מחלפה שיטתיה דרבי ליעזר: תמן הוא אומר מתר להערים והכא הוא אומר אסור להערים.

תמן משום "כל יראה וכל ימצא", והכא מה אית לך?

מחלפה שיטתיה דרבי יושוע, תמן הוא אומר: אסור להערים, והכא הוא אומר מתר להערים.

אמר רבי אידי: כאן שבות וכאן חיב הטאת.

אמר רבי יוסה בי רבי בון: הכא כדי לחום על נכסיהן של ישראל, תמן מה אית לך?

רבי יצחק ורבי יאשיה, חד כהדין וחד כהדין.

[דף ט"ז ע"א]

הלכה ה' מתני' – בתמה שמתה, לא יזינה ממקומה.

ומעשה ושאלו את רבי טרפון עליה ועל החלה שנמארה, ונכנס לבית המדרש ושאל, ואמרו לו, לא יזים ממקומם.

גמרא – שמואל אומר: טעו חמשה וקנים שהורו לרבי טרפון בלוד.

אמר רב מתנה: בכבוד הוה עובדא.

אמר רבי אבין: מתניתא אמרה בן עליה ועל החלה שנממאת, מה זו קדש אף זו קדש.

בעון קומי לוי: מהו לראות את הפרפה בבית אפל? אומר: לאפק לבר,

רבי אימי בעי: שמעינן, אין רואין את הנגעים בבית אפל. שמעינן, אין רואין את הפרפה בבית אפל.

אמר רבי יוסה בי רבי בון: לא מטעם הנה אלא שפוא תפוצא טרפה ויהא אסור למלטלה.

אתיא דרב מתנה בשמואל, ודלוי פרב.

אמר רבי בא רבי יהודה בשם שמואל: הלכה פריה יודה.

הלכה ו' מתני' – אין נמנין על הבקמה בתחלה ביום טוב, אבל נמנין עליה מערב יום טוב ושוחטין ומחלקין ביניהן. רבי יהודה אומר: שוקל אדם בשר כנגד הפלי או כנגד הקופיין. והכמים אומרים: אין משגיחין בכף מאזנים כל עקר.

גמרא – הא להוסיף – מוסיפום. הוי חמשה – נעשין עשרה.

תני, לא יאמר אדם להכרו: 'הרי אני עמוך בסלע', 'הרי אני עמוך בשקל', אבל אומר הוא לו: 'הרי אני עומד למחצה לשליש ולרביע'.

רבי יהודה רבה ורבי שמעון פרי שקלו מנה כנגד מנה בבכור, בפה דברים אמורים? בחול הא ביום טוב – אסור. על שם אין משגיחין בכף מאזנים כל עקר.

רב אבון רב יהודה בשם שמואל:

[דף ט"ז ע"ב]

אפלו לתלותו בכף מאזנים מפני העכברים – אסור.

אמר רבי יוסה בי רבי בון: לא מטעם הנה, אלא בגין דתנינו, רבי יהודה אומר: שוקל אדם בשר כנגד הפלי, או כנגד הקופיין. והכמים אומרים: אין משגיחין בכף מאזנים כל עקר. הא תניא קדמאי סבר מימר, משגיחין, הא לתלותו בכף מאזנים מפני העכברים – מתר.

תני, רבי שמעון בן גמליאל אומר: אף מפים הוא אדם את עצמו בליטרא לידע מה הגיע לו.

בהדא רבי מנא זבן חרובן דשמיטה, אתא שאל לרבי חזקיה, אמר ליה: נהנין רבנן בהדא דרבי שמעון בן גמליאל.

תני, הטפה לא יהא שוקל בידו ומניח שיידו בליטרא היא, אבל חותף הוא בספין ונותן לזה ולזה.

תני, אין מרגילין ביום טוב לא בחול בבכור, ולא בפסולי המקדשין.

אמר רבי אבון: שלא יהא בעובד בו עבודה כתייו.

אמר רבי יוסמא בר שונם: גזרו עליהן שלא ירעו אותן עדרים עדרים.

אמר רבי מנא: כל עמא מודי מינפוח – שרי, למיחבוט, רבי היה רבה ורבי שמעון ברבי: חד אמר – אסור, וחורנה אמר – מתר.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: כל עמא מודי למיחבוט – אסור, למינפוח, רבי היה רבה ורבי שמעון ברבי, חד אמר: אסור. וחורנה אמר: מתר.

הלכה ז' מתני' – אין משחיוזין את הספין ביום טוב, אבל משיאה על גבי חכרתה.

לא יאמר אדם לפובה, שקול לי כדינר בשר, אבל שוחט ומחלקים ביניהן.

גמרא – אין משחיוזין את הספין אבל משיאה על גבי חכרתה.

אמר רב הסדא: דרבי יהודה היא.

אמר רב יהודה בשם שמואל: דברי חבל היא, כדי להעביר שמינונית שעליה:

הלכה ח' מתני' – אומר אדם להברו: מלא לי כלי זה, אבל לא כפודה. רבי יהודה אומר: אם היה כלי של מדה – לא ימלאנו.

מעשה באבא שאול בן בטנית, שהיה ממלא מדותיו מערב יום טוב ונותנן לקוחות ביום טוב.

אבא שאול אומר: אף במועד עושה כן

וחכמים אומרים, אף בחל עושה כן, מפני

[דף ט"ז ע"א]

מצוי המדות.

גמרא – רב הונה אמר: או חכר או יתר.

רבי לעזר אמר לעזרה בר תמא: מלי לי הוון מנא ולמחר אנן מכילין ליה .

תני, מעשה בי רבי לעזר בי רבי צדוק ואבא שאול בן בטינית שהיו הנגנים בירושלים, והיו ממלין מדותיהן מערב יום טוב ונותנין אותן ללקוחות ביום טוב,

רבי חנינה בן עקביה אומר: אף בחולו של מועד היו עושין בן מפני מצוי המדות,

אף הוא פנם שלש מאות חביות וחקרו פנם שלש מאות חביות, אמרו להן חכמים: לא הייתם צריכין לעשות בן, אלא הואיל והחמרתם על עצמכם – יעשה בהן צורכי צבור.

פעם אחת חלה, ונכנסו רבותינו לבקרו, אמר לון: אתון חמוץ, הדיא ימינא דהנת מכילה בקושטא .

אמר רבי חנינה: מאן דאמר דרחמנא ותרו יתנותרון בני מעוי, אלא מאריד רוחיה וגבי דידיה .

אמר רבי אחא: פתיב, ויכבייו נשערה מאד" – מדקדק עמהן כהוט שערה.

אמר רבי יוסה: בי רבי בון לא מטעם הזה, אלא "ינורא על כל סביביו" – מוראו על הקרובים יותר מן הרחוקים.

הלכה ט' מתני' – אומר אדם לחברו: תן לי ביצים ואגוזים כמנין, שכן דרך בעל הבית להיות מונה בתוך ביתו.

גמרא – תני, אומר הוא אדם לחברו: תן לי כלה של תבלין, שכן בעל הבית דרבו להיות נותן כלה של תבלין בתוך תבשילו.

הדרן עלך אין צדין

פרק רביעי

הלכה א' מתני' – המביא כדי יון ממקום למקום, לא יביאם בפל ובקפה, אבל מביא הוא על כתפו או לפניו.

וכן המוליך את התבן, לא יפשיל את הקפה לאחוריו, אבל מביאה הוא כידו.

ומתחילין בערמת התבן, אבל לא בעצים שבמקצה.

גמרא – אמר רבי חנין בר לוי: מתניתא באילין קורפדייא דיקתה, דמיטענן תרמי תלת בגו ידא,

היתה אחת גדולה, לפניו – כך היא דרבו, לאחוריו – כך היא דרבו.

היה מוח דאת אמר מביאה על גב עורה, ודכותה מביאה על גב קנקנה,

[דף ט"ז ע"ב]

כמה דאת אמר: מביאה איברים, ודכותה מביאה צלוהית צלוהית.

רבי יודן בעי: מהו להוציא תבן מרשות היחיד לרשות הרבים?

ולא מתניתא היא? המוליד את התבן לא יפשיל את הקפה לאתריי! מתניתא כמאן דאמר "לכל נפש"

– אף נפשות בהמה בכלל, מה צריכה ליה, כמאן דאמר אין נפשות בהמה בכלל.

ברם כמאן דאמר נפשות בהמה בכלל, פשיטא ליה מתניתא, כמוציא להאכיל, מה צריכא ליה?

כמוציא להסק.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא: מקצה שייבש – אסור ליגע בו.

רבי אמר לרבי שמעון בריה: עלה והבא לנו גרונרות מן העליה. אמר ליה: ואינו אסור משום מקצה?

אמר ליה: נאדון את לזו? אין לך אסור משום מקצה אלא תאנים וענבים בלבד! אמר רבי שמואל בר

מיסרטיי: מפני שהן מקריחות בנתים.

רבי זעירא בעא קומי רבי יסא: לא מסתברא באילין פיצולייא הוה עובדא? אמר ליה: אוף אנן סבר

כן. אתא רבי יוסי בי רבי בון, רבי יצחק בר ביסנא בשם רבי יוחנן: באילין פיצולייא הוה עובדא.

אמר ליה: אין לך אסור משום מקצה אלא תאנים וענבים בלבד. רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו:

הדא דאת אמר לענין שבת,

[דף י"ז ע"א]

אבל לענין מעשרות – כל הדברים יש להן מקצה.

אמר רבי יוסה: מתניתא אמרה כן, בגרונרות – משידוש, ובמגורה – משיעגל.

הלכה ב' מתני' – אין נוטלין עצים מן הספה אלא מן הסמוך לה.

מביאין עצים מן השדה, מן המבגם, מן הקרפף, אפילו מן המפזר. אי והו קרפף? כל שהווא סמוך לעיר;

דברי רבי יהודה. רבי יוסה אומר: כל שנכנסין לו בפותחת, אפילו בתוך תחום שבת.

גמרא – אין נזמלין עצים מן הספה אלא מן הסמוך לה. שמואל אומר: בשלא נתפון לעבותה, אבל אם נתפון לעבותה – אסור,

בשלא התנה, אבל אם התנה – מתיר.

רב נחמן בר יעקב בעי: ויש אדם מתנה לסתור אהליו?

ואומר בפני שמואל: בטפול לה. והנה רב נחמן בר יעקב הוי בה.

תני, אומר רבי לעזר בן רבי שמעון: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל שמיביאין עצים מן המכנסין שבשדה ומן המפזרין שבקרפף, ועל מה נחלקו? על המפזרין שבשדה, שבית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין.

אמר רבי נתן: מודין בית שמאי לבית הלל שמיביאין עצים מן המכנסין שבשדה, ומן המכנסין שבקרפף, ועל מה נחלקו? על המפזרין שבקרפף, שבית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין.

רבי יוסה בשם רב ורמיה, רבי חנינה מטיי בה בשם רב: הלכה בדברי מי שהוא מהמיר, ובלבד מן המפזרים שבקרפף.

מחלפה שיטתיה דרבי יודה, דתנינן תמן, רבי יהודה אומר: אפלו אין בה אלא בור ושיח ומערה – מטלטלין בתוכה, והכא הוא אומר הכין? אומר רבי מנא: כבית דירה עביד לה רבי יודה.

[דף י"ז ע"ב]

הלכה ג' מתני' – אין מבקעין עצים מן הקורות, ולא מן הקורה שנשברה ביום טוב.

אין מבקעין לא בקורדום, לא במגל, ולא במגרה, אלא בקופיין.

בית שהוא מלא פרות וסתום ונפתח, נוטל ממקום הפחת. רבי מאיר אומר: אף פוחת לכתחלה ונוטל.

גמרא – אין מבקעין עצים מן הקורות ולא מן הקורה שנשברה – הדיא דאת אמר בקורה שנשברה ביום טוב, אבל בקורה שנשברה מערב יום טוב – מתיר.

בשאיין בהן תאר פלי, אבל אם יש עליה תאר פלי, אפלו נשברה מערב יום טוב – אסור.

תני, סוכות תאננים ובהן תאננים. ומקבדות ובהן תמורים, שהכניסן לאוכליו, אוכל מהן ביום טוב. הכניסן לעצים, אין אוכל מהן ביום טוב.

רב אמר: מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים. הדיא דאת אמר בכלים שששברו ביום טוב, אבל בכלים שששברו מערב יום טוב – מתר.

בשאינ עליהן תאר פלי, אבל יש עליהן תאר פלי – ואפילו שששברו ביום טוב מתר.

תני רבי הדי, מסיקין באוכליו, אבל לא בקליפיהו, ולא בגלעיניהו.

רב הוה יתיב קומי רבי הדיה רבה, והוה אכיל, והוה מתחמי זרק גו תפניה. וזרק קומי תפניה. אמר ליה רבי הדיה רבה: תכא זרק. אמר ליה: מה בין תכא ומה בין תכא? אמר ליה: בן פיתה! אחריהם. אמר רבי הדיה: אוכלת הוה זרק.

אמר רבי אימי בבליא: הולת הוה. אמר ליה: כנגד בן אסור ביום טוב:

ולא בקורדום: דבית רבי ינאי אמרין: מבקעין בקורדום. תנא רבי הושעיה: מבקעין בקורדום. שמואל אמר: הלכה כמי שהיא אומר – מבקעין בקורדום. תני רבי יוסי בן כופר אמר משם רבי לעזר בן שמוע: בית שמואי אוסרין ובית הלל מתירין:

ולא במגל – אית תני תני, מבקעין ואית תני תני, אין מבקעין. אמר רב הסדא: מאן דאמר מבקעין – במגל של יד. מאן דאמר אין מבקעין – במגל של קציר.

אית תני תני: מפפסין בקלקים. אית תני תני: אין מפפסין. אמר רב הסדא מאן דאמר מפפסין – בבריא, מאן דאמר אין מפפסין – בתש.

אית תני תני: מולליון עצי בשמים, אית תני תני: אין מולליון. מאן דאמר מולליון – בלחים. מאן דאמר אין מולליון – ביבשיון.

אית תני תני:

[דף י"ח ע"א]

ממתקין את ההרדל בגחלת, אית תני תני: אין ממתקין. מאן דאמר ממתקין – בשנתנו על גבי הגחלת. ומאן דאמר אין ממתקין – בשנתן את הגחלת עליו.

אית תנני תנני: שפין את הפסח בקרטיקין, אית תנני תנני: אין שפין. מאן דאמר שפין – בשנתנו מערב יום טוב, ומאן דאמר אין שפין – בשנתנו ביום טוב.

רבי מאיר אומר: אף הוא פוחת בתהלה ונוטל – רבי בא רב יהודה בשם שמואל: ובלבד פנגד הפתת. והא תנני, מודין חכמים לרבי מאיר בהותמות שבפרקע שמפסקין, ומפסקין, ומתירין והותבין בשבת, מפסקין אבל לא מפסקין, ולא מתירין, ולא הותבין, ובבלים, בשבת – מתר, ואין צדך לומר ביום טוב.

הלכה ד' מתני' – אין פוחתין את הנהר, מפני שהוא עושה כלי.

ואין עושין פחמין ביום טוב,

ואין הותבין את הפתילה לשנים. רבי יהודה אומר, הותבה באור לשתי נרות.

גמרא – תנני, לפסים סתומות, עשאן מערב יום טוב – לא יפתחם ביום טוב, מפני שהוא כמכשיר כלי ביום טוב.

תמן תנינן, על לפסים ארוניות שהן טהורות באהל המת, וממאות במשא הנוב. רבי לעזר בי רבי צדוק אומר: אף במשא הנוב – טהורות, מפני שלא נגמרה מלאכתן.

אתיא דיהידאה דהכא בסתומה דתמן, ודיהידאיא דתמן בסתומה דהכא.

רבי בא בשם רב יהודה: בקעת, סומכה לכתל בשביל שלא תכסם.

תנני, אין מכבין את הקעת בשביל לחוס עליה, אם בשביל שלא תעשן את הפית ואת הקנדה – מתר. אמר רבי חנניה: בשאין שם אויר, אבל אם יש שם אויר – משליכה לאויר ודיו.

אמר רבי נסא: ויאות, בן אבן אמרין: הדיא קלוריתה – שרי מישוף ומכחול מינה ביומא טבא. אומר רבי מנא: כאן לשמור וכאן לרפואה.

שלשה דברים נאמרו בפתיחה להחמיר ושלשה להקל, אלו שלשה שאמרו להחמיר: אין עושין אותה בתהלה ביום טוב, ואין הותבין אותה לשנים, ואין כופסין אותה באור. אלו שלשה שאמרו להקל: מועבין אותה, ושורין אותה בשמן, והולקין אותה באור לשתי נרות.

אמר רבי חיננא:

[דף י"ח ע"ב]

בצריה לשניהון. תני רבי יודה בר פזי דבר דלויא: מביא שתי גרות ונותנה בשניהון, וחולקה באור לשתי גרות.

רבי יעקב בר אחא היננא בר אידי בשם רב: מודמין את הפתילה ביום טוב.

הלכה ה' מתני' – אין שוכרין את התרם, ואין חותכין את הנזר לצלות בו מלית,

ואין גורפין תנור וכירים, אבל מכבשין,

ואין מקיפין שתי חביות לשפת עליהן את הקדרה,

ואין סומכין את הקדרה בפשעת, וכן בדלת,

ואין מנהיגין את הבחמה במקל ביום טוב ורבי אלעזר ברבי שמעון מתיר:

גמרא – תדא אמרה, הדין סיקרה, אסור מייעבד ביומא טבא, דלמא מפסיק בגימיה .

ברתיה דרבי הוה רבה, ארתת מיפה גו תנורא, אשפחת כפה בגויה, אתת שאלת לאביה. אמר לה: איזלין גרפין. אמרה: לינה יכלת. אמר לה: איזלין כבשין, ודעה תות אלא דתות בעי משמע מן אביה.

רב אמר: מצילין מן התנור לכירה אבל לא מכירה לתנור.

רב אבא בר הנה אמר: מצילין מתנור לכירה ומכירה לתנור, אבל לא מערבית לשחרית.

רבי אבון בשם רב: מצילין מתנור לכירה ומכירה לתנור, מערבית לשחרית, אבל לא מיום טוב לחול.

אין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדרה משום בונה.

תני, לא יצא סומא במקלו, ולא רועה בתרמילו,

ורבי שמעון מתיר. וכן הוה רבי שמעון אומר: הואיל והוא מתר בדבר אחד – והוא מתר לכל הדברים.

הלכה ו' מתני' – רבי אלעזר אומר: נוטל אדם קיסם משלפניו לחצץ בו שניו, ומגבב מן החצר

ומדליק, שכל מה שבהצר מוכן הוא. וחקמים אומרים, מגבב משלפניו ומדליק.

גמרא – מה ביניהן? לעשות צבור ביניהן, על דעתיה דרבי אליעזר: עושין צבור. על דעתיה דרבנן: אין עושין צבור.

הלכה ז' מתני' – אין מוציאין את האור, לא מן העצים, ולא מן האבנים, ולא מן העפר, ולא מן המים.

ואין מלבנין את הרעפים לצלות בהן.

ועוד אמר רבי אליעזר: עומד אדם על המקצה ערב שבת

[דף י"ט ע"א]

בשביעית, ואומר, מכאן אני אוכל למחר. והכמים אומרים: עד שירשום ויאמר, מכאן ועד כאן.

גמרא – אין מלבנין את הרעפים לצלות עליהן. אית תנאי תנאי, מלבנין, ואית תנאי תנאי, אין מלבנין. אמר רב הסדא: מאן דאמר מלבנין – בבדוקים. ומאן דאמר אין מלבנין – בשאינן בדוקים.

ועוד אמר רבי אליעזר עומד אדם על המוקצה ערב שבת בשביעית ואומר מיכן אני אוכל למחר – מחלפה שיטתיה דרבי ליעזר, דתנינן תמן, בית שמאי אומרים: לא יטול אלא אם בן נענע מבועוד יום, ורבי ליעזר לאו שמותי הוא?

חמר הוא בדבר שיש בו רוח חיים.

והכמים אומרים עד שירשם ויאמר מיכן ועד כאן – מחלפה שיטתון דרבנן, דתנינן תמן, בית הלל אומרים: עומד ואומר זה וזה אני נוטל, והכא אינון חכין?

עוד אינון אית להון חמר בדבר שיש בו רוח חיים.

הדרן עלך המביא כדי יין

פרק המישי

הלכה א' מתני' – משילין פרות דרך ארבה ביום טוב, אבל לא בשבת, ומכסים פרות בפלים מפני הדלף, וכן פדי יין וכדי שמן. ונותנין קלי תחת הדלף בשבת.

גמרא – מתניתא ב'אותו הגג; אבל בגג אחר – אסור. בשאינו שנה, אבל אם היה שנה – מתר. תני, היה שם חלון משהילין דרף חלון.

רב ירמיה בשם רב: פורשין מהצלת על גבי שיפוף של לבנים בשבת.

אמר רבי שמעון בי רבי ינאי: לא שמעתי מאבא, אהותי אמרה לי משמו: ביצה שנולדה ביום טוב – סומכין לה כלי, בשביל שלא תתגלגל. אבל אין כופין עליה כלי. ושמואל אמר: כופין עליה כלי.

אמר רבי מנא: ובלבד שלא יהא כלי נוגע בגופה של ביצה.

תני רבי הושעיה, נחיל של דבורים – פורסין עליה סדין בתמה מפני התמה ובגשמים מפני הגשמים.

מה, פרב

כשמואל?! פאן מלמעלן וכאן מלמטון.

רבי ביסנא בשם רבי יוסה בן הנינה: הפי לסוטות – אסור למלטון.

מצדתא הוויין פריסין והוויין משתרפן גו שמשא. אתון שאלון לרב: מהו מטלטלתון?

[דף י"ט ע"ב]

אמר לון: אסור ליגע בהון; השבין עליהון מיתגנין תוהתי ראשיכון, ושרי לכון מטלטלתון.

תני, חבית של טבל שנתרועעה – מביא כלי אחר ונותנו תחתיה. נתמלא – אסור למלטלו.

אמר רבי זעירה: זאת אומרת, שעושיין תקנה למקצה, להצילו שלא בדרבנא.

והא תני, על העבט של ענבים, על הפעטון של זיתים שמשכו – לא יפול מהן ביום טוב, ואין צריך לומר בשבת.

אמר רב הסדא: אף על פי שהיה טבל וזה טבל – זה יש לו מקצה, וזה אין לו מקצה,

הדא אמרה, שעושיין תקנה למקצה להצילו שלא בדרבנא. תני, גר שבכה – מצילין את שמנו.

אמר רבי יעקב בר אהא: דרבי שמעון היא, דרבי שמעון אמר: כבה – מתר למלטלו. אמר רבי שמואל בר רב יצחק: לא אמר אלא למלטלו, הא להציל – מצילין.

תני, נותנין כלי תחת הדלף בשבת. נתמלא, שופך ושונה ואינו חושש. אמר רבי הנביה: עשו אותו בנהרות ומעינות שבאו מחוץ לתחום לתוך התחום.

ותני, כן, נהרות ומעינות שבאו מחוץ לתחום לתחום – ממלא מהן בשבת, ואין צריך לומר כיום טוב.

הלכה ב' מתני' – כל שהוא משום שבות, משום רשות, משום מצוה בשבת, חיבין עליו כיום טוב.

ואלו הן משום שבות, לא עולין באילן, ולא רוכבין על גבי בהמה, ולא שטין על פני המים, ולא מטפחין, ולא מספקין, ולא מרקדין.

ואלו הן משום רשות, לא דנין, ולא מקדשין, ולא חולצין, ולא מובקין.

ואלו הן משום מצוה, לא מקדשין, ולא מעריכין, ולא מחרימין, ולא מגביהין תרומות ומעשרות כיום טוב.

כל אלו כיום טוב אמרו, קל וחמור בשבת.

אין בין יום טוב לשבת, אלא אכל נפש בלבד.

גמרא – שבות שהיא רשות, ורשות שהיא

[דף כ' ע"א]

מצוה, אי זו היא שבות שהיא רשות? לא עולין באילן, ולא רוכבין על גבי בהמה, ולא שטין על פני המים, ולא מספקין, ולא מטפחין, ולא מרקדין. אי זו היא רשות שהיא מצוה? לא דנין, ולא מקדשין, ולא חולצין, ולא מובקין.

תני, אין עולין באילן, בין לח בין יבש. ניהא לח, יבש? כן אנו אומרין: אסור לדוש על גבי זמורה בשבת?

אלא ברבי מאיר, דרבי מאיר אמר: גפן שיבשה – אסורה ואינה מקדשת.

דברי הכל, אסרו אילן יבש מפני אילן לח.

רב הנה בר אשי אתא ופרי קומי רב, אמר ליה: ביידא אתותה? אמר ליה: בההוא תמרתא עקימתא. אמר ליה: מאן שרא לך?

רבי בשם רב: אסור לדוש על גבי זמורה בשבת, היא שורשי אילן, היא קולמי אפרוב, בגבוהין שלשה, אכל אם אינן גבוהין שלשה – פארץ הם.

מפני מה אמרו אין עולין באילן? שפא ישפח ויאכל, או שפא ישפח וירעיד?

נישמעינה מן תדא: הנה רוכב על גבי בהמה, אומר לו: רד; תדא אמרה: שפא ישפח וירעיד!

מפני מה אמרו הנה רוכב על גבי בהמה אומרים לו: רד? חכריא אמרו: שפא תינוק חבהמה.

אמר לון רבי יוסי: הגע עצמה שהיה הונן אחד גדול.

תנא רבי אחא בר פפא קומי רבי ועירה: שניא היא, שהוא מצוה על שכיתת בהמה פמוהו – "למען ינוח שורך וחקרד" כמוה.

אית תניי תני: נשענים בבהמה. אית תניי תני: אין נשענים בבהמה. אמר רב חסדא: מאן דאמר נשענין – בכריא, מאן דאמר אין נשענין – בתש.

רבי יוסה אמר: איתפלגון רבי פא בר ממל וחקריא. חד אמר: נשענים. וחורנה אמר: אין נשענים. מאן דאמר נשענים – בהוא דמיסתמיה ציבחר. מאן דאמר אין נשענין – בכובש את כבדו.

ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא, מן מה דלא אמר רבי יוסה בשם רבי פא בר ממל: כלום הני דו אמר נשענים – בכריא, ואין נשענים – בתש:

ולא שמיין על פני המים – רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו: זאת אומרת שאסור להשיט דבר ולהוליכו מאצלו, ודכותה, אסור לאדם להשיט דבר ולהביאו אצלו.

רבי אבא מרי ורבי מתנהה הוון יתיבון, חמון לחד בר נש פצל מיא לקא ולקא ושתי. אמר רבי אבא מרי לרבי מתנהה: תדא היא דאמר רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו: אסור לאדם להשיט דבר ולהוליכו מאצלו.

[דף כ' ע"ב]

אמר ליה תדא היא דתנינן: שובר אדם את החבית לוכל ממנה גרוגרות.

ולא מספקין – "ספוק" – שהוא מחמתו, פמה דאת אמר (במדבר כד, י): "ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את פיו". ולא מטפדין – "טפוח" – שהוא לרצונו.

רבי יונה וחרבא, חד אמר חכין שרי וחכין אסור. וחורנה אמר בין חכין ובין חכין אסור, ולא ידעין
מאן אמר דא ומאן אמר דא.

מזן מה דאמר רבי יונה: אית הנה סבין ביומינן והוון מטפחין לאחורי ודיהון בשופתא, הוי דו אמר
חכין שרי וחכין אסור.

רבי הנה מסב לרבי שמעון ברביה, והוון מטפחין לאחורי ודיהון בשופתא, עבר רבי מאיר ושמע
קלהון, אמר: רבותינן! התרה השבת? שמע רבי קליה, אמר: מי הוא זה שבא לרדותינו בתוך ביתינו?
ואית דאמרי, חכין אמר: מי הוא זה שבא לצנענו בתוך ביתינו?

שמע רבי מאיר קליה וערק, נפקין, פריי בתריה מפרי, אפרח רוחא פיקייליה מעל קדליה דרבי מאיר,
אודיק רבי מן פתא, וחמא קדליה דרבי מאיר מן אחריו. אמר: לא זכית אנא לאורייתא, אלא בגין
דהמי קדליה דרבי מאיר מן אחריו.

רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, תריהון אמרין: אנן לא זכינן לאורייתא, אלא בגין דהמינן אצבעתיה
דרבי מן גולגיקין דידיה.

ולא מרדן - רבי ירמיה רבי זעירה בשם רב הונא: קפוי - עוקר שתי רגליו באחת. רקוד - עוקר
אחת ומניח אחת.

אמר רבי לעזר: כל משמיעי קול - אסורין בשבת.

רבי שמואל בר רב יצחק סבא מקושה דכנישתא תדמא.

רבי ליל ברבי אלם - מקש על פסא.

רבי אילא עני בסדרא, סלק לביתא, אשבחון דמיכין, רבע ליה על סילמא, בגין דלא מקשה על תרעא
בשופתא.

רבי ירמיה הנה פשט עם ברביה דרבי אימי, אול פעי מתערתא בקריצתא דשופתא, שרי מיקש על
תרעא. אמר ליה: אבא! מאן שרא לך?

רבי אבא בר כהנא בעא קומי רבי יסא: מהו מקשה על פרסא בשופתא? אמר ליה: בחולא מאן שרא
לך? אמר רבי שמואל בר אבדומא: נהגין רבנן בחולת, מן הטיבור ולמעלן; בכגדיו, מן הטיבור
ולמטן.

ולא דנין – רבי חזקיה רבי אחא בשם רבי אבהו: אסור לדון דיני ממונות בערב שבת,

והא מתניתין פליגא! לפיכך אין דנין, לא בערב שבת, ולא בערב יום טוב, דיני נפשות – הא דיני ממונות דנין! ותני רבי חיה בן: דנין דיני ממונות בערב שבת, אבל לא דיני נפשות בערב שבת. אמרי: פאן להלכה, וכאן לדבר תורה:

ולא מקדישין – רבי בא בר כהן אמר קומי רבי יוסה, רבי אחא בשם רבי יעקב בר אידי: אסור לארם אשה בערב שבת, הדיא דאת אמר שלא לעשות סעודת ארוסין, הא לארם – יארם.

שמואל אמר: אפלו בתשעה באב – יארם, שלא יקדמו אחר. מדהלפא שיטתיה דשמואל, תמן הוא אמר: "מושיב יחידים ביתה" – "במאזנים לעלות המה מהביל יחד" והכא הוא אמר הכין? שלא יקדמו אחר בתפלה.

אפלו בן לא

[דף כ"א ע"א]

קומה.

ולא מקדישין – רבי יעקב בר אחא בשם רבי אימי: איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, חד אמר: מקדישין. וחורנה אמר: אין מקדישין.

רבנן דמפרין מפרשין להו, רבי יוחנן אמר מקדישין – בתחלה ביום טוב. רבי שמעון בן לקיש אמר אין מקדישין – בתחלה ביום טוב.

אית תניי תניי: הולף לו אצל מוכרי טלאים, אית תניי תניי: הולף לו אצל מוכרי פסחים.

מאן דאמר הולף לו אצל מוכרי טלאים – במאן דאמר מקדישין. מאן דאמר הולף לו אצל מוכרי פסחים – במאן דאמר אין מקדישין.

הדיא אמרה, שאינו יוצא להולין, וחזור וקדש, אין תימר יוצא להולין חוזר וקדש יהא אסור משום מקדיש! ותנינן, אין מקדישין.

רבי חנניה ורבי מנא, חד אמר: במקדיש למחר. וחורנה אמר: במקדיש לכךך הבית.

אמר רבי שמי: ואפילו במאן דאמר מקדישין בעזרה, משום שבות שהתירו במקדש.

כל אלו ביום טוב אמרו קל וחומר לשבת – אילין אנני? והא אית לך חורנין,

מקילה בשבת ואין מקילה ביום טוב, פרת בשבת ואין פרת ביום טוב, מכות ביום טוב ואין מכות בשבת,

אין תימר בדברים שיש בהן אכל נפש אתינן מיתני, והא תנינן, משחילין פרות דרף ארבה ביום טוב, אכל לא בשבת.

ועוד מן הדא, שוחקין עצי בשמים למילה ביום טוב, אכל לא בשבת. אמר רבי יוסה: והוא ששל,

ועוד מן הדא, דתני, מודין חכמים לרבי מאיר בהותמות שפפרקע, שפפרקין ומתירין וחותכין בשבת, מפפרקין אכל לא מפפרקין, ולא מתירין, ולא חותכין.

בכלים, בשבת – מתר, אין צריה לומר ביום טוב.

אין בין יום טוב לשבת אלא אכל נפש בלבד – מה ביניהון? רב הסדא אמר: לתדד ראשו של שפוד ביניהון. רבי תנינא בריה דרבי אבהו אמר: להוציא אש מן העצים ביניהון.

תנא, רבי יהודה בר פזי דבר דלייא: הוא תדבר. מהו "הוא תדבר"? לתדד ראשו של שפוד "הוא תדבר"? או להוציא אש מן האבנים "הוא תדבר"?

לית לך אלא כהדא: אין משחיון את הספין, אכל משיאה על גבי חברתה. אמר רב הסדא: דרבי יודה היא,

דאמר רב יהודה בשם שמואל: דברי הפל היא כדי להעביר שמנונית שעליה. מהו לתדלק גר של אבמלה? חוקיה אמר: אסור. מתניתא פליגא על חוקיה. "לא תבערו אש בכל משבתים ביום השבת", בשבת אין את מכעיר, אכל מכעיר את ביום טוב.

אין תימר בדברים שיש בהם אכל נפש אנן קמיין, והכתיב "אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם!" אלא כינן קמיין בגר של אבמלה.

אמר רבי אבונה:

[דף כ"א ע"ב]

ותניי תמן, בית שמואי אוסרין ובית הלל מתירין.

רבי נחום אחוי דרב אילא בעא קומי רבי יוחנן, אמר ליה: לא תאמר ולא תישרי.

הלכה ג' מתני' – תבחה וחקלים כרגלי הפעלים.

המוסר בהמתו לבנו או לרועה, הרי אלו כרגלי הפעלים.

כלים המיוחדין לאחד מן האהוין שבבית – הרי אלו כרגליו. ושאין מיוחדין – הרי אלו במקום שהולכין:

גמרא – מתניתין בשמסרה לו ביום טוב, אבל אם מסרה לו מערב יום טוב – כרגלי הרועה,

בשויש שם רועה אחר, אבל אם אין שם רועה אחר – כרגלי הפקר,

ותני בן המוסר בהמתו לפקר, אף על פי שלא הודיע לפקר – הרי זו כרגלי הפקר.

הלכה ד' מתני' – השואל כלי מחברו מערב יום טוב – כרגלי השואל. ביום טוב – כרגלי המושאל.

האשה ששאלה מחברתה תכלין ומים ומלח לעפתה – הרי אלו כרגלי שתיהן.

רבי יהודה פוטר במים, מפני שאין בהן ממש.

גמרא – אמר רבי בא: תחוימין עשו אותן כמדת הדין. תדע לך שבן, תמן אמרין בשם רב הקדא,

ולא ידעין אין מן שמועה ואין מן מתניתין, ואפלו עצים, וסברנן מימר: עצים אין בהן ממש.

רבי יודה פוטר במים מפני שאין בהן ממש – מזה נפק מביניהון?

[דף כ"ב ע"א]

המים, מאן דאמר מפני שאין בהן ממש – הרי יש בהן ממש! מאן דאמר מפני שהן נבלעין בעפה

– הרי אינן נבלעין בתבשילו!

הלכה ה' מתני' – הנחלת כרגלי הפעלים, ושלחבת בכל מקום.

נחלת של הקדש מועליו בה, ושלחבת לא נחנין ולא מועליו.

גמרא – חמישה דברים נאמרו בנחלת וחמישה בשלחבת.

נחלת של הקדש – מועליו בה, ושלחבת – לא נחנין ולא מועליו.

שְׁלֵהֶן, מְשַׁמְרָחוּ - מַעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ. מְפָרִישׁ תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר וְנוֹתֵן לַכֹּהֵן, וְהַשָּׂאֵר - שְׁלוֹ:

ה. חֹכֵר הוּא מֵהֵן פְּרוֹת, עַד שְׁלֹא מִירְחוּ, מַעֲשָׂרוֹת - הָרִי אֵלָיו שְׁלוֹ. מְפָרִישׁ תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר וְנוֹתֵן לְכָל כֹּהֵן שִׁירְצָה. מְשַׁמְרָחוּ, מַעֲשָׂרוֹת - הָרִי אֵלָיו שְׁלֵהֶן. מְפָרִישׁ תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת וְנוֹתֵן לְכָל כֹּהֵן שִׁירְצָה:

ו. יִשְׂרָאֵל שֶׁקֶבֶל מַעוֹת מִכֹּהֵן לִקַּח בְּהֵן פְּרוֹת לְמַחְצִית שְׂכָר, אָמַר לוֹ: 'פָּחַתוּ אוֹ הוֹתִירוּ הָרִי הֵן שְׁלִי, מַעֲשָׂרוֹת שְׁלֵף' - מִתֵּר. כֹּהֵן שֶׁקֶבֶל מַעוֹת מִיִּשְׂרָאֵל לִקַּח בְּהֵן פְּרוֹת לְמַחְצִית שְׂכָר, אָמַר לוֹ: 'פָּחַתוּ אוֹ הוֹתִירוּ הָרִי הֵן שְׁלֵף, וְהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי, אִם נָתַן לוֹ שְׂכָרוֹ - מִתֵּר, וְאִם לֹא - אָסוּר:

ז. יִשְׂרָאֵל שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִכֹּהֵן - תְּרוּמָה לַכֹּהֵן. מְכָרָה לְיִשְׂרָאֵל - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶם. קֶבֶל שְׂדֵה מִיִּשְׂרָאֵל - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶן. קֶבֶל שְׂדֵה מִכֹּהֵן - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶן. נִשְׂאֵת לַכֹּהֵן - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶן. קֶבֶל שְׂדֵה מִכֹּהֵן - תְּרוּמָה לְבֵית כֹּהֵן. נִשְׂאֵת לְיִשְׂרָאֵל - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶן. נִתְאַרְמְלָה אוֹ נִתְגַּרְשָׁה - חִזְרָה לְתַחֲלָתָה:

ח. פָּרְתוּ שֶׁל כֹּהֵן שֶׁהִיָּתָה שׁוּמָא² אֲצֵל יִשְׂרָאֵל, וְיִלְדָה בְּכוֹר, הַבְּכוֹר - לַכֹּהֵן; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: הַבְּכוֹר - לְשִׁנְיָהֶן. אָמַר לֵהֵן רַבִּי יְהוּדָה: אֵי אַתֶּם מוֹדִים בְּפִרוֹת שְׂדֵה שְׁהֵן שְׁלוֹ?! אָמְרוּ לוֹ: שְׂדֵה - גּוֹפָה שְׁלוֹ, וּפְרָה - גּוֹפָה לְשִׁנְיָהֶן. אִף פְּרָה, אִם הָיְתָה גּוֹפָה שְׁלוֹ - בְּכוֹר לַכֹּהֵן:

ט. הַנּוֹתֵן שְׂדֵהוּ בְּקִבְלָה לְכוֹתֵי וּלְנֹכְרֵי, וְלָמִי שְׂאִינוֹ נֶאֱמָר עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת, אִף עַל פִּי שְׂאִינוֹ רִשְׁאֵי לַעֲשׂוֹת כֵּן, אִף עַל פִּי שְׁלֹא בֹא לַעֲוֹנֵת הַמַּעֲשָׂרוֹת - צָרִיף לַעֲשֹׂר עַל יָדוֹ. הַנּוֹתֵן

מִסְכַּת דְּמָאֵי פֶּרֶק שְׁבִיעִי

א. יִשְׂרָאֵל שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִיִּשְׂרָאֵל, וְכֹהֵן מִכֹּהֵן, וְלוֹי מְלוֹי - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶם. יִשְׂרָאֵל וְכֹהֵן שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מְלוֹי, אוֹ יִשְׂרָאֵל וְלוֹי שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִכֹּהֵן - רִשְׁאִין לְהַתְנוּת בִּינֵיהֶן שֶׁהַמַּעֲשֵׂר לְאַמְצָע:

ב. יִשְׂרָאֵל שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִכֹּהֵן - תְּרוּמָה לַכֹּהֵן, מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶם. קֶבֶל שְׂדֵה מְלוֹי - מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן לְלוֹי, תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי - חוֹלְקִים בִּינֵיהֶן. לְלוֹי שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִכֹּהֵן - תְּרוּמָה לַכֹּהֵן, וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶן. כֹּהֵן שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מְלוֹי - מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן לְלוֹי, תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי - חוֹלְקִין בִּינֵיהֶם. יִשְׂרָאֵל שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִכֹּהֵן, אָמַר לוֹ: 'עַל מִנֵּת שֶׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי'; 'עַל מִנֵּת שֶׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלֵף'. 'עַל מִנֵּת שֶׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי וְשְׁלֵף' - מִתֵּר. כֹּהֵן שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִיִּשְׂרָאֵל, וְאָמַר: 'עַל מִנֵּת שֶׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי' - אָסוּר. 'עַל מִנֵּת שֶׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלֵף' - מִתֵּר. 'עַל מִנֵּת שֶׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי וְשְׁלֵף', אִם קֶבֶל עָלָיו כְּדָרְךְ הַמִּקְבָּלִים - מִתֵּר, וְאִם לֹא - אָסוּר:

ג. יִשְׂרָאֵל שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִיִּשְׂרָאֵל, וְאָמַר: 'עַל מִנֵּת שִׁיהִיו הַמַּעֲשָׂרוֹת לְפִלוּנִי' - אָסוּר. יִשְׂרָאֵל שֶׁקֶבֶל שְׂדֵה מִיִּשְׂרָאֵל, וְאָמַר: 'עַל מִנֵּת שְׂאֵטל אֲנִי וְאַתֶּנָּם לְפִלוּנִי' - מִתֵּר. כֹּהֵן וְלוֹי שֶׁשְׂכָרוֹ וְשִׁחְכָרוֹ מִכֹּהֵן וּמְלוֹי - הַמַּעֲשָׂרוֹת לְשׁוֹכֵר וְלַחֹכֵר:

ד. כֹּהֵן וְלוֹי שֶׁחִכְרוּ פְּרוֹת שְׂדֵה מִיִּשְׂרָאֵל. בְּמַחְבֵּר לְקַרְקַע - מַעֲשָׂרוֹת שְׁלֵהֶן. בְּתַלְמוּשׁ מִן הַקַּרְקַע, עַד שְׁלֹא מִירְחוּ - מַעֲשָׂרוֹת

¹ תַּקֵּן בְּפָנִים כְּפִי נִסְכַּת הַגֵּרָא, אֲבָל שֵׁם אִיתָא עוּד: שֶׁבְכָתֵב יוֹד הַגֵּרָסָא: כֹּהֵן וְלוֹי שֶׁחִכְרוּ פְּרוֹת

² שִׁנְתֵן לוֹ אֵת הַפְּרָה בְּשׁוּמָא, כִּפְהָ הִיא שְׁוֵהָ, וְמָה שִׁיהִיָּה רִיחַ אוֹ הַפְּסֵד יִחַלְקוּ.

לְעֶשֶׂר. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אִם הִחְלִיף אֶת הַמַּעֲהָ - צְרִיף לְעֶשֶׂר:

ב. חֲמִשָּׁה שְׁאָמְרוּ לְאַחַד: 'צֵא וְהָבֵא לָנוּ עֶשֶׂר גְּלוֹסְקִין, עֶשֶׂר אֲגָדוֹת שֶׁל יָרֵק'. הֵבִיא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּפָנָיו עֲצָמוּ - אֵין צְרִיכִין לְעֶשֶׂר אֲלֵא עַל חִלְקָן בְּלִבָּד. הֵבִיא לְהֵן מְעַרְבִין - חֲבָרִין שֶׁבֵּהֶן צְרִיכִין לְעֶשֶׂר עַל הַכֹּל. נִתְּנוּ לוֹ אֶחָת יִתְרָה - רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: לְשְׁלִיחַ. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: לְאִמְצַע:

ג. הַמְזַמֵּין אֶת חֲבֵרוֹ שִׂיאֲכָל אֲצִלוֹ, וְהוּא אֵין מֵאֲמִינוּ עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת, אָמַר מְעַרְבֵי שְׁבֵת: 'מָה שְׁאֲנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ מִחֵר - הָרִי הוּא מְעַשֵּׂר, וְשֶׁאֲרֵי מְעַשֵּׂר סְמוּךְ לוֹ. זֶה שְׁעִשִּׁיתִי מְעַשֵּׂר - עֲשׂוּי תְרוּמַת מְעַשֵּׂר עֲלָיו, מְעַשֵּׂר שְׁנִי - בְּצַפּוֹנוֹ אוֹ בְּדְרוֹמוֹ, וּמְחַלֵּל עַל הַמַּעֲוֹת'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: הֵיאָף זֶה מְעַשֵּׂר דְּבָר שֶׁלֹּא בָּא לְתוֹף יָדוֹ? מוֹדֵה רַבִּי יְהוּדָה בְּהוֹלֵף וְלוֹקַח מִמְּקוֹם שֶׁלְקַח זֶה. מְזַגוּ אֶת הַכּוֹס, אָמַר: 'מָה שְׁאֲנִי עֲתִיד לְשִׁיר בְּשׁוּלֵי הַכּוֹס - הָרִי זֶה מְעַשֵּׂר. וְשֶׁאֲרֵי מְעַשֵּׂר סְמוּךְ לוֹ. זֶה שְׁעִשִּׁיתִי מְעַשֵּׂר - עֲשׂוּי תְרוּמַת מְעַשֵּׂר עֲלָיו. מְעַשֵּׂר שְׁנִי - בְּצַפּוֹנוֹ אוֹ בְּדְרוֹמוֹ, וּמְחַלֵּל עַל הַמַּעֲוֹת':

ד. פּוֹעֵל שֶׁהִיא עוֹשֶׂה אֲצֵל בַּעַל הַבַּיִת, וְהוּא אֵינוֹ מֵאֲמִינוּ עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת - רַבִּי יוֹסִי אָמַר: תְּנֵאֵי בֵּית דִּין הוּא שֶׁתְּהֵא תְרוּמַת מְעַשֵּׂר מִשָּׁל בַּעַל הַבַּיִת, וּמְעַשֵּׂר שְׁנִי מִשָּׁל פּוֹעֵל:

ה. הַלּוֹקַח יֵין מִבֵּין הַכּוֹתִים מְעַרְבֵי שְׁבֵת, וְשָׁכַח וְלֹא הִפְרִישׁ, אָמַר: 'שְׁנִי לוֹגֵין מָה שְׁאֲנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ - הָרִי הֵן תְרוּמָה. וְעֲשֶׂרָה הֵבֵאִין אַחֲרֵיהֶן - מְעַשֵּׂר רֵאשׁוֹן. וְתִשְׁעָה הֵבֵאִין אַחֲרֵיהֶן - מְעַשֵּׂר שְׁנִי'. מַחֵל וְשׁוֹתָה מֵיָד; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹסְרִין. אָמְרוּ לוֹ

שְׂדֵהוּ בְקַבְלָה לְעַם הָאָרֶץ, עַד שֶׁלֹּא בָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשָׂרוֹת - אֵין צְרִיף לְעֶשֶׂר עַל יָדוֹ. מִשְׁבָּאוֹ לְעוֹנַת הַמַּעֲשָׂרוֹת - צְרִיף לְעֶשֶׂר. כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? עוֹמֵד עַל הַגֶּרֶן וְנוֹטֵל, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְמָה שְׁאֲכָלוּ, שְׁאֵין אַחֲרֵיהֶן לְרַמֵּאִין:

י. כִּהֵן שְׁמֵכֵר שְׂדֵה לְיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר: 'עַל מִנַּת שְׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שֶׁלּוֹ לְעוֹלָם' וְמַת - אֵין לְבָנָיו בְּמַעֲשָׂרוֹת. 'עַל מִנַּת שְׁמַעֲשָׂרוֹת לוֹ וְלְבָנָיו' וְמַת - מַעֲשָׂרוֹת לְבָנִים. 'עַל מִנַּת שְׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי כָּל זְמַן שֶׁשְׂדֵה לְפָנָיִךְ', מְכָרָה לְאַחֵר, אָף עַל פִּי שְׁחֻזָּה וְלִקְחָהּ מִמֶּנּוּ - אֵין לְבָנָיו בְּמַעֲשָׂרוֹת כְּלוּם:

יא. יִשְׂרָאֵל שֶׁקָּבַל שְׂדֵה מִכֵּהֵן, אָמַר לוֹ: 'עַל מִנַּת שְׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי אַרְבַּע אוֹ חֲמִשׁ שָׁנִים' - מְתָר. 'לְעוֹלָם' - אִסּוּר, שְׁאֵין כֵּהֵן עוֹשֶׂה כֵּהֵן. וְכֵן בֶּן לִוִּי שֶׁהִיא חַיִּב מַעוֹת לְיִשְׂרָאֵל - לֹא יֵהָא גּוֹבֵה מֵאַחֲרִים וּמְפָרֵשׁ עֲלָיו, שְׁאֵין לִוִּי עוֹשֶׂה לוֹי:

יב. מְפָרִישׁ יִשְׂרָאֵל בֵּין בְּרִשׁוֹת לִוִּי בֵּין בְּרִשׁוֹת עֲנִי, וְעוֹשֶׂה חֶשְׁבוֹן בְּאַחֲרוֹנָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹסְרִין, אֲלֵא אִם כֵּן נוֹתֵן לוֹ מַעוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה:

יג. כִּהֵן שְׁמֵכֵר שְׂדֵה לְיִשְׂרָאֵל, אָמַר לוֹ: 'עַל מִנַּת שְׁהַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי אַרְבַּע וְחֲמִשׁ שָׁנִים' - אֵין רֵשָׁאִי לִיטַע כְּרֶם, וְלוֹזְרְעָה אִסְטִיס³, וְלַעֲשׂוֹתָהּ שְׂדֵה קִנְיִים. 'לְעוֹלָם' - רֵשָׁאִי לִיטַעָה כְּרֶם, וְלוֹזְרְעָה אִסְטִיס, וְלַעֲשׂוֹתָהּ שְׂדֵה קִנְיִים:

מִסְכַּת דְּמַאי פֶּרֶק שְׁמִינִי

א. עַם הָאָרֶץ שְׁאָמַר לְחִבְר: 'קַח לִי אֲגָדַת יָרֵק אֶחָד, גְּלוֹסְקִין אֶחָד' - רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֵין צְרִיף לְעֶשֶׂר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: צְרִיף

³ מִיֵּן שְׁצוֹבָעִים בּוֹ וְאֵין דְּרָף לְלַקֵּטֵם אֲלֵא אַחֵר אַרְבַּע שָׁנִים.

מעשרותיו מקלקלין ופרותיו מתקנים. רבי יהודה אומר: סומך על תנאי בית דין:

יא. הקורא שם לשולי חבית - לא ישתה מפייה. לפיה - לא ישתה משוליה, מפני שהמשקין מערבין. אבל הקורא שם לשולי מגורה - אוכל מפייה. לפיה - אוכל משוליה:

יב. היו לפניו שתי כלכלות של טבל, בזו מאה ובזו מאה. נטלה תרומתן ואומר: 'מעשרות זו בזו', הראשונה - מעשרת. 'של זו בזו ושל זו בזו' - אין הראשונה מעשרת. נוטל שני תאנים, שני עשורין, ועשורו של עשור. 'מעשרותיהן מעשרות כלכלה בחברתה' - קורא שם. נוטל עשרים תאנים מאיזה מהן שיצאה. בזו מאה ובזו מאתים, אם מהגדולה הוא נוטל - אחד מעשרה. ואם מקטנה הוא נוטל - עשרים ושתיים. בזו מאה ובזו אלף, אם מגדולה נוטל - אחד עשר. ואם מקטנה - נוטל את כלה ולא השלים, מכאן ואילך - לפי החשבון:

יג. היתה בידו כלכלה של פרות שאינה מתקנת, נוטל שני תשיע, האחד ותשיע האחד של תשיע, בין שהטבל מרבה על החלין, ובין שהחלין מרבין על הטבל, נוטל את כל החלין כדי תרומת מעשר שבטבל, בין שהמעשר טבל מרבה על החלין, בין החלין מרבין על המעשר טבל - נוטל את כל החלין, כדי תרומת מעשר שבמעשר טבל. מאה טבל ותשיעים טבל - נוטל מאה ואחד חסר עשור אחד. תשיעים טבל ושמונים טבל - נוטל תשיעים ואחד חסר שני עשורים. שמונים טבל ושבעים טבל - נוטל שמונים ואחד חסר שלושה עשורים. מכאן ואילך - לפי החשבון.

יד. המפקיד לוג טבל, אוכל עליו תשיעים ותשע. הוא אומר: 'לוג שבשולי חבית הרי הוא חלין, ושאר תרומה על הכל'. נוטל

לרבי מאיר: אי אתה מודה שמה יבקע הנוד ונמצא שותה טבל! אומר להם: לכשיבקע:

ו. היו לו תאנים של טבל בתוך ביתו, והוא בבית המדרש או בשדה - אומר: 'שני תאנים שאני עתיד להפריש - הרי הן תרומה. ועשר הבאות אחריהן - מעשר ראשון. ותשע הבאות אחריהן - מעשר שני'. היו דמאי, אומר: 'מה שאני עתיד להפריש מחר - הרי הוא מעשר. ושאר מעשר סמוך לו. זה שעשיתי מעשר - עשוי תרומת מעשר עליו. מעשר שני - בצפוננו או בדומו, ומחלל על המותר':

ז. נוטל תרומה ותרומת מעשר ומניחה במקום המצנע, אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה:

ח. הרי שהיה טוען כדי יין וכדי שמן, וראה שהן משתברות - לא יאמר: 'הרי זה תרומות ומעשרות על פרות שיש לי בתוך ביתי'. ואם אומר - לא אומר כלום. אבל קורא שם לתרומת מעשר שבה עד שלא יגיע לארץ. לא יטין אדם שמן, לא לתוך גר חדש, ולא לתוך המדורה, ולא לתוך דבר המאבד. אבל קורא שם לתרומת מעשר שבה עד שלא תגיע לארץ. כיוצא בו: מי שהיו לו עשר חביות של מעשר טבל טמא, ושל מעשר טבל טהור, ראה אחת מהן שנשפכה או שנתגלתה - אומר: 'הרי זו עשויה תרומת מעשר על תשע אלו'. בשמן - אסור מפני הפסד כהן. ואם אומר: 'הרי זו תרומת מעשר' - לא אומר כלום:

ט. ראה אחד שהפריש תרומה ומעשרות, ואמר: 'הריני כמה שאמר זה' - דבריו קימין. רבי יוסי אומר: בסמוך תוך כדי דבור הוא:

י. הממעיט במעשרותיו - מעשרותיו ופרותיו מקלקלין. המרבה במעשרותיו -

תשיעים ואחד חסר עשור אחד. מאה טבל ושמונים טבל - נוטל שמונים ואחד.

4 בהגהות הגר"א מובאת כאן גירסא נוספת בשם 'כתב יד': מאה טבל ותשיעים טבל - נוטל

לְאָכוֹל וְנָטַל לְשִׁתּוֹת, אֹמֵר: 'לּוֹג שְׁבִשׁוּלֵי חֲבִית עֲשׂוּי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עַל יַיִן שְׁמֵן שְׁבִחֲבִית וְשָׂאֵר מַעְשֵׂר סְמוּךְ לוֹ, זֶה שְׁעִשִּׁיתִי מַעְשֵׂר, עֲשׂוּי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עָלָיו, מַעְשֵׂר שְׁנֵי בְצַפּוֹנוֹ אוֹ בְּדְרוּמוֹ מִחֻלָּל עַל הַמַּעוֹת'. כִּיצַד? הַמַּפְקִיד עֲשֶׂה לּוֹג מַעְשֵׂר, אוֹכֵל עָלָיו תְּשׁוּעִים, אֹמֵר: 'לּוֹג שְׁמֵן שְׁבִשׁוּלֵי חֲבִית - הֲרֵי הֵן חֲלִיץ. וְשָׂאֵר תְּרוּמָה עַל הַכֹּל'. נָטַל לְאָכוֹל וְנָטַל לְשִׁתּוֹת, אֹמֵר: 'מַעְשֵׂר בְּדְרוּמוֹ - עֲשׂוּי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עַל יַיִן שְׁבִחֲבִית'. גְּמָרֵן וְדַאי - נוֹתֵן לַכֹּהֵן. סֶפֶק גְּמָרֵן סֶפֶק לֹא גְמָרֵן - מַעְשֵׂר עָלֶיהֶן וְקוֹרֵא שֵׁם לְמַעְשְׂרוֹתֶיהֶן. כִּיצַד קוֹרֵא שֵׁם לְמַעְשְׂרוֹתֶיהֶן? אִם הָיוּ שֶׁל טָבֵל, אֹמֵר: 'מַעְשְׂרֵן בְּדְרוּמָן, וְתְרוּמַת מַעְשֵׂר בְּדְרוּם דְרוּמָן'. אִם הָיוּ שֶׁל מַעְשֵׂר טָבֵל אֹמֵר: 'תְּרוּמַת מַעְשֵׂר בְּדְרוּם דְרוּמָן':

טו. מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת, אַחַת שֶׁל מַעְשֵׂר טָבֵל טָמֵא, וְאַחַת שֶׁל מַעְשֵׂר טָבֵל טְהוֹר - מְבִיא שְׁנֵי לְגִיץ, וּמְמַלֵּא מִזֶּה כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עַל שְׁתֵּיהֶן, וּמִזֶּה כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עַל שְׁתֵּיהֶן. הוֹלֵךְ אֶצֶל הָרֹאשׁוֹן וְאֹמֵר: 'אִם זֶה מִיִּן טָמֵא - אֵין בְּדְכְרֵי כְלוּם, וְאִם זֶה מִיִּן טְהוֹר - עֲשׂוּי כְּדֵי תְרוּמָה וּמַעְשֵׂר עַל שְׁתֵּיהֶן'. וְהוֹלֵךְ אֶצֶל הַשְּׁנִי וְאֹמֵר: 'אִם זֶה מִיִּן טָמֵא - אֵין בְּדְכְרֵי כְלוּם, וְאִם זֶה מִיִּן טְהוֹר, מִזֶּה עֲשׂוּי כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עַל שְׁתֵּיהֶן'. וְקוֹרֵא שֵׁם לְרֹאשׁוֹן, וְחֹזֵר וְקוֹרֵא שֵׁם לְשֵׁנִי. נִמְצְאוּ חֲבִיּוֹת מִתְקַנְיִן. הֲלִגְיִינִן אֶחָד שֶׁל מַעְשֵׂר טָבֵל טָמֵא, וְאֶחָד שֶׁל מַעְשֵׂר טָבֵל טְהוֹר - שׁוֹתֶה מִזֶּה וְטוֹבֵל וְשׁוֹתֶה מִזֶּה וְטוֹבֵל - דְּכָרִי רַבִּי. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: אֵינוֹ צָרִיךְ. שׁוֹתֶה מְשַׁנְיָהֶם כְּאַחַת. וְטוֹבֵל בְּרֹאשׁוֹנָה וְצָרִיךְ טְבִילָה בְּאַחֲרוֹנָה.

טז. מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת, אַחַת שֶׁל מַעְשֵׂר טָבֵל טָמֵא, וְאַחַת שֶׁל חֲלִיץ טְהוֹרִין - מְבִיא שְׁנֵי לְגִינִין וּמְמַלֵּא מִזּוֹ כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עָלֶיהָ, וּמִזֶּה כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עָלֶיהָ, הוֹלֵךְ אֶצֶל הָרֹאשׁוֹן וְאֹמֵר: 'אִם זֶה מִיִּן טָמֵא - אֵין בְּדְכְרֵי כְלוּם, וְאִם זֶה מִיִּן טְהוֹר - עֲשׂוּי כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עָלֶיהָ'. וְהוֹלֵךְ אֶצֶל הַשְּׁנִי

וְאֹמֵר: 'אִם זֶה מִיִּן טָמֵא - אֵין בְּדְכְרֵי כְלוּם. וְאִם זֶה מִיִּן טְהוֹר - עֲשׂוּי כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר עָלֶיהָ'. קוֹרֵא שֵׁם לְרֹאשׁוֹן, וְחֹזֵר וְקוֹרֵא שֵׁם לְשֵׁנִי. נִמְצְאוּ חֲבִיּוֹת מִתְקַנְוֹת, וְהִלְגִּינִין, אֶחָד שֶׁל מַעְשֵׂר טָבֵל טָמֵא, וְאֶחָד שֶׁל חֲלִיץ טְהוֹרִים, שׁוֹתֶה מִזֶּה וְטוֹבֵל, וְשׁוֹתֶה מִזֶּה וְטוֹבֵל; דְּכָרִי רַבִּי. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: שׁוֹתֶה מְשַׁנְיָהֶם כְּאַחַד, וְטוֹבֵל בְּאַחֲרוֹנָה:

מִסְכַּת כְּלָאִים פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. כָּל הַזְּיוּגוֹת שְׁמַנּוּ חֲכָמִים מִיִּן בְּמִינוֹ - אֵינֵן כְּלָאִים זֶה בְּזֶה, וְשָׂאֵר יְרֻקוֹת הַשְּׂדֵה וְיְרֻקוֹת הַגֶּנֶז, מִיִּן בְּמִינוֹ - אֵינֵן כְּלָאִים זֶה בְּזֶה:

ב. הַשֶּׁבֶת וְהַגּוֹפְנִין, הַכֶּסֶבֶר וְהַכַּרְפָּס, אֵף עַל פִּי שְׂדוּמִין זֶה לְזֶה - כְּלָאִים זֶה בְּזֶה. הַקְּשׂוּאִין, וְהַדְּלוּעִין, וְהָאֲבִטְיָחִין וְהַמְּלַפְפוֹנוֹת - אֵינֵן כְּלָאִים זֶה בְּזֶה, וְתוֹרְמִין וּמַעְשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה; דְּכָרִי רַבִּי מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרִים: כְּלָאִים זֶה בְּזֶה, וְאֵין תּוֹרְמִין וּמַעְשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. הוֹסִיף רַבִּי עֲקִיבָה: הַשּׁוּם וְהַשּׁוּמְנִית, וְהַבְּצֵל וְהַבְּצֵלְצוֹל, וְהַתּוֹרְמוֹס וְהַפְּלוֹסְלוֹס. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: לֹא הָיָה רַבִּי עֲקִיבָא שׁוֹנֶה בְּזוּגוֹת אֵלוֹ, אֶלָּא הַתּוֹרְמוֹס וְהַפְּלוֹסְלוֹס - אֵינֵן כְּלָאִים זֶה בְּזֶה:

ג. בְּתַחוּם אֵרִיחַ, הָיוּ מְרַכִּיבִין תְּפוּחַ עַל גְּבִי חֲזָרָה. מִצְּאֵן תְּלֵמִיד אֶחָד, אָמַר לָהֶם: אֲסוּרִין אַתֶּם. הִלְכוּ וְקִצְצוּם, וּבָאוּ וְשָׂאֵלוּ בְּיַבְנָה, אָמְרוּ: יָפָה אָמַר אוֹתוֹ תְּלֵמִיד. בְּשׁוּקֵי שֶׁל צְפוּרֵי הָיוּ מְרַכִּיבִין קְרִיסְתָּמִין עַל גְּבִי אֲגָסִים. מִצְּאֵן תְּלֵמִיד אֶחָד, אָמַר לָהֶן: אֲסוּרִין אַתֶּם. הִלְכוּ וְקִצְצוּם, וּבָאוּ וְשָׂאֵלוּ בְּיַבְנָה, אָמְרוּ: מִי שֶׁפָּגַע בְּכֶם, אֵינוֹ אֶלָּא מִתְּלֵמִידֵי שְׂמַאי:

ד. רַבִּי נַחֲמִיָּה אֹמֵר: דִּלְעַת אֲרַמִּית, וּמְצָרִית, וְיוֹנִית - כְּלָאִים עִם הַיּוֹנִית, וְכָלָאִים עִם הָרְמוּצָה. חֲמִשָּׁה דְּכָרִים נֶאֱמָרוּ בְּדִלְעַת יּוֹנִית: אֲסוּרָה לְסַכֵּךְ עַל גְּבִי זְרַעִים. עֲקִצָּה טַפַּח. אוֹסְרַת כָּל שְׂהִיא. וּמְבִיאָה אֶת הַטְּמֵאָה וְחוֹצֶצֶת בְּפָנֵי הַטְּמֵאָה. וְהַנּוֹדֵר מִן

הַדְּלוּעִין - אֵין אָסוּר אֶלָּא בְּדַלְעַת יוֹנִית בְּלַבָּד:

ה. תַּרְנַגּוּל טָנָס, וְתַרְנַגּוּל פְּסָאנִי, אָף עַל פִּי שְׂדוּמִין זֶה לְזֶה - כְּלָאִים זֶה בְּזֶה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: פְּרָדָה שֶׁתְּבַעָה זָכָר - אֵין מְרַבֵּיעִין עֲלֶיהָ, לֹא מִן הַסּוּס וְלֹא מִן הַחֲמוֹר, אֶלָּא מִן הַפָּרָד. שׁוֹר וְשׂוֹר הֵבֶר, חֲמוֹר וְחֲמוֹר הֵבֶר, חֲזִיר וְחֲזִיר הֵבֶר, אָף עַל פִּי שְׂדוּמִין זֶה לְזֶה - כְּלָאִים זֶה בְּזֶה:

ו. חֲמֹשֶׁה דְּבָרִים נֶאֱמָרוּ בְּשׁוֹר הֵבֶר: אָסוּר מִשׁוּם "אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ". וְחֻלְבוֹ אָסוּר. וְקָרַב לְגַבֵּי מִזְבַּח. וְחֵיב בַּמִּתְּנוּת. וְנִקַּח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר לְזִבְחֵי שְׁלָמִים אֲבָל לֹא לְבֶשֶׂת תֵּאָוֶה. וְהָרִי הוּא כְּבִהְמָה לְכָל דְּבָר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: זֶהוּ "תֵּאוֹ" הָאָמוּר בַּתּוֹרָה. וּמִתֵּר מִשׁוּם "אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ", וְחֻלְבוֹ מִתֵּר, וּפְסוּל לְגַבֵּי מִזְבַּח, וּפְטוּר מִן הַמִּתְּנוּת, וְנִקַּח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר לְבֶשֶׂת-תֵּאָוֶה, אֲבָל לֹא לְזִבְחֵי שְׁלָמִים. וְהָרִי הוּא כְּחֵיהָ לְכָל דְּבָר. וְחֲכָמִים אָמְרִים: תֵּאוֹ - בְּרִיָּה לְעַצְמוֹ. שׁוֹר הֵבֶר - בְּרִיָּה לְעַצְמוֹ:

ז. אֵין נוֹטְעִין שְׂרָבִיט שֶׁל רֵמוֹן, וְלֹא עֶקְצִים שֶׁל רֵמוֹן בַּתּוֹךְ סֵדֵן שֶׁל שְׁקָמָה. וְאֵין נוֹתֵינִן זְמוּרָה בֵּין שְׁתֵּי קוֹרוֹת כְּדֵי שֶׁתְּרַבֵּעַ בֵּינֵיהֶן. וְאֵין נוֹתֵינִן שְׁנֵי מִינֵין בְּשׂוֹפְרַת אַחַת כְּדֵי שֶׁיִּבְלַעוּ זֶה מִזֶּה. וְאֵין מְרַבֵּינִן זֵיתִים בְּרֶכֶב שֶׁל תְּמָרָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אֵילָן בְּאֵילָן. וְאֵין מְרַבֵּינִן קֶשׂוֹת עַל גְּבֵי הָאֵיזִמָּא, וְלֹא תִרְדַּע עַל גְּבֵי יִרְבוּז, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יֶרֶק בְּיֶרֶק:

ח. אֵין מְרַבֵּינִן כֶּשֶׁוֹת עַל גְּבֵי הָאֵיגָא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יֶרֶק בְּאֵילָן. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר יֶרֶק בְּאֵילָן. אֵילָן בְּיֶרֶק - רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַתִּיר מִשׁוּם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן אֲגָרָא אִישׁ כֶּפֶר עָכוּ:

ט. הַנּוֹתֵן מִינָה שֶׁל תּוֹרְמוֹס בְּצַד מִינָה שֶׁל דְּלַעַת כְּדֵי שֶׁתְּבַקַּע הָאֶרֶץ מִפְּנֵיהָ - חֵיב. הַזּוֹרֵעַ דְּבָר הַמְּצַמִּיחַ עַל גְּבֵי בָצִים, וְעַל גְּבֵי חִילַת - חֵיב. עַל גְּבֵי סֵלַע, וְעַל גְּבֵי אֲמַת הַמַּיִם - פְּטוּר:

י. הַזּוֹרֵעַ, וְהַמְּנַבֵּשׁ, וְהַחּוֹפֶה - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר: אָף הַמְּקִים - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. וְזוֹרְעִין זֶרַע וְזוֹרְעֵי אֵילָן כְּאַחַת. הַזּוֹרֵעַ חֲרָצִיִּים עִם הַחֲטִיִּים - הָרִי זֶה לֹא יִקָּח אֵת הָאֲרָבָעִים:

יא. כָּל סָאָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ רַבַּע זֶרַע מִמֵּין אַחֵר - יִמְעַט. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּדְבָרִים הַנוֹפְלִים שְׁלֹשָׁה וְאַרְבַּע קַבִּין בְּבֵית סָאָה. וְזוֹרְעֵי הַגֵּנָה - מַצְטַרְפִּין אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה; בְּנוֹפֵל לְמִינוֹ. בֵּין שְׁנֹפֵל לְתוֹךְ אַחֲרִים, בֵּין שְׁנֹפְלוֹ אַחֲרִים לְתוֹכָהּ:

יב. הֵיטָה שְׂדֵהוּ זְרוּעָה חֲטִינִן, וְנִמְלַךְ לְזוּרְעָה שְׁעוֹרִין - לֹא יִזְרַע עַד שִׁיּוּפֶךָ. לֹא יִפֶּיךָ - עַד שֶׁתִּתְּלַע. עַד כַּמָּה הִיא מִתְּלַעַת? עַד שִׁישִׁיָּהּ שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּמִקּוּם הַצֵּנָה, אֲבָל לֹא בְּמִקּוּם הַגֵּרִיד, וּמִקְצַת הַיּוֹם כְּכֹל. אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לְהִיּוֹת חוֹרֵשׁ דֶּק, אֶלָּא חוֹרֵשׁ חָרִישׁ גָּסָה כְּתַלְמֵי הַרְבִּיעִיָּה. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: 'זָנַב הַסּוּס' הֵיטָה נְקִרְתָּ. סוּף עֲפָרָה שֶׁל זֶה נוֹגַע בְּעֲפָרָה שֶׁל זֶה, אִם צְמַחָה וְהוֹרִיד לְתוֹכָהּ בְּהֵמָה וְלִקְטָטוּ - הָרִי זֶה מִתֵּר:

יג. נְטוּעָה וְנִמְלַךְ לְזוּרְעָה - גּוֹמֵם עַד פְּחוֹת מִטְּפַח, וְזוֹרֵעַ, וְאַחֵר כֶּף מִשְׂרִישׁ. גּוֹמֵם עַד פְּחוֹת מִטְּפַח, וְכֹא וּמַצָּא עֲלֵיךָ עַל גְּבֵי תְּבוּאָה - מִתֵּר לְשַׁעֲבֵר, וְאָסוּר לְעִתִּיד לְבֹא. עוֹקֵר אֵיזָה מֵהֵן שִׁירְצָה, וּמְקִים אֵיזָה מֵהֵן שִׁירְצָה:

יד. שְׂדֵה שְׁעָלוּ בּוֹ עֲשָׂבִים - אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לְהַפְּךָ, אֶלָּא חוֹרֵשׁ וּמְחַפֶּה וּמְכַסֵּחַ, וְנוֹטֵל אֵת הַגָּס מִלְּפָנֵי פּוֹעֲלִין, וְאֵין בְּזֶה מִשׁוּם מְקִים:

מִסְכַּת כְּלָאִים פְּרָק שְׁנַיִן

א. הַרוּצָה לְעֲשׂוֹת שְׂדֵהוּ שׁוֹרוֹת שֶׁל תְּבוּאָה שֶׁל מִינֵין הַרְבֵּה - עוֹשֶׂה, מִפְּנֵי שֶׁנֶּאֱרָאִית בְּשְׂדֵה. שְׁלֹשֶׁת תְּלָמִין מִפְּלִשִׁין מֵרֵאשׁ שְׂדֵה וְעַד סוּפוֹ - רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וְאַבָּא יוֹסִי בֶּן חֲנַן אִישׁ יוֹנִי אָמַר: דִּין אֲרֹךְ חֲמִשִּׁים אַמָּה. וְרַחֵב - מְלֵא עַל הַשְּׂרוּנֵי דוּמָה לְעַל

שֶׁל כְּרָמִים. תְּחַלְתוּ – כְּשֶׁעוֹר הַזֶּה, אֵף עַל פִּי שְׂאִין סוֹפו כְּשֶׁעוֹר הַזֶּה:

ב. הִיוּ לוֹ שְׁתֵּי שְׂדוֹת, אַחַת זְרוּעָה חֲטִים וְאַחַת זְרוּעָה שְׁעוּרִים – הִיָּה מְכַנֵּס חֲטָה בְּתוֹךְ שְׂדֵה שְׁעוּרִים, אוֹ שְׂעוּרָה בְּתוֹךְ שְׂדֵה חֲטִים – מִתֵּר, מִפְּנֵי שְׁחֲטִים נִרְאוֹת כְּסוֹף שְׂדֵה חֲטִים, וְשֶׁעוּרָה נִרְאִית כְּסוֹף שְׂדֵה שְׁעוּרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: אֶפְלוּ חֲטָה אַחַת נִכְנַסְתָּ לְתוֹךְ שְׂדֵה שְׁעוּרִים, אוֹ שְׂעוּרָה אַחַת נִכְנַסְתָּ לְתוֹךְ שְׂדֵה חֲטִים – מִתֵּר, מִפְּנֵי שְׁחֲטִין נִרְאוֹת כְּסוֹף שְׂדֵה לְחֲטִין, וְשְׁעוּרִין נִרְאוֹת כְּסוֹף שְׂדֵה לְשְׁעוּרִין:

ג. הִיוּ לוֹ שְׁתֵּי שְׂדוֹת, אַחַת זְרוּעָה חֲטִים וְאַחַת זְרוּעָה שְׁעוּרִים – מִתֵּר לַעֲשׂוֹת בֵּינֵיהֶם תֵּלָם, לְהִיּוֹת זוֹרַע אַחַת חֲטָה וְאַחַת שְׁעוּרָה. הִיָּתָה חֲטָה אַחַת מְבַלְעַת בְּתוֹךְ שְׂדֵה שְׁעוּרִין, אוֹ שְׂעוּרָה אַחַת מְבַלְעַת בְּתוֹךְ שְׂדֵה חֲטִין – אָסוּר:

ד. הִיוּ לוֹ שְׁתֵּי שְׂדוֹת, אַחַת זְרוּעָה חֲטִים וְאַחַת זְרוּעָה שְׁעוּרִין – אִין מִתֵּר לַעֲשׂוֹת בֵּינֵיהֶן תֵּלָם שֶׁל מִין אֶחָד. וּבִפְשָׁתֶן – מִתֵּר, מִפְּנֵי שְׂרוּעָה לְבָדוּק אֶת שְׂדֵהוּ. וּבִלְבָד שִׁיחָא תֵּלָם מִפְּסִיק מִרְאֵשׁ שְׂדֵה וְעַד רֵאשׁוּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָבָא יוֹסִי חֲנַן אִישׁ יְוֹנֵי אוֹמְרִין: דִּין אֲרַךְ חֲמִשִּׁים אַמָּה. רַבִּי אוֹמַר: מִתֵּר אָדָם לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ שְׂוִירָה שֶׁל חֲרָדֵל. כִּמָּה הוּא אֲרַךְ הַשְׂוִירָה? עֶשֶׂר אַמּוֹת וּמְחֻצָּה:

ה. אִין מְקִיפִין חֲרָדֵל חֲרִיעַ אֱלָא לְחִיסִית בִּלְבָד; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: לְכָל מְקִיפִין חֲרָדֵל חֲרִיעַ, חוּץ מִן הַתְּבוּאָה. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: לַעֲרוּגוֹת קְטָנוֹת שֶׁל יָרֵק מְקִיפִין אוֹתוֹ חֲרָדֵל חֲרִיעַ:

ו. הַסּוֹמֵךְ לְשִׂרְשֵׁי אֵילָן שִׁיבְשׁוּ, שֶׁהֵן גְּבוּהִין מְעַשְׂרָה טְפָחִים, וְאֵילָן שְׂאִין נוֹפוּ גְבוּהַ מִן הָאָרֶץ שֶׁלֹּשָׁה טְפָחִים – זוֹרַע תְּחַתִּיו זֶרַע, וְסוֹמֵךְ לוֹ מִין אֶחָד מִבְּחוּץ. הִיוּ מוֹשְׁכוֹת מִן הַגֵּדֵר שֶׁלֹּשָׁה טְפָחִים – לֹא יִפְחוֹת מִשְׁלֹשָׁה תֵּלָמִים מִפְּלִשִׁין, כְּדִי שִׁיְהוּ נִרְאוּ כְּשׂוֹרָה.

דָּרֵךְ הַיְחִיד וְדָרֵךְ הָרַבִּים, וְגֵדֵר שֶׁהוּא נִמוּךְ מְעַשְׂרָה טְפָחִים – עוֹלָה לְמִדַּת בֵּית רַבְעֵי. אֲבָל הַגְּבוּהַ עֲשָׂרָה טְפָחִים – אִין עוֹלָה לְמִדַּת בֵּית רַבְעֵי:

ז. כִּמָּה הִיא מִדַּת בֵּית רַבְעֵי? עֶשֶׂר אַמּוֹת וּמְחֻצָּה עַל עֶשֶׂר אַמּוֹת וּמְחֻצָּה מִרְבַּעַת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: אֶפְלוּ אֲרַכָּה כְּשֵׁנִים בְּרַחֲבָה:

ח. עֲבוּדַת יָרֵק בִּירֵק, אַחַר שִׁשָּׁה טְפָחִים – רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלוּ הִיא טְבֵלָא מִרְבַּעַת. אֶפְלוּ אִם אִין שֵׁם אֱלָא קִלְחַ אֶחָד – נוֹתַנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ שִׁשָּׁה טְפָחִים, בֵּין מִן הָאֲמָצַע וּבֵין מִן הַצְּדָדִין. הִיוּ קִלְחִין נוֹטִין לוֹ לְאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ – מִתֵּר, מִפְּנֵי שְׁנִרְאִית כְּסוֹף שְׂדֵה:

ט. הַחֲרָדֵל, וְהַפּוֹלִין, וְהַשִּׁפִּין, אֵף עַל פִּי שְׂזַרְעֵן לִירֵק – אִין זוֹרְעִין אוֹתָן בְּעֵרוּגָה. פּוֹלִין הַגְּמֵלוּנִין וּפּוֹל הַמְצָרִי, בְּזִמְן שְׂזַרְעֵן לְזֶרַע – אִין זוֹרְעִין אוֹתָן בְּעֵרוּגָה. לִירֵק – זוֹרְעִין אוֹתָן בְּעֵרוּגָה. וְשִׂאֵר יִרְקוֹת שְׂדֵה וְיִרְקוֹת גֵּנָה, אֵף עַל פִּי שְׂזַרְעֵן לְזֶרַע – זוֹרְעִין אוֹתָן בְּעֵרוּגָה:

י. מִתֵּר אָדָם לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ תֵּלְמִיּוֹת קְטָנוֹת שֶׁל טַפַּח טַפַּח, וְלִתֵּן לְתוֹכָן שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין, אֶחָד מִכָּאן וְאֶחָד מִכָּאן וְאֶחָד בְּאֲמָצַע. מִתֵּר אָדָם לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ עֵרוּגִיּוֹת קְטָנוֹת שֶׁל שִׁשָּׁה טְפָחִים, וְלִתֵּן לְתוֹכָן חֲמִשָּׁה מִיָּנִין, אֲרַבַּע עַל אֲרַבַּע רוּחוֹת הָעֵרוּגָה, וְאֶחָד בְּאֲמָצַע. וּמִתֵּר אָדָם לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ גוּמָא קְטָנָה שֶׁהִיא עֲמוּקָה טַפַּח, וְלִתֵּן לְתוֹכָהּ אֲרַבַּעַת מִיָּנִין, וְהוֹפְכִין לְאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ. וּמִתֵּר אָדָם לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ תֵּלָם, לְהִיּוֹת נוֹטַע קְשׁוּאִין וְדוֹלוּעִין אֲבִטִיחִים וּמְלַפְפוֹנוֹת וּפּוֹל הַמְצָרִי, וְהוֹפְכֵן, אִלוּ לְצַד זֶה, וְאִלוּ לְצַד זֶה. וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יְהִי בֵּינוּ לְבֵין חֲבֵרוֹ שִׁשָּׁה טְפָחִים:

יא. הַנוֹטַע שְׁתֵּי שׂוּרוֹת שֶׁל קְשׁוּאִין, שְׁתֵּי שׂוּרוֹת שֶׁל דְּלוּעִין, שְׁתֵּי שׂוּרוֹת שֶׁל אֲבִטִיחִים, וְשְׁתֵּי שׂוּרוֹת שֶׁל מְלַפְפוֹנוֹת, וְשְׁתֵּי שׂוּרוֹת שֶׁל פּוֹל הַמְצָרִי, אֶפְלוּ כָּל שְׂדֵהוּ – מִתֵּר:

יב. וְקוֹצֵב בְּכַדִּי⁶ שְׁנִיָּהֶם – רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אומר: שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַמּוֹת. רַבִּי עֲקִיבָה אומר: שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת. מַעֲשֵׂה הָיָה בְּכַפֵּר פְּגִי, וְעָשָׂה רַבִּי נַחֲמָיָה דְּבַרְבֵּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל:

יג. שוֹרֵה שֶׁל דְּלוּעִין בִּירְקָא, אֵרֶךְ – שֶׁשָּׁה טַפְחִים, וְרַחֲב – מְלוֹאוֹ. אֶחָד שׁוֹרֵה שֶׁל קְשׁוּאִין⁷, וְאֶחָד שׁוֹרֵה שֶׁל יֶרֶק, אֶחָד בְּתַבּוּאָה, אֵרֶךְ – עֶשֶׂר אַמּוֹת וּמְחַצָּה עַל רַחֲב שֶׁשָּׁה טַפְחִים. וְשׁוֹרֵה שֶׁל יֶרֶק בִּירְקָא, אֵרֶךְ – שֶׁשָּׁה טַפְחִים, וְרַחֲבוֹ – מְלוֹאוֹ. שֶׁל דְּלוּעִין בִּירְקָא, וּבֵין שׁוֹרֵה לְחִבְרָתָהּ – שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַמּוֹת. שׁוֹרֵה שֶׁל תְּבוּאָה בְּתַבּוּאָה אוֹ בִּירְקָא אֶחָד מְרַאשׁ הַשָּׂדֶה וְעַד רֵאשׁוֹ, וְרַחֲב שֶׁלְשָׁה תַלְמִים שֶׁל פְּתִיחַ:

יד. אַחַת שׁוֹרֵה שֶׁל קְשׁוּאִין, וְאַחַת שׁוֹרֵה שֶׁל דְּלוּעִין, וְאַחַת שׁוֹרֵה שֶׁל אֲבֵטִיחִים, וְאַחַת שׁוֹרֵה שֶׁל מְלַפְפוֹנוֹת, וְאַחַת שׁוֹרֵה שֶׁל פּוֹל הַמַּצְרִי, אֶחָד הַמְּקִיִּם קִלַּח אֶחָד לְזֶרַע – בֵּית רַבֵּעַ, אוֹ צִרְיָן לַעֲשׂוֹת מַחֲצִיזָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים וְרַחֲבָה אַרְבַּע:

טו. נְכָרִי שֶׁהֲרִיב הַפְּרָסִין עַל גְּבִי עֵבֶשׁ, אָף עַל פִּי שְׂאִין יִשְׂרָאֵל רִשְׁאֵי לַעֲשׂוֹת כֵּן – נוֹטֵל הַיַּמְנֹנִי, וְחֹזֵר וְנוֹטֵעַן בְּמִקּוֹם אַחֵר. הֲרִיבֵי תֵרַד עַל גְּבִי יֶרֶבֶח, אָף עַל פִּי שְׂאִין יִשְׂרָאֵל רִשְׁאֵי לַעֲשׂוֹת כֵּן – נוֹטֵל הַיַּמְנֹנִי זֶרַע וְזֹרַע בְּמִקּוֹם אַחֵר:

טז. יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּיִּם כִּלְאִים בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ – אֵין אֲחִיו הַכְּהֻנִּים נִכְנָסִין לְתוֹכָהּ, אֲלֹא רוֹאִין אוֹתוֹ כְּצִיּוֹן בֵּית הַקְּבֻרוֹת. אֵין עוֹשִׂין עִם הַנְּכָרִים בְּכִלְאִים, אֲבָל עוֹקְרִין עִמּוֹ כִּלְאִים, מִפְּנֵי שֶׁמִּמֶּעַט אֶת הַתְּפִלָּה:

יז. אֵין עוֹשִׂין עִם הַנְּכָרִי בְּכִלְאִים. אֶחָד כִּלְאֵי הַכֶּרֶם וְאֶחָד כִּלְאֵי זֵרַעִים, וּבְעֵירוֹת הַמְּלָלוֹת, כְּגוֹן: בֵּית עֵנָה, אֵימָא וְחִבְרוּתִיָּה

– עוֹשִׂין עִם הַנְּכָרִי בְּכִלְאִים. כֶּשֶׁם שֶׁהַכִּלְאִים בְּאֵרֶץ – כֶּף הַכִּלְאִים בַּחוּצָה לְאֵרֶץ:

מִסְכַּת כִּלְאִים פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. אִיזוֹ הִיא קְרַחַת הַכֶּרֶם? כֶּרֶם שֶׁחָרַב אֲמָצְעוּ, וְנִשְׁתִּירוּ אַרְבַּע וַחֲמֵשׁ שְׁנוֹת גְּפְנִים, בֵּין מְאָרְבַּעַה רוּחוֹת, וּבֵין מְשַׁלְשָׁה רוּחוֹת, וּבֵין מְשַׁתִּי רוּחוֹת, זֶה כְּנֶגֶד זֶה:

ב. אִיזוֹ מַחֹל הַכֶּרֶם? בֵּין שְׁנֵי כְרָמִים; דְּבַרְבֵּי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֲכָמִים אומרים: אִם אֵין שֵׁם אֲלֵא שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה – לֹא יָבִיא זֶרַע לְשֵׁם. הָיוּ שֵׁם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה – נוֹתְנִין לוֹ עֲבוּדָתוֹ, וְזֹרַע אֶת הַמוֹתֵר:

ג. יֵשׁ בְּמַחֲצֵצַת הַכֶּרֶם לְהַקֵּל וּלְהַחֲמִיר. כִּיצַד? מַחֲצִיזָה סְמוּכָה לְגַפְנִים – זֹרַע חוּצָה לָהּ, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְעַקֵּר מַחֲצִיזָה, שְׂאֵלוֹ אֵין שֵׁם – נוֹתְנִים לְכֶרֶם אַרְבַּע אַמּוֹת וְזֹרַע אֶת הַמוֹתֵר. הִיתָה מְשׁוּכָה אַחַת עֲשָׂרָה אַמָּה – לֹא יָבִיא זֶרַע לְשֵׁם, שְׂאֵלוֹ אֵין שֵׁם מַחֲצִיזָה – נוֹתֵן לְכֶרֶם אַרְבַּע אַמּוֹת וְזֹרַע אֶת הַמוֹתֵר:

ד. מַחֲצִצַת הַכֶּרֶם שֶׁנִּפְרָצָה, אומרים לוֹ: 'גְּדוּר'. גְּדוּרָה וְנִפְרָצָה, אומרים לוֹ: 'גְּדוּר'. אִם נִתְיָאֵשׁ הַיַּמְנָה – הָרִי זֶה קֹדֶשׁ וְחִיב בְּאַחֲרֵיֶיהָ. כִּמָּה תֵּהֵא מְטַעְתָּה? שְׁלֹשׁ כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ. נְטִלָה אַחַת מִן הַקִּיצוֹנָה – הָרִי זֶה כֶּרֶם. כִּמָּה יֵהֵא בִּינֵיהֶן? שְׁתֵּים כְּנֶגֶד שְׁתֵּים, מְאָרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה. וְהַזֵּנֵב – מְאָרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה. הָיוּ שְׁתֵּים כְּנֶגֶד שְׁתֵּים, מְאָרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה, וְהַזֵּנֵב פְּחוֹת מְאָרְבַּע אַמּוֹת, אוֹ יָתֵר עַל שְׁמוֹנֶה, אוֹ שְׁתֵּים כְּנֶגֶד שְׁתֵּים פְּחוֹת מְאָרְבַּע אַמּוֹת עַד שְׁמוֹנֶה, אוֹ יָתֵר עַל שְׁמוֹנֶה, וְהַזֵּנֵב מְאָרְבַּע אַמּוֹת עַד שְׁמוֹנֶה – הָרִי זֶה אֵינוֹ כֶּרֶם, עַד שֶׁיְהִיוּ שְׁתֵּים כְּנֶגֶד שְׁתֵּים מְאָרְבַּע אַמּוֹת עַד שְׁמוֹנֶה, וּמְזַנֵּב, מְאָרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה:

⁶ בפרוש ר"ש על המשניות נרם: 'של דלועין'.

⁵ יש גורסים: הקוצר בדברי שניהם. פרוש:

הקוצר של דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבא.

י. חֲרִיץ שְׁעוֹבֵר בְּכֶרֶם עֲמוֹק עֲשָׂרָה וָרֹחֵב אַרְבָּעָה, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר: זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ שְׁלֹשָׁה זְרוּעֵינָן אֶחָד מִכָּאן וְאֶחָד מִכָּאן, וְאֶחָד בְּאֶמְצַע. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בְּחֲרִיץ מִבְּרִיץ:

יא. הַנוֹטֵעַ יֶרֶק בְּכֶרֶם, אוֹ הַמְקִיִּים – הֲרִי זֶה מִקְדָּשׁ אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה גִפְנִים. אֵימַתִּי? בְּזִמְנָן שְׁנַטְוִיעוֹת עַל אַרְבַּע אַרְבַּע, אוֹ עַל חֲמֵשׁ חֲמֵשׁ. הֵיוּ נְטוּיעוֹת עַל שֵׁשׁ שֵׁשׁ, אוֹ עַל שִׁבְעֵי שִׁבְעֵי – הֲרִי זֶה מִקְדָּשׁ שֵׁשׁ עֲשָׂרָה אֲמָה לְכָל רוּחַ, עֲגֻלוֹת לֹא מִרְבַּעוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר: תּוֹקַע יְתֵד בְּאַרְץ וּמוֹדֵד שֵׁשׁ עֲשָׂרָה אֲמָה לְכָל רוּחַ, עֲגֻלוֹת לֹא מִרְבַּעוֹת, מִפְּנֵי שְׁנֵרְאִיתָ כְּקֶרֶן טְבֵּלָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר שְׁמַעוֹן: הַזּוֹרֵעַ, וְסַעֲרָתוֹ הַרוּחַ לֹא חֲחָרְוֵי – מִתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אֲנָס. סַעֲרָתוֹ הַרוּחַ לִפְנֵי – אָסוּר:

יב. בְּעַל הַבַּיִת שְׁקִיִּים יִרְקוֹת שְׂדֵה בְּכֶרֶם – אָסוּר לוֹ וְאָסוּר לְכָל אָדָם. אַחַר מִכָּל מְקוֹם שְׁקִיִּים יִרְקוֹת שְׂדֵה בְּכֶרֶם – אָסוּר לוֹ וּמִתָּר לְכָל אָדָם:

יג. הַלְשִׁישׁוֹת, וְהַלְבִּיצִין, וְהַבְּרָמִיר, וְהַבּוֹלְפָסִין, וְהַכְּרוֹס, וְהַקִּינְרָה, וְהַחֲמִיתָה, וְהַתְּלִמִּית, וְהַסִּיאָה, וְהָאֲזוֹב, וְהַקּוֹרְנִית, וְהַקְּשׂוּאִין, וְהַדְּלוּעִין, וְהַבְּטִיחִין, וְהַמְּלַפְפוֹנוֹת, וּפּוֹל הַמְּצָרִי – מִיְנֵי זְרָעִים, הֲרִי הֵן כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. הָאִירוֹס, וְהַקִּיסוֹס, וְשׁוֹשַׁנַּת הַמֶּלֶךְ – מִיְנֵי זְרָעִים, וְאֵינָן כִּלְאִים בְּכֶרֶם. רַבִּי דוֹסְתַּאי בֶּן יְהוּדָה אָמַר: מִיְנֵי דְשֵׂאִים, וְהֵן כִּלְאִים. הַחֲשִׁיפָה, וְהָאוֹסִין, וְהַגְּמִי, וְכָל הַגְּדֻלִין בְּאֶפֶר – מִיְנֵי דְשֵׂאִים, וְהֵן כִּלְאִים בְּכֶרֶם. הַקְּנִים, וְהַחֲבִין, וְהַנֶּרֶד, וְהָאֲטָרְדִין – מִין אֵילָן, וְאֵינָן כִּלְאִים בְּכֶרֶם. זֶה הַכֶּלֶל: כָּל הַמוֹצִיא עֲלֵין מַעֲקְרוֹ – הֲרִי זֶה יֶרֶק. וְכָל שְׂאִין מוֹצִיא עֲלֵין מַעֲקְרוֹ – הֲרִי זֶה אֵילָן:

יד. הַחֲצֵב, רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אָמַר: כִּלְאִים. וְחֲכָמִים אָמְרִים: אֵין כִּלְאִים. כְּשׁוֹת, רַבִּי טְרַפּוֹן אָמַר: אֵין כִּלְאִים. וְחֲכָמִים אָמְרִים:

ה. כְּוֵרַת מְכֹן וְנוֹף אֵין מְכֹן – הֲרִי זֶה כֶּרֶם. נוֹף מְכֹן וְכְוֵרַת אֵין מְכֹן – הֲרִי זֶה אֵינוֹ כֶּרֶם. הֵיוּ דְקוֹת וְלֹא הֵיוּ מְכֹנוֹת, הָעֵבֹב וְנַעֲשׂוּ מְכֹנוֹת – הֲרִי זֶה כֶּרֶם. כִּיצַד יוֹדַע אִם הֵיוּ מְכֹנוֹת אִם לֹא? מוֹתַח אֵת הַחוּט לַעֲקָר גִּפְנִים, אִם הֵיוּ כְּלָן נּוֹגְעוֹת בַּחוּט – הֲרִי זֶה כֶּרֶם. אַחַת נִכְנַסַת וְאַחַת יוֹצֵאת – הֲרִי זֶה אֵינוֹ כֶּרֶם:

ו. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: חֲרִיץ שְׁנַטוּעַ כְּהַלְכָתוֹ, אוֹ שְׁהִיָּה מִקֶּף כְּשׁוֹכֵף הִזָּה עֲגוּל – הֲרִי זֶה אֵינוֹ חֲרִיץ. כֶּרֶם שְׁנַטוּעַ עַרְבוּבֵיא, אִם יֵשׁ בוֹ לְכוֹן שְׁתִּים כְּנֶגֶד שֵׁשׁ – הֲרִי זֶה כֶּרֶם, וְאִם לֹא – אֵינוֹ כֶּרֶם. זֶה הִיָּה מַעֲשֵׂה, וּבֵאוּ וְשִׂאֲלוּ אֵת רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, אָמַר לֵהֶם: צֵאוּ וְשִׂאֲלוּ אֵת יוֹסִי בֶּן גִּילְאִי, שֶׁהוּא בֵּר וּבִקִּי בְּהַלְכוֹת הַכֶּרֶם. יֵצְאוּ וְשִׂאֲלוּהוּ, אָמַר לֵהֶן: אִם יֵשׁ בוֹ לְכוֹן שְׁתִּים כְּנֶגֶד שֵׁשׁ – הֲרִי זֶה כֶּרֶם, וְאִם לֹא – אֵינוֹ כֶּרֶם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: כֶּרֶם שְׁנַטוּעַ עַל פְּחוֹת מֵאַרְבַּע אֲמוֹת, אוֹ יוֹתֵר עַל שְׁמוֹנֶה אֲמוֹת – הֲרִי זֶה אֵינוֹ כֶּרֶם:

ז. כֶּרֶם שְׁנַטוּעַ שְׂאִינוֹ כְּהַלְכָתוֹ, וְשׁוֹרָה אַחַת נִכְנַסַת וְאַחַת יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ, כְּשֶׁהוּא מוֹדֵד – נוֹתֵן לְכֶרֶם אַרְבַּע אֲמוֹת, וְלִשְׁוֹרָה שִׁשָּׁה טַפְחִים. הִיָּה נְטוּעַ כְּהַלְכָתוֹ, וּגִפְנִים הַחִיצוֹנִים כְּנֶגֶד בֵּינָתִים, כְּשֶׁהוּא מוֹדֵד מִבְּפָנִים, נוֹתֵן לְכֶרֶם מִבְּפָנִים – אַרְבַּע אֲמוֹת, וְלִגְפָנִים – שִׁשָּׁה טַפְחִים:

ח. גִּפֶן שְׁנַטוּעָה בַּמְדֻרְגָּה – נוֹתֵנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ. הַזְּרָעִים וְהַיִּרְקוֹת שְׁנַטוּעִין בַּמְדֻרְגָּה – נוֹתֵנִין לָהֶן עֲבוּדָתָן. הֵיוּ שְׁתֵּי שְׂדוֹת זוֹ לַמְעַלָּה מִזוֹ, הַתְּחַתּוֹנָה נְטוּעָה כֶּרֶם, וְהָעֲלִיוֹנָה אֵין נְטוּעָה כֶּרֶם – זוֹרַע אֵת הָעֲלִיוֹנָה עַד שְׁמַגִּיעַ לְאוֹר עֲשָׂרָה שָׁל תְּחַתּוֹנָה. הָעֲלִיוֹנָה נְטוּעָה כֶּרֶם, וְהַתְּחַתּוֹנָה אֵין נְטוּעָה כֶּרֶם – זוֹרַע אֵת הַתְּחַתּוֹנָה וְאֵת הַמְדֻרְגָּה עַד שְׁמַגִּיעַ לַעֲקָר גִּפְנִים:

ט. גִּפֶן שְׁנַטוּעַ בְּנֶקַע עֲמוֹק עֲשָׂרָה וָרֹחֵב אַרְבָּעָה – נוֹתֵנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ לַמָּטָה. פְּחוֹת מִכֶּן – נוֹתֵנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ לַמְעַלָּה:

מֵאֲרָבֶעָה וּלְמַעְלָה - צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּינוּ לְבֵין חִבְרוּ כַּמְלוּאוֹ, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה פְרוּץ כַּעֲוֹמֵד. אִם הַפְּרוּץ מְרַבֵּה עַל הָעוֹמֵד, כִּנְגַד הָעוֹמֵד - מִתֵּר, כִּנְגַד הַפְּרוּץ - אֲסוּר. אִם הִיָּה עוֹמֵד מְרַבֵּה עַל הַפְּרוּץ, אִף כִּנְגַד הַפְּרוּץ - מִתֵּר. וּבִלְבַד שְׁלֹא תִּהְיֶה פְרֻצָּה יִתְרָה עַל עֶשֶׂר אַמּוֹת. אִם הֵיוּ קָנִים מְדוּקְרָנִין וְעָשָׂה לָהֶם פֶּאֶה מְלַמְעָלָה, אֶפְלוּ יִתְרָה עַל עֶשֶׂר אַמּוֹת - מִתֵּר:

ד. כָּל מַחִיצָה שֶׁעָשׂוּיָה שְׁתֵּי וְאֵין עֲשׂוּיָה עֶרֶב, עֶרֶב וְאֵין עֲשׂוּיָה שְׁתֵּי - הֵרִי זו מַחִיצָה. רַבִּי יוֹסִי בְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין מַחִיצָה אֲלֹא עַד שֶׁתִּהְיֶה עֲשׂוּיָה שְׁתֵּי וְעֶרֶב. מַעֲשֵׂה שְׁהֲלוֹךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֲצֵל רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּכַפֵּר עֲזִיזוֹ, הִרְאָהוּ גִפֶּן שְׁמִדְלָה עַל מַקְצֵת תֵּאנָה, אָמַר לוֹ: מַה אָנִי לְהִבְיֵא זֶרַע תַּחַת הַמּוֹתֵר? אָמַר לוֹ: מִתֵּר, שְׂאֵין אָדָם מְבַטֵּל תֵּאנָתוֹ מִפְּנֵי גִפְנוֹ. הֵעֲלָהוּ מִשָּׁם לְבֵית הַמַּגְנִים⁷, וְהִרְאָהוּ גִפֶּן שְׁמִדְלָה עַל מַקְצֵת קוֹרָה וְבוֹ סִדֵּן שֶׁל שְׁקִמָּה וְבוֹ קוֹרוֹת הִרְבָּה, אָמַר לוֹ: תַּחַת קוֹרָה זו - אֲסוּר, וְהַשְּׂאֵר - מִתֵּר, שְׂאֵנִי רוֹאֶה שְׁכָל קוֹרָה וְקוֹרָה בְּאֵילָן - אֵילָן בְּפְנֵי עֲצָמוֹ. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִם הִיָּה מִפְּסִיק בֵּין קוֹרָה לְחִבְרָתָהּ - כְּאֵלוֹ אֵילָן אַחַד:

ה. אֵלוֹ הֵן פְּסָקֵי עֵרִים: עֵרִים שֶׁחִרְבַּ אֲמָצְעוֹ, וְנִשְׁתִּירוּ בּוֹ חֲמֵשׁ גִּפְנִים מִכָּאֵן וְחֲמֵשׁ גִּפְנִים מִכָּאֵן, אִם אֵין שָׁם שְׁמוּנָה אַמּוֹת - לֹא יִבֵּיא זֶרַע לְשָׁם. אִם הֵיוּ שָׁם שְׁמוּנָה אַמּוֹת וְעוֹד - נוֹתְנִין לוֹ עֲבוּדָתוֹ וְזוֹרַע אֶת הַמּוֹתֵר. כַּמָּה הוּא 'וְעוֹד'? אַחַד מִשְׁשֵׁה טְפָחִים בְּאַמָּה:

ו. הָעוֹשֶׂה מַחִיצָה לְכֶרֶם גְּבוּהָ עֲשָׂרָה וְאֵין רְחֻבָּה אֲרַבְעָה - לֹא בִטֵּל אֶת אֲרַבְעֵי אַמּוֹת שֶׁבְּכֶרֶם. הָעוֹשֶׂה מַחִיצָה לְגִפֶּן, גְּבוּהָ עֲשָׂרָה וְאֵינָה רְחֻבָּה אֲרַבְעָה - לֹא בִטֵּל שְׁשֵׁה טְפָחִים שֶׁבְּגִפֶּן:

ז. זְמוּרָה שֶׁל גִּפֶּן שֶׁהִיָּתָה מְדֻלָּה עַל גְּבִי תְּבוּנָא, אֶפְלוּ הִיא מְאָה אַמָּה - כָּל הַגִּפֶּן

כְּלֵאִים. צָלַף, בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: כְּלֵאִים בְּכֶרֶם וְאֵינִם כְּלֵאִים בְּזֹרְעִים. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: אֵינֶן כְּלֵאִים, לֹא בְּכֶרֶם וְלֹא בְּזֹרְעִים. אָמַר רַבִּי טְרַפּוֹן: אִם כְּלֵאִים בְּכֶרֶם - תִּהְיֶה כְּלֵאִים בְּזֹרְעִים, וְאִם אֵין כְּלֵאִים בְּזֹרְעִים - לֹא תִהְיֶה כְּלֵאִים בְּכֶרֶם. אֵלוֹ וְאֵלוֹ מוֹדִים: שְׁחִיב בְּעֵרְלָה:

מִסְכַּת כְּלֵאִים פְּרָק רַבִּיעִי

א. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וּבֵית דִּינּוֹ הִתְקִינוּ: שִׁיְהוּ מְרַחֲקִין אֲרַבַּע אַמּוֹת מֵעַקֵּר גִּפְנִים וְלִשְׁדָּה. הָעוֹשֶׂה מַחִיצָה לְכֶרֶם גְּבוּהָ עֲשָׂרָה וּרְחֻבָּה אֲרַבְעָה - בִּטֵּל אֲרַבַּע אַמּוֹת שֶׁבְּכֶרֶם. הָעוֹשֶׂה מַחִיצָה לְגִפֶּן גְּבוּהָ עֲשָׂרָה וּרְחֻבָּה אֲרַבְעָה - בִּטֵּל שְׁשֵׁה טְפָחִים שֶׁבְּגִפֶּן. הָעוֹשֶׂה מַחִיצָה לְכֶרֶם גְּבוּהָ עֲשָׂרָה וְאֵינָה רְחֻבָּה אֲרַבְעָה - לֹא בִטֵּל אֲרַבַּע אַמּוֹת שֶׁבְּכֶרֶם. הָעוֹשֶׂה מַחִיצָה לְכֶרֶם גְּבוּהָ עֲשָׂרָה וְאֵין רְחֻבָּה אֲרַבְעָה - לֹא בִטֵּל שְׁשֵׁה טְפָחִים שֶׁבְּגִפֶּן:

ב. כָּל עוֹשֵׂין מַחִיצָה, בְּאֲבָנִים וּבְמַחְצָלוֹת, בְּקִשָּׁים וּבְקִנִּים וּבְקוֹלְחוֹת, אֶפְלוּ שְׁלֹשָׁה חֻבְלִים זֶה לְמַעְלָה מִזֶּה וְזֶה לְמַעְלָה מִזֶּה, וּבִלְבַד שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּין חֻבְל לְחֻבְרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, כְּדִי שִׁיִּכְנַס הַגְּדִי. רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר: רַעֲפִים שֶׁהֻעִבְרוּ עַל גְּבִי חֲרִיץ - הֵרִי הִרְעַפִּים כַּמַּחִיצָה, וּבִלְבַד שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּינוּ לְבֵין חִבְרוּ כַּמְלוּאוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: קָנִים שֶׁהֻעִבְרוּ עַל גְּבִי חֲרִיץ - הֵרִי הַקָּנִים בְּמַחִיצָה צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּין קֵנָה לְחֻבְרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים כְּדִי שִׁיִּכְנַס הַגְּדִי. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אִם הֵיוּ קָנִים מְדוּקְרָנִין וְעָשָׂה לָהֶם פֶּאֶה מְלַמְעָלָה - מִתֵּר:

ג. נִמְצְאָת אוֹמֵר, שֶׁלֵּשׁ מְדוֹת בְּמַחְצָה. כָּל שְׁפָחוֹת מִשְׁלֹשָׁה - צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּינוּ לְחֻבְרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים כְּדִי שְׁלֹא יִכְנַס הַגְּדִי. וְכָל שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה, מִשְׁלֹשָׁה עַד אֲרַבְעָה - צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּינוּ לְבֵין חִבְרוּ כַּמְלוּאוֹ, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה פְרוּצוֹת כְּבִנְיָן. הֵיוּ יִתְרוֹת עַל בְּנֵין, אִף כִּנְגַד הַבְּנֵין - אֲסוּר. כָּל שֶׁהֵן אֲרַבְעָה,

⁷ בַּמְשֻׁנָּיוֹת (כְּלֵאִים ו, ד): 'הַמַּגְנִיָּה'.

מִסְכַּת כְּלָאִים פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. כְּלָאֵי הַכֶּרֶם – מִתְרִין מִשּׁוּם גִּזְל, וּפְטוּרִין מִן הַמַּעֲשֵׂר. כְּלָאֵי זְרָעִים – אֲסוּרִין מִשּׁוּם גִּזְל, וְחֵיבִין בַּמַּעֲשֵׂרוֹת:

ב. סוּס שִׁילְדָה מִין חֲמוֹר – מִתֵּר עִם אָמוֹ. וְאִם הִיא אֲבִיו חֲמוֹר – אֲסוּר עִם אָמוֹ. חֲמוֹר שִׁילְדָה מִין סוּס – מִתֵּר עִם אָמוֹ. רָחֵל שִׁילְדָה מִין עֵז – מִתֵּר עִם אָמוֹ. אִם הִיא אֲבִיו עֵז – אֲסוּר עִם אָמוֹ. עֵז שִׁילְדָה מִין רָחֵל – מִתֵּר עִם אָמוֹ. אִם הִיא אֲבִיו רָחֵל – אֲסוּר עִם עֲמוֹ, וְאִין קָרֵב לְגַבִּי מִזְבַּח. כּוֹי – מִטִּילִין עֲלָיו שְׁנֵי חוֹמְרִין:

ג. אִין קוֹשְׁרִין אֶת הַסּוּס לְצַדִּי הַקְּרוֹן, וְלֹא לְאַחֵר הַקְּרוֹן. וְלֹא אֶת הַלְּבָדָקִים לְגַמְלִים. רַבִּי מֵאִיר מְתִיר. אִם הִיוּ מְסִיעִין בִּירִידָה וּבַעֲלִיָּה – הַכֹּל מוּדִים שֶׁהוּא אֲסוּר:

ד. לֹא יִקְשֹׁר סוּס לְפֶרֶד, וּפְרֵד לְחֲמוֹר, וְחֲמוֹר לְעֶרּוֹד, מִפְּנֵי שֶׁמְגַהֲגִין זֶה אֶת זֶה. אִם עָשָׂה כֵּן – רַבִּי מֵאִיר מְחִיב, וְחֲכָמִים פּוֹטְרִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּנֵי סוּסָה וּבְנֵי חֲמוֹרָה – אֲסוּרִין זֶה עִם זֶה. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל הַפְּרָדוֹת מִין אֶחָד הֵן. אִסִּי הַכְּבֵלִי אוֹמֵר: אֲסוּר לְרִכֵּב עַל גְּבִי הַפְּרָדָה מִקַּל וְחֹמֶר, וּמֵה אִם בְּמָקוֹם שֶׁמִּתֵּר לְלַבֵּשׁ שְׁנֵי חֲלוּקוֹת כְּאֶחָד – הֵרִי הוּא אֲסוּר בַּתְּעֻרוּבָתָן, מִקּוֹם שֶׁאֲסוּר לְנַהֵג שְׁתֵּי בְּהֵמוֹת – אֵינּוּ דִין שֶׁיְהִי אֲסוּר בַּתְּעֻרוּבָתָן? אָמְרוּ לוֹ: הֵרִי הוּא אוֹמֵר (מְלָכִים-א, א, לג): "וְהִרְפַּבְתֶּם אֶת שְׁלָמָה בְּנֵי עַל הַפְּרָדָה אֲשֶׁר לִי וְהוֹרַדְתֶּם אֹתוֹ אֶל גִּחְזוֹן". אָמַר לָהֶן: אִין מְשִׁיבִין מִתְקוּעָה. אָמְרוּ לוֹ: הֵרִי הוּא אוֹמֵר (מְלָכִים-א טו, ה): "אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד אֶת הַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי ה' וְלֹא סָר מִכָּל אֲשֶׁר צִוָּהוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו וְקַבְּלָהּ אוֹרְיָהּ הַחַתִּי":

ה. כָּלֵב – מִין חֲיָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מִין בְּהֵמָה. מֵה הַפֶּרֶשׁ בֵּין רַבִּי מֵאִיר וְחֲכָמִים?

אֲסוּרָה, הִיא וּפְרוֹתֶיהָ. תְּבוּאָה שֶׁנִּטְעָה תַּחַת הַגֶּפֶן – מִחֲזִיר וְאֵינּוּ מִקְדָּשׁ. הַגֶּפְנִים וְהַיִּרְקוֹת שֶׁנּוֹטֵטִין לְתוֹךְ הַגֶּפֶן, אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: יְחִזִּיר. וְכֵן עֲזָאֵי אוֹמֵר: יִסְפֹּר:

ח. הִיוּ שְׂרָשִׁין יוֹצְאִין בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שְׁבַכְכֶּם – הַכֹּל מוּדִים שֶׁיַּעֲקֹר. שְׂרָשִׁי פֶּאֶה יוֹצְאִין בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שְׁבַכְכֶּם, אֲפִלוּ לְמִטָּה מְשֻׁלְּשָׁה טַפְחִים – מִתֵּר:

ט. הַמְּכַרִּיךְ אֶת הַגֶּפֶן בְּאֶרֶץ, וְאִין עַל גְּבִיו עֵפֶר, אֵלָא כָּל שֶׁהוּא – מִתֵּר לְזֹרַע מִכָּאֵן וּמִכָּאֵן, וְאֲסוּר לְזֹרַע עַל גְּבִיו. הִיא עַל גְּבִיו עֵפֶר שְׁלֹשָׁה טַפְחִים – מִתֵּר לְזֹרַע עַל גְּבִיו. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: עֲשֻׂרָה טַפְחִים, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: שְׁשָׁה טַפְחִים. הַבְּרֵכָה שְׁבַסְלַע, אֵף עַל פִּי שְׂאִין עֵפֶר עַל גְּבִיו אֵלָא שְׁתֵּי אֶצְבָּעוֹת – מִתֵּר לְזֹרַע עַל גְּבֵיהָ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: שְׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת:

י. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אוֹמֵר: תְּבוּאָה שֶׁהִשְׂרִישָׁה – הֵרִי זֶה אֲסוּרָה וּמִקְדָּשֶׁת וּמִתְקַדְּשֶׁת. גֶּפְנִים שֶׁהִשְׂרִישוּ – הֵרִי אֵלּוֹ אֲסוּרִין וּמִקְדָּשִׁין, אֲבָל אִין מִתְקַדְּשִׁין עַד שֶׁיַּעֲשׂוּ כְּפוּל הַלֶּבֶן. מִקְצָתָם עָשׂוּ כְּפוּל הַלֶּבֶן, וּמִקְצָתָן לֹא עָשׂוּ, אֶת שֶׁעָשׂוּ כְּפוּל הַלֶּבֶן – אֲסוּרִין, וְאֶת שֶׁלֹּא עָשׂוּ כְּפוּל הַלֶּבֶן – מִתְרִין:

יא. הַמַּעֲבִיר עֲצִין נְקוּב בְּכֶרֶם, אִם הוֹסִיף מֵאֵתִים – אֲסוּר, אֲבָל אִין מִתְקַדָּשׁ עַד שֶׁיַּגִּחְחוּנוּ תַּחַת הַגֶּפֶן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִין בֵּין עֲצִין נְקוּב לְשֵׁאִינוּ נְקוּב, אֵלָא הַכֶּשֶׁר זְרָעִים בְּלִבָּר:

⁸ פְּרוּשׁ: מִן הַמְּלָכוֹת. וַיִּשׁ אוֹמְרִים: שֶׁהַפְּנֵה עַל

אָלָא: שְׁהַכּוֹתֵב חֵיתוּ לְכַנּוּ, רַבִּי מְאִיר אֹמֵר: כָּתַב לוֹ כָּלֵב. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: לֹא כָתַב לוֹ כָּלֵב. הַכּוֹתֵב בְּהִמָּתוֹ לְכַנּוּ, רַבִּי מְאִיר אֹמֵר: לֹא כָתַב לוֹ כָּלֵב. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: כָּתַב לוֹ כָּלֵב. כָּלֵב כּוֹפֵרִי – מִיִּן חֵיָה:

ו. הִירוּדִין וְהַנְּעֻמּוֹת – הֲרִי הֵן כְּעוֹפוֹת לְכָל דָּבָר. וְאִין בְּהֵמָה טְמֵאָה יוֹלְדֵת מִן טְהוֹרָה, וְלֹא טְהוֹרָה מִן טְמֵאָה, וְלֹא גִסָּה מִן דָּקָה, וְלֹא דָקָה מִן גִּסָּה, וְלֹא אָדָם מִן כְּלָן, וְלֹא כְּלָן מִן אָדָם. כָּל שֵׁישׁ בִּישׁוּב – יֵשׁ בַּמְדָּבָר. הֲרֵבָה יֵשׁ בַּמְדָּבָר מֵה שְׂאִין בִּישׁוּב. כָּל שֵׁישׁ בִּיבְשָׁה – יֵשׁ בֵּימָם. הֲרֵבָה יֵשׁ בֵּימָם מֵה שְׂאִין בִּיבְשָׁה. אִין מִיִּן חֲלָדָה בֵּימָם:

ז. הַחוּסָם אֶת הַפְּרָה, וְהַמּוּזָג אֶת הַכְּלָאִים – פְּטוּר, שְׂאִין לָךְ שֶׁהוּא חֵיב אֶלָּא הַנוּהָג וְהַמְנַהֵיג בְּלַבָּד:

ח. צְמֶר הַגְּמָלִים וְצְמֶר הַרְחֵלִים שְׁטָרְפָן זֶה עִם זֶה, אִם הֲרִיב מִן גְּמָלִים – מִתֵּר. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שְׁטָרְפָן זֶה בְּזֶה וְהִבִּיא פֶּשֶׁתַּן בִּינֵיהֶם. אָבֵל הַעוֹשֶׂה חֲלוּק שְׁכוּלֵל צְמֶר הַגְּמָלִים וְכוּלֵל צְמֶר הָאֲרָנְבִים, וְאָרְג בּוֹ חוּט אֶחָד שֶׁל צְמֶר בְּצַד זֶה, וְחוּט אֶחָד שֶׁל פֶּשֶׁתַּן בְּצַד זֶה – אֲסוּר. בְּגַד שֵׁישׁ בְּרֵאשׁוֹ אֶחָד כְּלָאִים – לֹא יִתְכַסֶּה בְּצַד הַשְּׂנִי, אִף עַל פִּי שְׁהַכְּלָאִים מִנְחָ בְּאַרְצָן:

ט. חֲלוּק שֶׁל צְמֶר שֶׁנִּפְרָם וּפְרָפוּ בְּחוּט שֶׁל פֶּשֶׁתַּן, וְשֶׁל פֶּשֶׁתַּן שֶׁנִּפְרָם וּפְרָפוּ בְּחוּט שֶׁל צְמֶר – אִין בּוֹ מִשׁוּם כְּלָאִים, וְאִין יוֹצֵאִין בְּהֵם בְּשִׁבְתָּ. תְּפָרָן – אֲסוּרִין מִשׁוּם כְּלָאִים, וְיוֹצֵאִין בְּהֵן בְּשִׁבְתָּ:

י. לֹבֵשׁ אָדָם שְׁתֵּי חֲלָקוֹת שֶׁל צְמֶר וְשֶׁל פֶּשֶׁתַּן זֶה עַל גִּבּוֹ, אִף עַל פִּי שֶׁפְּנֵדְתוֹ חֲגוּרָה עָלָיו מִבְּחוּץ, וּבְלַבָּד שְׁלֵא יִתֵּן אֶת הַמְּשִׁיחָה וְיִקְשֹׁר בֵּין שְׁתֵּי כְּתָפָיו. בְּלֵאָרֵי נָשִׁים – אִין בְּהֵן מִשׁוּם כְּלָאִים. תְּפָרָן – מִקְּבֻלוֹת הַטְּמֵאָה וְאֲסוּרוֹת מִשׁוּם כְּלָאִים. מְטַפְּחוֹת תְּכָה – אִין בְּהֵן מִשׁוּם כְּלָאִים. מְטַפְּחוֹת יָדִים, וּמְטַפְּחוֹת סְפָרִים, וּמְטַפְּחוֹת סְפוּג – אִין בְּהֵם מִשׁוּם כְּלָאִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹסֵר; דְּבָרֵי

רַבִּי מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִתֵּיר, וְחֻכְמִים אֹסְרִין:

יא. לֹא יִתֵּן אֶת הַמְּרַדְעֵת עַל כְּתָפוֹ אֶפְלוֹ לְהוֹצִיא עָלֶיהָ אֶת הַזֶּבֶל. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן מִתֵּיר. בְּגַד שְׂאָבֵד בּוֹ כְּלָאִים – לֹא יִמְכְּרוּ לְנֹכְרִי, וְלֹא יַעֲשֶׂנוּ מְרַדְעֵת לְחִמּוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: לֹא יַעֲשֶׂה הַיִּמְנוֹ טְלָאֵי לְבָגָד אִימְרָא הַמְּפָרְסְמָת. אָבֵל יַעֲשֶׂה הַיִּמְנוֹ תְּכָרִיף לְמַתִּים:

יב. כִּפָּה שֶׁל צְמֶר שֶׁנִּתְּנוּ בִּפְשָׁתָן – מִתֵּר. עֲשֶׂה שְׁנֵי רֵאשֵׁיו בְּצַד אֶחָד – אֲסוּר. צְמֶר שֶׁנִּתְּנוּ בִּפְשָׁתָן לְהִיּוֹת אוּרְג עָלָיו – הֲרִי זֶה אֲסוּר, שֶׁבִּשְׂעָה שֶׁהוּא אוּרְג הִיָּה נְטוּהָ. אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר: לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ שְׂעֻטָּנוֹ? מִפְּנֵי שְׁמַלְיוֹ אֶת אָבִיו שֶׁבִּשְׂמִים עָלָיו:

יג. רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: לֹא יִקְשֹׁר סָרָק שֶׁל צְמֶר וְשֶׁל פֶּשֶׁתַּן לְחֲגוּר בּוֹ אֶת מְתָנָיו, אִף עַל פִּי שֶׁהֲרֻצוּעָה בְּאֲמָצַע. הַפּוֹקְרִית וְהַצִּיפָּה – אִין בְּהֵם מִשׁוּם כְּלָאִים. וְאִם תְּפָרָן – מְקַבְּלִין טְמֵאָה וְאֲסוּרִין מִשׁוּם כְּלָאִים. פֶּשֶׁתַּן שֶׁצָּבְעוּ בְּחֵרֶת – לֹא יִמְכְּרוּ לְנֹכְרִי, וְלֹא יַעֲשֶׂנוּ אִימְרָא לְפֶשֶׁתַּן הַמְּפָרְסְמָת. בְּכָרִים וּבְכִסְתּוֹת – הֲרִי זֶה מִתֵּר:

יד. אֲסַפְּלָנִית מְלוּגְמָא וְרִטְיָה – אִין בְּהֵן מִשׁוּם כְּלָאִים. הַמַּת, וְהַבְּהֵמָה, וְהָאֵהֶלֶין, וְהָאֲכַסְלִיס, וְהָאֲסֻטְמָא, וְקָלַע, וְוִילוֹן, וּבִגְדֵי כְּהֵנִים, וּבִגְדֵי כְּהֵן גְּדוֹל – אִין בְּהֵן מִשׁוּם כְּלָאִים. בְּגֵדֵי כְּהֵן גְּדוֹל, הַיּוֹצֵא בְּהֵן לְמַדִּינָה – חֵיב. וּבִמְקַדָּשׁ, בֵּין לְשֵׁרֶת וּבֵין שְׁלֵא לְשֵׁרֶת – פְּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִן לְעַבּוּדָה:

		כד לעומר	
3	ראשון Sunday	ט	5:51 נץ החמה 9:22 סו"ז קר"ש - גר"א 10:32 סו"ז תפלה - גר"א 9:07 צה"כ לשיטת ר"ת 7:55 בבלי: שבת נח • ירושלמי: ביצה טו • תוספתא: דמאי ז ב"ך: מלכים א כא-כב • רמב"ם: סנהדרין יד
4	שני Monday	י	תענית שני קמא, כה לעומר 5:50 נץ החמה 9:21 סו"ז קר"ש - גר"א 10:31 סו"ז תפלה - גר"א 9:08 צה"כ לשיטת ר"ת 7:56 בבלי: שבת נט • ירושלמי: ביצה טז • תוספתא: דמאי ח ב"ך: מלכים א ב-ג • רמב"ם: סנהדרין טו
5	שלישי Tuesday	יא	כו לעומר 5:49 נץ החמה 9:20 סו"ז קר"ש - גר"א 10:31 סו"ז תפלה - גר"א 9:09 צה"כ לשיטת ר"ת 7:57 בבלי: שבת ס • ירושלמי: ביצה יז • תוספתא: כלאים א ב"ך: מלכים ב ג-ד • רמב"ם: סנהדרין טז
6	רביעי Wednesday	יב	כז לעומר 5:48 נץ החמה 9:20 סו"ז קר"ש - גר"א 10:31 סו"ז תפלה - גר"א 9:10 צה"כ לשיטת ר"ת 7:58 בבלי: שבת סא • ירושלמי: ביצה יח • תוספתא: כלאים ב ב"ך: מלכים ב ה-ו • רמב"ם: סנהדרין יז
7	חמישי Thursday	יג	תענית חמישי, כח לעומר 5:47 נץ החמה 9:19 סו"ז קר"ש - גר"א 10:30 סו"ז תפלה - גר"א 9:11 צה"כ לשיטת ר"ת 7:59 בבלי: שבת סב • ירושלמי: ביצה יט • תוספתא: כלאים ג ב"ך: מלכים ב ז-ח • רמב"ם: סנהדרין יח
8	ששי Friday	יד	Pesach Sheini פסח שני, כט לעומר 5:45 נץ החמה 9:19 סו"ז קר"ש - גר"א 10:30 סו"ז תפלה - גר"א 9:12 צה"כ לשיטת ר"ת 8:00 בבלי: שבת סג • ירושלמי: ביצה כ • תוספתא: כלאים ד ב"ך: מלכים ב ט-י • רמב"ם: סנהדרין יט
9	שב"ק Shabbos	טו	אמור, ללעומר, פרק ד 5:44 נץ החמה 9:18 סו"ז קר"ש - גר"א 10:29 סו"ז תפלה - גר"א 9:13 צה"כ לשיטת ר"ת 8:01 בבלי: שבת סד • ירושלמי: ביצה כא • תוספתא: כלאים ה ב"ך: מלכים ב יא-יב • רמב"ם: סנהדרין כ

Candle Lighting 7:42 ודלקת הנרות

Shabbos Ends 9:13 זמן מוצש"ק

גְּלִייהָ וְזַעַן אָ מַעֲנֵשׁ טְרַאכְט נָאָר תְּשׁוּבָה צוֹ טוֹן, אָפִילוּ עַר הָאָט נָאָכְנִישׁט
 תְּשׁוּבָה גַעטוֹן, נַעֲמֵט דָּער אַייבֶּער־שְׂטֵער אָן זַיינַע תְּפִלוֹת.
 (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה סִימָן ס"ה)